

SiS Årsredovisning 2025

GD:s förord

Årsredovisningen för 2025 summerar ett år där utmaningarna för myndigheten varit många. I en vardag som krävt både uthållighet och flexibilitet har medarbetare i hela myndigheten, med ett starkt engagemang, gjort mycket stora insatser för den dagliga verksamheten. Samtidigt har vi fortsatt nödvändigt utvecklingsarbete, stärkt vår organisation och hanterat implementering av ny lagstiftning.

Att utöka myndighetens platskapacitet har varit det högst prioriterade målet under året. Vid årsskiftet 2025/2026 vårdades drygt 680 barn och unga inom SiS, att jämföra med ungefär 640 vid samma tid i fjol. Det är den högsta siffran på tio år, men behoven av platser hos SiS är fortfarande större än kapaciteten.

Detta har till stor del sin grund i att antalet brottsdömda unga ökade från cirka 200 till knappt 260 mellan januari och december. Vi har ännu ett år klarat av att omedelbart bereda plats för alla som dömts till sluten ungdomsvård, och ännu ett år lyckats säkerställa både trygghet och säkerhet för dessa placerade. Situationen har dock medfört färre tillgängliga platser för kommunerna att kunna placera barn och unga på med stöd av LVU.

Att öppna fler platser som möter SiS högt ställda krav på ändamålsenlighet och säkerhet, där en hållbar kompetensförsörjning kan tryggas, tar tid. Med en rad initiativ och hårt arbete har vi dock lagt en god grund för många fler platser i framtiden. Vår kapacitet kommer stegvis att öka.

Myndigheten blickar tillbaka på ett år då SiS tagit många kliv och nått konkreta resultat. Den genomsnittliga undervisningstiden har ökat inom både grund- och gymnasieskolan. Antalet registrerade aktiviteter inom färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter har också ökat, både inom ungdomsvården och missbruksvården. Vi vill särskilt betona vikten av detta. Det är framför allt genom fler timmar i skolbänken, och med mer individuellt anpassad behandling, som SiS rustar samhällets mest utsatta för en bättre framtid.

Glädjande är även att antalet hot- och våldsincidenter fortsätter minska. Inom ungdomsvården har våldet, både det som sker mellan unga och det som riktas mot SiS medarbetare, minskat. Därutöver har antalet avvikningar och rymningar inom ungdomsvården minskat med nästan 22 procent från i fjol, och med hela 68 procent sedan 2022. Utifrån att allt fler placerade barn och unga har gängkriminell koppling, stort våldskapital och höga risker visar detta tydligt att SiS säkerhetsarbete ger goda resultat.

Det har vidare beslutats att inrätta en särskild avdelning för hem som vårdar flickor. Detta innebär en strategisk fokusering för att öka vårdkvaliteten. Vi har förstärkt uppföljningen på hem som vårdar flickor, och genomför också en omfattande kartläggning av avskiljningar och fysiska ingripanden. Antalet barn och unga som behöver hållas i avskildhet ökar inte, trots en mycket hög beläggning och en målgrupp med allt större våldskapital. Samtidigt ser vi att det finns behov av att ytterligare utveckla arbetssätten för att bättre kunna möta de få flickor med omfattande vårdbehov som står för en mycket stor andel av det totala antalet avskiljningar. Detta är fortsatt en viktig fråga för myndigheten.

2025 har präglats av tuffa prioriteringar och stora krav på följsamhet till samhällsutvecklingen. Samtidigt har vi stått trygga och stadiga i vårt uppdrag. Våra medarbetare har ännu ett år bidragit till att skapa hopp och framtidstro. Och det är just medarbetarnas kompetens, engagemang och omtanke som är det huvudsakliga skälet till att vi, trots stora utmaningar, kan bedriva vård och behandling av god kvalitet.

Ännu ett år har de allra flesta barn, unga och klienter som skrivits ut från SiS lämnat med viktiga lärdomar, och med stärkta förutsättningar att kunna leva bättre liv. Det är med lika delar tacksamhet och stolthet i mitt inre som vi nu lägger 2025 till handlingarna.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Generaldirektör

Innehåll

GD:s förord	2
1 Om Statens institutionsstyrelse	7
2 Resultatredovisningens utformning	7
2.1 Bedömningar av resultat	8
2.2 Jämförelser mot annan statistik från SiS	10
2.3 Jämförelsetal.....	10
2.4 Redovisningsprinciper för könsuppdelad statistik	10
3 Övergripande ekonomiskt resultat.....	11
3.1 Väsentliga händelser - SiS finansieringsmodell.....	11
3.2 Anslagsfinansiering	11
3.3 Avgiftsfinansiering.....	12
3.4 Intäkter.....	12
3.5 Kostnader	13
3.6 Åtgärder och resultat utifrån årets anslagsförstärkning	15
Åtterrapporering - Kapacitet och vårdkvalitet.....	15
4 Samlad bedömning.....	17
5 Vårdens utformning och kvalitet.....	19
Analys och bedömning av vårdens utformning och kvalitet.....	19
5.1 SiS uppdrag att bedriva vård och behandling vid LVM-hem och särskilda ungdomshem	21
5.2 Missbruksvårdens utformning.....	21
5.3 Ungdomsvårdens utformning.....	23
5.4 Vård och behandling inom SiS missbruksvård och ungdomsvård	28
5.5 Skolverksamhet inom ungdomsvården.....	35
5.6 Hälso- och sjukvård	38
5.7 Ekonomiskt resultat vårdens utformning och kvalitet	40
6 Trygg och säker vård	43
Analys och bedömning av arbetet med trygg och säker vård.....	43
6.1 Säkerhet och trygghet.....	44
Åtterrapporering - Säkerhet och trygghet.....	44
6.2 Särskilda befogenheter, incidenter och avvikelser.....	50
6.3 Barn och unga i organiserad brottslighet.....	67
6.4 Ökade förutsättningar till informationsutbyte.....	68

6.5	Ekonomiskt resultat säkerhet	68
7	Medarbetare, kompetensförsörjning och arbetsmiljö	69
	Analys och bedömning av kompetensförsörjning, medarbetare och arbetsmiljö.....	69
7.1	Nytt arbetstidsavtal och utökad bemanning.....	70
7.2	Rekrytering och bemanning	71
7.3	Kompetensutveckling.....	72
7.4	Hållbart arbetsliv.....	76
7.5	Personalstruktur	76
7.6	Sjukfrånvaro.....	78
8	Kapacitet och anvisning av plats.....	79
	Analys och bedömning av kapacitetsarbetet	79
8.1	Flexibilitet och ändamålsenliga lokaler.....	80
8.2	Genomförd vård.....	81
8.3	Omedelbar placering	84
8.4	Kostnader för lokaler	89
9	Forskning, utveckling och bästa tillgängliga kunskap i vården.....	90
9.1	Kunskapsutveckling genom omvärldsbevakning.....	90
9.2	Kunskapsutveckling genom egen finansiering.....	90
9.3	Forskningsrapporter	91
9.4	Kostnader för forskning och utveckling	92
10	Andra insatser för utveckling av myndigheten.....	93
10.1	Ledning och styrning.....	93
10.2	Upphandlingsstöd.....	94
10.3	Justering av attestbehörighet.....	95
10.4	Stärkt omvärldsanalys och omvärldsbevakning	95
10.5	Beredskap	95
10.6	Samordning av internationella kontakter och besök	96
10.7	Förbättrad process för sammanställning och uppföljning av interna och externa granskningar	96
10.8	Digitalisering.....	96
10.9	Myndighetens arbete med AI.....	98
10.10	Informationshantering.....	98
11	Intern och extern granskning och tillsyn samt PAN	99
11.1	Extern tillsyn.....	99
11.2	Tillsynsfunktion.....	99

11.3	Internutredningsfunktion och visselblåsarfunktion	100
11.4	Internrevision.....	101
11.5	Personalansvarsnämnd.....	101
12	Intern styrning och kontroll.....	102
12.1	Bedömningen av intern styrning och kontroll.....	102
13	Sammanställning av väsentliga uppgifter	104
14	Resultaträkning	105
15	Balansräkning	106
16	Anslagsredovisning	108
17	Tilläggsupplysningar och noter	109
17.1	Kommentar till noter	109
17.2	Redovisnings- och värderingsprinciper.....	109
17.3	Noter till resultaträkningen och balansräkningen.....	112
	Årsredovisningens undertecknande.....	122

1 Om Statens institutionsstyrelse

Statens institutionsstyrelse (SiS) bedriver tvångsvård av vuxna enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) vid SiS LVM-hem. Vid SiS särskilda ungdomshem bedrivs individuellt anpassad tvångsvård av barn och unga med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). SiS ansvarar även för verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Vid hemmen finns även möjlighet att bereda plats för barn, unga och vuxna som vårdas utan tvång med stöd av socialtjänstlagen (2025:400) (SoL).

SiS verksamheter enligt lagstiftningen utgör socialtjänst (1 kap. 2 § punkten 5 SoL). SiS ska inom ramen för hela sin socialtjänstverksamhet säkerställa att de barn, unga och klienter som vårdas vid hemmen får en ändamålsenlig, god och rättssäker vård samt bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende.

SiS ansvarar för planering, ledning och drift av LVM-hemmen och de särskilda ungdomshemmen, anvisning av platser till hemmen, ekonomisk styrning, resultatuppföljning och kontroll samt för metodutveckling, forskning, uppföljning av vårdresultat och utvecklingsarbete.

Myndigheten ansvarar för att placerade barn och ungas rätt till utbildning kan tillgodoses under placeringstiden och är huvudman för den skolverksamhet som bedrivs på de särskilda ungdomshemmen.¹

Som vårdgivare ansvarar SiS för hälso- och sjukvård som är öppen och frivillig och har att följa gällande bestämmelser inom hälso- och sjukvården.

Verksamheten finansieras delvis med anslag från regeringen och delvis i form av avgiftsintäkter från kommuner. Den slutna ungdomsvården är helt anslagsfinansierad.

2 Resultatredovisningens utformning

SiS resultatredovisning utgår från vad som stadgas i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Resultatredovisningen omfattar SiS uppdrag enligt myndighetens instruktion² samt återsrapporteringskrav i regleringsbrev och återsrapportering av andra regeringsuppdrag som ska rapporteras i årsredovisningen. Den omfattar även annan information som SiS bedömer vara väsentlig för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten. Som exempel kan nämnas en samlad redovisning och bedömning av omfattning och resultat av tillsynsmyndigheters rapporter samt hur samverkan med olika delar av civilsamhället bidragit till myndighetens resultat och vården på SiS.

¹ 24 kap 8–9 §§ skollagen (2010:800).

² Förordning (2007:1132) med instruktion för Statens institutionsstyrelse.

Resultatredovisningen består av tolv kapitel där myndighetens återrapporteringar är integrerade och synliga i innehållsförteckningen.

Årsredovisningen inleds med de övergripande ekonomiska resultaten i kapitel tre och därefter följer kapitel fyra med den samlade bedömningen av myndighetens resultat 2025. I kapitel fem redovisas SiS vård- och behandlingsverksamhet, skolverksamheten samt hälso- och sjukvårdsverksamhet. Kapitel sex behandlar SiS arbete med säkerhet och trygghet samt en redovisning av SiS särskilda befogenheter. Kapitel sju handlar om SiS insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt personalstruktur och sjukfrånvaro. Kapitel åtta beskriver SiS åtgärder för att möta efterfrågan på platser. Kapitel nio behandlar forskning och kunskapsutveckling inom vården. Kapitel tio handlar om det interna arbetet för ledning och styrning av myndigheten, digitaliseringsarbete och informationshantering. Kapitel elva redogör för extern och intern tillsyn, SiS internutrednings- och visselblåsarfunktion, internrevision och ärenden i SiS personalansvarsnämnd. Kapitel tolv beskriver processen för intern styrning och kontroll. Slutligen utgör kapitel 13–17 den finansiella redovisningen.

All overheadkostnad fördelas till verksamhetsområden och fördelningsnyckeln utgörs av planerade platser. Detta innebär att samtliga kostnader för internt stöd (förvaltningskostnader), säkerhet och lokaler och området metodutveckling samt forskning och utveckling fördelas på SiS verksamhetsområden, det vill säga ungdomsvård, sluten ungdomsvård och missbruksvård. Detta är väsentligt i redovisningen av kostnader per vård dygn. Jämförbarhet föreligger således med tidigare årsredovisningar. SiS förvaltningskostnader omfattar kostnader för huvudkontoret, SiS lokaler, ledning och styrning, it-förvaltning, ekonomi- och personaladministration. Fördelningen av SiS förvaltningskostnader inom verksamhetsområdena sker månadsvis i myndighetens ekonomisystem.

2.1 Bedömningar av resultat

Resultatredovisningen inleds med SiS samlade bedömning av verksamhetens resultat och har därefter disponerats utifrån SiS huvudsakliga uppdrag att bedriva en trygg och säker vård och behandling, verkställa sluten ungdomsvård och säkerställa kapacitet för omedelbar placering.

Kapitel fem till åtta avslutas med analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling.

I enlighet med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska antal och styckkostnad för handläggning av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden redovisas. För SiS innebär detta prestationsmått antalet vård dygn, vilka redovisas under avsnitt 8.2 Genomförd vård.

I tabeller och diagram visas ytterligare mått och värden som visar utfall inom ett flertal områden. Dessa analyseras och kommenteras vidare under respektive avsnitt och ligger till grund för den samlade bedömningen av verksamhetens prestationer och resultat.

2.1.1 Använda väsentliga resultatmått

Vårdens utformning och kvalitet

- Registrerade aktiviteter inom färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter
- Genomförda behandlingsaktiviteter inom behandlingsprogram
- Uppfyllelse av behandlingsmålen vid utskrivning
- Barns, ungas och klienters upplevelse av delaktighet i behandlingsplanering
- Klienters skattning av motivation till att bli alkohol- eller drogfri
- Barns och ungas skattning av upplevd hjälp med deras behandlingsbehov
- Barns, ungas och klienters upplevelse av rättighetsinformation
- Schemalagd undervisningstid SiS skola
- Ogiltig frånvaro SiS skola
- Vård dygnsintäkt missbruksvården och ungdomsvården
- Andel klienter som vid utskrivning vårdas enligt 27 § LVM

Trygg och säker vård

- Barns, ungas och klienters upplevelse av trygghet
- Avskiljningar
- Fysiska ingripanden
- Vård i enskildhet
- Begränsning av elektroniska kommunikationstjänster (EKT)
- Hot och våld mot medarbetare
- Hot och våld mellan vårdade
- Avvikningar

Medarbetare, kompetensförsörjning och arbetsmiljö

- Genomförd kompetensutveckling
- Uppgifter om antal anställda, månadsanställda, timavlönade, årsarbetskrafter
- Personalomsättning, tillsvidare- och visstidsanställda
- Sjukfrånvaro

Kapacitet och anvisning av plats

- Fakturerade vård dygn
- Genomströmning
- Omedelbar placering
- Antal tillfälligt stängda platser

Intern och extern granskning och tillsyn samt SiS personalansvarsnämnd

- Ärenden i SiS personalansvarsnämnd

2.2 Jämförelser mot annan statistik från SiS

Redovisad statistik hämtas från ett antal informationssystem. Eventuella skillnader i statistik jämfört med SiS andra rapporter och publikationer beror på att datauttagen görs vid olika tidpunkter. Dessa skillnader påverkar inte analyser och bedömningar i årsredovisningen då förändringarna i regel är små.

2.3 Jämförelsetal

Resultaten redovisas så långt som möjligt i femårsvisa tidsserier. Undantaget är ekonomiska tabeller i resultatredovisningen där tre år redovisas. I förekommande fall har beräkningsgrunder förändrats för förbättrad beräkning under året, vilket påverkar jämförelsen mellan år. Detta anges i not under aktuell tabell. I resultatredovisningen redovisas tabeller i stigande ordning medan tabellerna i årsredovisningens finansiell delarna, kapitlen 13–17, redovisas i fallande ordning enligt vedertagen standard.

För att möjliggöra jämförelser mellan år används jämförelsemåttet *antal per 365 vårddygn* för flera verksamhetsrelaterade mått. Måttet används vid jämförelser av bland annat antal behandlingsaktiviteter, avvikningar eller beslut om särskilda befogenheter. Måttet möjliggör jämförelser av frekvenser mellan exempelvis kön eller jämförelser över längre tidsperioder, trots att antalet individer skiljer sig åt. Antal per 365 vårddygn kan tolkas som frekvensen av den aktuella företeelsen över ett års tid (365 dygn på SiS) för en individ. Om antalet genomförda programaktiviteter per 365 vårddygn inom ungdomsvården är 17,7 innebär det att ett barn eller en ungdom som har varit placerad under ett helt år i genomsnitt har deltagit i 17,7 programaktiviteter.

2.4 Redovisningsprinciper för könsuppdelad statistik

SiS redovisar individbaserad statistik uppdelat på kön om dataunderlag finns. I de fall underlag inte finns eller mätmetoder för könsuppdelad statistik inte är tillförlitliga, redovisas statistiken utan könsuppdelning och kommenteras under tabell. Då antalet flickor som dömts till sluten ungdomsvård före år 2024 varit mycket litet har statistiken avseende dömda till sluten ungdomsvård inte presenterats könsuppdelat. Könsuppdelad statistik för dömda till sluten ungdomsvård presenteras från och med år 2024.

2.4.1 Källor

I årsredovisningen görs hänvisningar till källor under tabeller och diagram. Kvantitativa uppgifter hämtas ur SiS informationssystem:

- ADAD – utvärderings- och dokumentationssystem ungdomsvården
- Adela – verksamhetssystem för SiS skola
- DOK – utvärderings- och dokumentationssystem missbruksvården
- ISAP – incidentrapportering och avvikelserapportering
- KURVA – SiS lärplattform för kompetensutveckling
- KAJ – klientadministrativt verksamhetssystem
- KIA – tidigare klientadministrativt verksamhetssystem (ersatt med KAJ inom LVU och LVM mars 2021, inom LSU april 2022).
- Primula – lönehanteringssystem
- UBW – ekonomiadministrativt system

3 Övergripande ekonomiskt resultat

SiS verksamhet finansieras av både anslag och avgifter. Under 2025 var verksamheten uppdelad i tre anslagsposter. Anslagspost 1 är avsedd att finansiera 33 procent av SiS missbruksvård enligt LVM samt SiS ungdomsvård enligt LVU. Återstående 67 procent finansieras av avgiftsintäkter från kommuner. Anslagspost 2 är avsedd att till 100 procent finansiera verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt LSU. Anslagspost 4 tillkom under året och är avsedd att finansiera SiS särskilda satsning på utökad platskapacitet.

Året kännetecknades av en hög efterfrågan inom LSU och ett ständigt pågående arbete med omställning av platser mellan LVU och LSU. Det ekonomiska resultatet har präglats av kraftigt ökat underskott inom den avgiftsbelagda verksamheten och ett starkt positivt utgående överföringsbelopp inom anslagsverksamheten.

3.1 Väsentliga händelser - SiS finansieringsmodell

Det finns utmaningar med SiS finansieringsmodell. Nuvarande uppdelning med enbart två anslagsposter innebär att all anslagsförstärkning som sker i anslagspost 1 även behöver medfinansieras med två tredjedelar höjda avgifter. Till exempel finns det åtgärder som härrör till lokaler och säkerhet där det kan diskuteras om dessa bör påverka kommunernas avgifter

Mot bakgrund av denna utmaning har SiS fått förändringar i de befintliga fördelningsnycklarna inför 2026. Det innebär att SiS under 2026 kommer att finansiera sin verksamhet inom anslagspost 1 med 36 procent anslag och 64 procent avgifter. Arbetet inom området fortsätter under 2026, för att se över behovet av att eventuellt införa fler anslagsposter för att möjliggöra en justering av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun.

3.2 Anslagsfinansiering

Myndighetens utgående överföringsbelopp uppgick vid årets slut till 175,8 miljoner kronor varav anslagspost 1 har ett utgående överföringsbelopp på cirka 109 miljoner kronor. Skälet till att anslagsposten inte har kunnat utnyttjas beror på att SiS tillgängliga LVU-platser har varit lägre jämfört med planeringen. Anledningen till det lägre antalet LVU-platser är omställning av platser mellan LVU och LSU samt svårigheter att säkerställa tillräcklig bemanning eller förelägganden från andra myndigheter eller en kombination av ovanstående.

När det gäller SiS anslagspost 2 som finansierar verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt LSU har däremot cirka 19 miljoner kronor av anslagskrediten utnyttjats. Utnyttjandet av anslagskrediten är i hög grad kopplat till den ökade efterfrågan inom sluten ungdomsvård (LSU).

Anslagspost 4 som tillkommit under 2025 och är avsedd att finansiera SiS särskilda satsning på utökad kapacitet har inte nyttjats fullt ut under året.

Tabell.3.1 Översikt anslagsfinansierad verksamhet, mnkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Indragning	Årets Tilldelning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Ap. 1	11		1 314	1 325	-1 216	109
Ap. 2	-11		1 077	1066	-1085	-19
Ap. 3	63	-63				0
Ap. 4			200	200	-114	86
Summa	62	-63	2 591	2 591	-2 415	176

Källa: UBW

3.3 Avgiftsfinansiering

SiS redovisar ett negativt resultat för året med 165 miljoner kronor i den avgiftsbelagda verksamheten. Det ackumulerade underskottet i slutet av året uppgår till 485 miljoner kronor. Myndighetens utfall visar på väsentliga avvikelser jämfört med budget. Förändringen för året mellan budget och utfall kan till stora delar förklaras av lägre intäkter inom LVU som ett resultat av det lägre antalet LVU-platser samt lägre efterfrågan inom LVM.

Tabell 3.2 Översikt avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

Verksamhet	Förändring t.o.m. 2023	Förändring 2024	Budget 2025		Förändring 2025	Ack. +/- utgående 2025
			Intäkter 2025	Kostnader 2025		
Missbruksvård	-297	-100	614	-520	94	-303
Ungdomsvård	212	-20	2 136	-2 136	0	192
Summa	-85	-120	2 750	-2 656	94	-111
Verksamhet	Förändring t.o.m. 2023	Förändring 2024	Utfall 2025		Förändring 2025	Ack. +/- utgående 2025
			Intäkter 2025	Kostnader 2025		
Missbruksvård	-297	-118	583	-664	-81	-496
Ungdomsvård	212	-117	1 728	-1 812	-84	11
Summa	-85	-235	2 311	-2 476	-165	-485

Källa: UBW och Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens institutionsstyrelse.

Kommentar: Kostnaderna som redovisas i avgiftstabellen med undantag för eftervårdsverksamheten avser 67 procent av kostnaderna inom LVU och LVM i enlighet med villkor för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet.

3.4 Intäkter

Myndighetens intäkter ökade med 597 miljoner kronor eller 14 procent. Intäkter av anslag ökade med 547 miljoner kronor eller 29 procent. Ökningen är kopplat till den höga efterfrågan inom slutna ungdomsvård (LSU) och SiS särskilda satsning på utökad kapacitet som finansieras 100 procent med anslag. Intäkterna från vårdavgifter ökade med 51 miljoner kronor eller två procent. Detta trots att antalet vårddygn är färre jämfört med föregående år, både inom LVU och LVM. Intäktsökningen är i sin helhet kopplad till höjningen av dygnsavgiften.

Avgiftsintäkterna inom ungdomsvård enligt LVU ökade med 30 miljoner kronor eller två procent under 2025, samtidigt ökade intäkten per vård dygn (exklusive eftervård) med elva procent. Antalet vård dygn exklusive eftervård minskade med nästan 16 500 vård dygn eller cirka tio procent jämfört med 2024.

Avgiftsintäkterna inom missbruksvården ökade med 21 miljoner kronor eller fyra procent jämfört med föregående år. Intäkten per vård dygn ökade med över 17 procent. Antalet vård dygn minskade med över 14 000 vård dygn eller cirka tolv procent jämfört med 2024.

Tabell 3.3 Intäkter mnkr 2023–2025

	2023	2024	2025
Intäkter av anslag	1 539	1 856	2 403
Vårdavgifter LVU, SoL	1 894	1 690	1 720
Vårdavgifter missbruksvård	576	562	583
Vårdavgifter summa	2 470	2 252	2 303
Övriga intäkter och bidrag	30	35	34
Summa totalt	4 039	4 143	4 740

Källa: UBW

Tabell 3.4 Ekonomiska mått 2023–2025

	2023	2024	2025
LVU, SoL			
Fakturerade vård dygn på institution	206 981	171 493	154 995
Vård dygnsintäkt på institution (kr)	9 152	9 857	11 100
Missbruksvården			
Fakturerade vård dygn	133 114	122 750	108 580
Vård dygnsintäkt (kr)	4 323	4 577	5 366

Källa: UBW

3.5 Kostnader

Myndighetens kostnader ökade med 526 miljoner kronor vilket främst beror på ökade personalkostnader. Personalkostnaderna ökade totalt med 353 miljoner kronor eller cirka 11 procent. Ökningen av personalkostnader förklaras av satsningar som myndigheten har gjort i syfte att kunna tillgängliggöra fler platser och förstärka bemanningen samt förbättra trygghet och vårdkvalitet. Bland annat har SiS förstärkt bemanningen för vård i enskildhet samt nattbemanningen. Därutöver har nya funktioner på SiS ungdomshem och LVM-hem införts. Det handlar om bland annat om bemanningsplanerare, gruppleddare och operativa ledare.

Kostnaderna för lokaler ökade med 81 miljoner kronor eller 14 procent. Ökade hyreskostnader samt reparation av lokaler såsom brandskyddsförelägganden och säkerhetshöjande åtgärder förklarar ökningen.

Övriga driftskostnader har ökat med 92 miljoner kronor eller 21 procent. Främst är det kostnader för förbrukningsinventarier och konsulttjänster som ökat under 2025.

Avskrivningarna har ökat något jämfört med föregående år.

Lämnade bidrag har minskat med 420 miljoner kronor. Kommunerna har tidigare år erhållit bidrag i form av subventionerade vårdavgifter. Subventionen för placeringar på SiS enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och socialtjänstlagen har dock utgått från och med 1 januari 2025. Subventionen hanteras istället via Socialstyrelsen och omfattar alla placeringar inom den sociala barn- och ungdomsvården, och inte bara placeringar på SiS.

Vårddygnskostnaden har ökat inom samtliga verksamhetsområden. Inom LVU har kostnaden per vårddygn ökat med 13 procent medan kostnaden per vårddygn inom LVM har ökat med åtta procent. Ökningen är ett resultat av utökad kapacitet och förstärkt bemanning samt förbättrad trygghet och vårdkvalitet. Bland annat har SiS förstärkt bemanningen för vård i enskildhet och nattbemanningen på hemmen. Ökade hyreskostnader, reparationer av lokaler kopplat till brandskyddsförelägganden samt säkerhetshöjande åtgärder har ökat hyreskostnaderna. Samtidigt har SiS producerat färre vårddygn jämfört med föregående år inom LVU. Kostnaden per vårddygn inom slutna ungdomsvård (LSU) har ökat med fyra procent.

Tabell 3.5 Kostnader, mnkr 2023–2025

Kostnadsslag	2023	2024	2025
Kostnader för personal	3 028	3 286	3 639
Kostnader för lokaler	513	588	669
Övriga driftskostnader	464	438	530
Finansiella kostnader	5	10	6
Avskrivningar och nedskrivningar	50	57	61
Summa verksamhetens kostnader	4 060	4 379	4 905
Lämnade bidrag	494	431	11
Summa transfereringar	494	431	11

Källa: UBW

Tabell 3.6 Ekonomiska mått 2023–2025

	2023	2024	2025
Vårddygnskostnad på institution LVU (kr)	13 076	15 735	18 172
Vårddygnskostnad på institution LSU (kr)	12 103	11 650	12 095
Vårddygnskostnad LVM (kr)	7 603	8 504	9 202
Andel anslagsfinansiering LVU (%)	33	33	33
Andel anslagsfinansiering LSU (%)	100	100	100
Andel anslagsfinansiering LVM (%)	33	33	33
Andel avgiftsfinansiering LVU (%)	67	67	67
Andel avgiftsfinansiering LVM (%)	67	67	67

Källa: UBW

3.6 Åtgärder och resultat utifrån årets anslagsförstärkning

Återrapportering - Kapacitet och vårdkvalitet

Statens institutionsstyrelse ska redovisa vidtagna åtgärder och resultat utifrån årets anslagsförstärkning som syftar till att stärka förutsättningarna för att myndigheten ska klara uppdraget att bedriva en kvalitativ vård, anvisa plats omedelbart, bedriva en rättssäker och differentierad vård, förbättra boendemiljön och föryngra och anpassa lokalerna.

Inför 2025 ökades förvaltningsanslaget på ap.1 och ap.2 med motsvarande 664 mnkr i ökade anslag till SiS för att förstärka ungdomsvården. Resursförstärkningen syftade till att lyfta ungdomsvården, särskilt inom platskapacitet, vårdkvalitet och lokaler.

Resursförstärkningen angavs vara en förutsättning för att bland annat:

- klara uppdraget att anvisa plats
- anpassa och tillgodose barnens, ungas och klienternas stora vårdbehov på bästa sätt
- klara dagens förväntningar på samhällsskydd, trygghet och säkerhet för placerade och medarbetare
- säkerställa kompetensförsörjning och höja nivån på kompetensen för medarbetare
- föryngra och anpassa den fysiska miljön till barns, ungas och klienters behov.

3.6.1 Utökningen av vårdplatser inom LSU

Efterfrågan på platser inom LSU har ökat kraftigt under senare år. Utvecklingen har medfört en ansträngd situation vid hemmen och krävt anpassningar av befintliga hem för att möjliggöra mottagandet av nya målgrupper. Vid årsskiftet 2025/2026 vårdades 254 barn och unga inom slutna ungdomsvård. Motsvarande antal vid årsskiftet 2023/2024 uppgick till 130 barn och unga och årsskiftet 2022/2023 vårdades 56 barn och unga.

För att möta denna utveckling har SiS under 2025 genomfört omfattande omställningar från LVU till LSU på befintliga hem. Omställningen av platser har varit den största kostnadsposten inom anslagsförstärkningen.

3.6.2 Kompetensförsörjning, säkerhet och organisatorisk stabilitet

Under 2025 har SiS genomfört flera satsningar i syfte att stärka kompetensförsörjningen, säkerheten och den organisatoriska stabiliteten i verksamheten. Åtgärderna har omfattat riktade utbildningsinsatser för medarbetarna, organisatorisk förstärkning av arbetsledande funktioner samt införande av nya nyckelroller. Därutöver har bemanning och effektivare schemaläggning vidareutvecklats för att avlasta avdelningarna och skapa bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar verksamhet.

3.6.3 Säkerhet och stabilitet

Den organisatoriska förstärkningen har bland annat skett genom inrättandet av nya roller såsom gruppleddare, operativa ledare, bemanningsplanerare och kvalitetssamordnare. Rollen som gruppleddare syftar till att stärka den dagliga arbetsledningen. Under 2025 anställdes totalt 81 gruppleddare. Rollen som operativ ledare inrättades för att avlasta den operativa arbetsledningen och säkerställa ledning utanför institutionschefens ordinarie arbetstid. Sammanlagt anställdes tio operativa ledare under 2025. Målsättningen är att samtliga SiS-hem ska ha operativa ledare i funktion senast sommaren 2026.

För att stärka bemanningen infördes rollen bemanningsplanerare under 2025 vid samtliga ungdomshem, med ansvar för att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv bemanning. Funktionen bidrar till att rätt antal medarbetare finns på rätt plats vid rätt tid, att övertidsuttag begränsas samt vakanser hanteras på både kort och lång sikt. Vid flera ungdomshem har även ytterligare HR-generalister rekryterats i syfte att stärka rekryteringsförmågan. Totalt tillträdde 24 medarbetare i funktionen bemanningsplanerare och vaken nattbemanning har införts vid 13 ungdomshem.

Under 2025 fortsatte utvecklingen med familjebehandlare, i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer avseende föräldrastöd och beteende- och färdighetsträning. På hem som har avdelningar i säkerhetsnivå 1 har bemanning utökats med tio tjänster. Satsningen utgör även en del av uppdraget Barn och unga i organiserad brottslighet (Bob), (se vidare avsnitt 5.3.3 och 6.3).

3.6.4 Lokaler

Under 2025 har fastighetsavdelningens projektenhet slutfört 62 lokalprojekt. Projekten har omfattat avslut av fleråriga nyproduktionsprojekt, såsom standardhus och skolbyggnader, omställning av hela institutioner och olika former av lokalanpassningar. Två nya skolbyggnader har tagits i bruk under året.

Som en del av myndighetens systematiska säkerhetsarbete har adekvat brandskydds- och säkerhetsanpassningar av lokaler varit högsta prioritet. Under 2025 har 24 brandskyddshöjande åtgärder genomförts vid 17 avdelningar på hemmen, samtidigt har flera brandskyddshöjande projekt fortsatt in i 2026. För att stärka det systematiska brandskyddsarbetet och den organisatoriska styrningen har en nationell brandskyddssamordnare rekryterats.

Upprustning och säkerhetsanpassningar av lokaler har även genomförts med anledning av gällande lagstiftning om avskildhet i anslutning till dygnsvilan. Under 2025 har fem ungdomshem anpassats för att säkerställa en tillämpning av avskildhet under dygnsvilan.

En av de större organisatoriska förändringarna inom SiS under året har varit inrättandet av en ny fastighetsavdelning. Detta har bidragit till en tydligare ansvarsfördelning och en samlad styrning av lokalförsörjningsfrågorna. Inrättandet av den nya fastighetsavdelningen har medfört ett ökat antal medarbetare som arbetar med fastighetsrelaterade frågor. Detta bedöms vara nödvändigt för det långsiktiga arbetet med att effektivt, systematiskt och strategiskt förvalta myndighetens befintliga och planerade lokalbestånd.

Tabell 3.7 Anslagsfördelning

Användningsområde*	Kostnader (mnkr)	Anslagsutnyttjande (mnkr)
Omställning av platser från LVU till LSU	453	453
Kompetensförsörjning, säkerhet och stabilitet	114	38
Lokaler	101	10
Summa	668	501
Utgående överföringsbelopp	-	163

Källa: UBW

Kommentar: Av de 664 miljoner kronor som regeringen avsatte för anslagsförstärkning återstår cirka 163 miljoner kronor i form av ett utgående överföringsbelopp.

4 Samlad bedömning

Myndigheten har under året klarat sitt uppdrag att omedelbart anvisa plats i akuta situationer för klienter inom missbruksvården och tillse omedelbar verkställighet av slutna ungdomsvård. Myndigheten har dock haft svårigheter att omedelbart anvisa plats för unga som vårdas med stöd av LVU, även i de fall när socialnämnden bedömt att det funnits akut behov av placering på SiS. Den stora ökningen av antalet unga som dömts för grova brott under de senaste åren har lett till att en ökande andel av myndighetens LVU-platser behövt användas för den slutna ungdomsvården.

Att utöka den totala platskapaciteten inom ungdomsvården har varit en av myndighetens högst prioriterade frågor under 2025, och SiS har under året gjort stora ansträngningar och utforskat ett stort antal alternativ för att få till stånd en ökad kapacitet. Myndighetens verksamhet ställer dock höga krav på tillgång till ändamålsenliga lokaler, kompetensförsörjning samt tillgång till säkerhetssystem, varför inrättande av nya platser eller utökning av befintlig verksamhet som ger nödvändiga förutsättningar för trygg och säker vård av god kvalitet ofta är tidskrävande processer. Flera av dessa ansträngningar kommer således ha effekt först på längre sikt, men i vissa fall har de bidragit till att öka platskapaciteten inom ungdomsvården redan under 2025, och myndigheten vårdar nu fler barn och unga än någonsin tidigare. Att utöka myndighetens platskapacitet innebär också ett stort behov av fler medarbetare och det ställer stora krav på myndighetens förmåga att kompetensförsörja, vilket anses vara en av myndighetens stora utmaningar under kommande år. I början av året fastställdes myndighetens kompetensförsörjningsstrategi, med syfte att skapa en tydlig riktning för SiS arbete med kompetensförsörjning framöver. Det är särskilt viktigt i ljuset av den nya socialtjänstförordningens kompetenskrav för SiS klientnära medarbetare. Myndigheten har, med anledning av kompetenskraven, kraftsamlat för att genomföra och planera kommande insatser av validering och vidareutbildning av befintliga medarbetare.

Under året har antalet tillsvidareanställda medarbetare i klientnära verksamhet ökat kraftigt, vilket bidragit till att säkerställa förutsättningarna att bedriva kvalitativ vård och undvika tillfälliga stängningar av platser på grund av otillräcklig bemanning. Den förstärkta

bemanningen bedöms även vara en bidragande faktor till att personalomsättningen minskat något jämfört med tidigare år. Vidare har implementering av ett nytt arbetstidsavtal och en utökning av grundbemanningen krävt omfattande arbete som bedöms bidra till att skapa en stabil och professionell verksamhet av god kvalitet. En ny modell för grundutbildningen har tagits fram och implementerats, tillsammans med möjligheten att genomföra fler utbildningar digitalt.

Vården har utvecklats såväl gällande innehållet som dess organisatoriska förutsättningar. Den totala mängden behandlingsaktiviteter som erbjudits har inom missbruksvården ökat med 13 procent jämfört med föregående år och 21 procent jämfört med snittet för de två föregående åren. Motsvarande resultat för ungdomsvården innebär en ökning med 23 procent jämfört med föregående år och 40 procent jämfört med snittet för de två föregående åren.

Myndighetens behov av att prioritera platstillgång samt kraven på differentiering utifrån säkerhetsnivå enligt 12 § LVU respektive 2 § LSU, har inneburit att övrig differentiering och utveckling av exempelvis anpassade gruppstorlekar i viss utsträckning har prioriterats ned eller skjutits på framtiden. Vårdens innehåll och kvalitet har i andra aspekter kunnat bibehållas och kunnat utvecklas, exempelvis sett till antal genomförda behandlingsaktiviteter samt genom myndighetens ökade samverkan med civilsamhället och andra myndigheter. Samverkan har bidragit till en utveckling av SiS verksamhet när det gäller stöd och möjlighet till bra, utvecklande aktiviteter för placerade barn och unga.

Att allt fler barn och unga på SiS har varit inblandade i allvarlig kriminalitet och har koppling till kriminella nätverk har också medfört ett ökat behov av fokus på teknisk och fysisk säkerhet. Myndigheten har vidtagit ett antal åtgärder för att höja säkerheten i syfte att skapa en tryggare vård- och arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet stärktes genom utbildningsinsatser inom trygghet och säkerhet samt riskbedömningar av riskfyllda arbetsmoment, arbetssituationer och fysiska miljöer. Insatserna har bland annat lett till ett minskat antal avvikningar och rymningar. Exempelvis har ingen rymning skett från sluten ungdomsvård sedan 2022. Även antalet rapporterade hot- och våldsincidenter har minskat under 2025, vilket är särskilt positivt med tanke på den höga beläggningen under året.

Under året har den nya särskilda befogenheten avskildhet i anslutning till dygnsvilan implementerats på vissa ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå. Den nya befogenheten förebygger allvarliga incidenter nattetid, och bedöms ha bidragit till en lugnare miljö och ökad trygghet för såväl barn och unga som medarbetare. Tack vare den indelning av ungdomshemmen i säkerhetsnivåer som skedde under 2024 samt de generella begränsningar av användningen av elektroniska kommunikationstjänster som gäller på avdelningar med förhöjd säkerhetsnivå har myndigheten nu bättre förutsättningar att säkerställa en trygg och säker vårdmiljö, även när många barn och unga med mycket stort våldskapital vistas på de särskilda ungdomshemmen.

Avskiljningar och fysiska ingripanden ligger på liknande nivåer som föregående år. Flickor avskiljs generellt sett oftare än pojkar och en stor andel av avskiljningarna rör ett fåtal individer. Under året har SiS gjort insatser i syfte att stärka kvaliteten i vården och skapa bättre förutsättningar för ledning och uppföljning. Till exempel har ungdomsvården delats

upp i en avdelning för vård av pojkar och en avdelning för vård av flickor. Vidare har en särskild insats gjorts för att följa upp hem som vårdar flickor och undersöka de specifika förutsättningar som finns för vård av flickor. Slutligen görs, utöver den ordinarie uppföljningen, en särskild uppföljning och riktad egenkontroll av användningen av avskiljningar och fysiska ingripanden inom ungdomsvården, i syfte att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning, samt att mindre ingripande åtgärder prövas i första hand.

För barn och unga är en lyckad skolgång en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet. Att under placeringstiden främja en positiv skolidentitet och deltagande i undervisning är därför prioriterat. För skolverksamheten visar resultaten att utvecklingsarbetet med fokus på skoldeltagandet haft effekt med såväl ökad undervisningstid som minskad ogiltig frånvaro. SiS ser behov av fortsatt utveckling av skolverksamheten men gör bedömningen att rätten till undervisning i hög grad tillgodoses vilket är positivt med hänsyn till att många av de placerade har en historik av skolmisslyckanden och en låg motivation.

Sammantaget bedömer SiS att resultaten från året bör anses goda givet det ansträngda läget och rådande förutsättningar. Trots ett samhällsklimat präglad av höga nivåer av ungdomskriminalitet och en mycket hög beläggning inom såväl ungdomsvård som missbruksvård har myndigheten i viss mån kunnat utveckla vårderna, skapat tryggare och säkrare vårdmiljöer samt utvecklat arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Därutöver har platskapaciteten ökat och arbetet med kapacitetsplanering vidareutvecklats. Myndighetens ansträngningar har skapat bättre förutsättningar att effektivt möta utmaningar på kapacitetsområdet under kommande år.

5 Vårdens utformning och kvalitet

Analys och bedömning av vårdens utformning och kvalitet

Inom området vårdens utformning och kvalitet följer SiS löpande ett antal indikatorer för att säkerställa att myndighetens resurser prioriteras rätt och att avvikelser upptäcks tidigt. Dessa indikatorer utgör ingångsvärden för den samlade bedömningen av årets resultat. De indikatorer som utgör grunden för analys och bedömning i detta avsnitt är:

- behandlingsaktiviteter
- uppfyllelse av behandlingsmålen
- klienters skattning av motivation till att bli alkohol- eller drogfri
- barn och ungas upplevda hjälp med deras behandlingsbehov.

Den stora efterfrågan på platser inom ungdomsvården i kombination med samhällsutvecklingen, med grov ungdomsbrottslighet allt lägre ner i åldrarna, har lett till att myndigheten haft behov av att prioritera platstillgång samt differentiering utifrån säkerhet. För att kunna hantera den stora ökningen av placerade inom den slutna ungdomsvården har SiS behövt göra omfattande anpassningar inom såväl missbruksvården som ungdomsvården.

Trots en mycket ansträngd platssituation inom hela myndigheten och utmaningar med att kunna kompetensförsörja och kompetensutveckla i planerad utsträckning har vårdens innehåll kunnat bibehållas och i viss mån utvecklats kvalitativt såväl som kvantitativt.

Inom missbruksvården har kravet att anvisa plats omedelbart i akuta situationer uppfyllts. Detta har dock delvis påverkat vårdmiljön negativt, exempelvis genom behov av tillfällig dubbelbeläggning. Antalet aktiviteter som genomförts inom ramen för kunskapsbaserade behandlingsprogram har minskat något men sett till den totala mängden behandlingsaktiviteter som erbjudits har denna ökat med 13 procent jämfört med föregående år och 21 procent jämfört med snittet för de två föregående åren.³ En lägre andel klienter jämfört med 2024 svarar i utskrivningsintervjuer att deras vilja och motivation att bli alkohol- eller drogfri har ökat, men detta ligger i ett historiskt perspektiv relativt stabilt. Andelen klienter där tvångsvården avslutas under vård i annan form enligt 27 § LVM såsom behandlingshem, familjehem eller öppenvård, är något lägre jämfört med föregående år men följer de senaste årens trend. Utifrån de ansträngningar som gjorts för att anpassa verksamheten till den verklighet som rått under året, och att verksamheten i allt väsentligt presterar kvalitativ vård väl jämförbar med tidigare år, anser SiS att missbruksvårdens resultat är i linje med målsättning. Arbetet för en mer välgrundad, personcentrerad behandlingsplanering med god förankring hos socialtjänst bedöms ge bättre förutsättningar för kortare vårdtid i läsbara former och bättre fungerande övergångar till öppnare vårdformer framgent.

Inom ungdomsvården bedöms resultaten för vården vara i linje med de senaste åren med en positiv trend gällande total mängd behandlingsaktiviteter som erbjudits. Dessa har inom ungdomsvården ökat med 23 procent jämfört med föregående år och 40 procent jämfört med snittet för de två föregående åren. Särskilt har mängden aktiviteter inom kunskapsbaserade program ökat för flickorna. Vid de hem som står för ungefär hälften av den samlade ökningen kan ökningen förklaras av insatser för att förbättra organiseringen av vården, exempelvis genom prioriterad behandlingssamordning samt ett ökat fokus i behandlingsplaneringen. Planering pågår för att dessa goda arbetssätt ska spridas till fler hem. Även myndighetens utvecklade egenkontroll och satsning på förstärkt uppföljning av hem som vårdar flickor har bidragit med underlag för vidare utveckling av vården av flickor. Organisatoriska utvecklingsinsatser såsom beslut om inrättandet av en särskild avdelning för hem som vårdar flickor innebär en strategisk fokusering för att öka kvaliteten för målgruppen.

Barn och ungas upplevelse att de har fått den hjälp de behöver, ligger på nivå med tidigare år vilket är positivt. Uppfyllelsen av behandlingsmålen ligger stabilt på en relativt hög nivå, med en viss ökning sedan 2024.

För skolverksamheten visar resultaten att utvecklingsarbetet med fokus på att öka undervisningstiden haft effekt. Den genomsnittliga undervisningstiden ökade med två timmar per vecka för såväl grundskoleleverna som gymnasieskoleeleverna samtidigt som den ogiltiga frånvaron minskade. Gymnasieverksamheten har utvecklats positivt men SiS bedömer att snittet för undervisningstid och ogiltig frånvaro trots omfattande insatser inte

³ Räknat per 365 vårddygn vilket gör utfallen jämförbara med ett varierande antal klienter mellan åren.

når upp till det förväntade. Dessutom är skillnaden mellan hemmen i dessa aspekter större än önskvärt och där det varit särskilt utmanande att säkerställa utbildningen för gymnasieflickorna. Inom grundskoleverksamheten är SiS bedömning att rätten till undervisning i hög grad tillgodoses, vilket är positivt med hänsyn till att många av de placerade har en historik av skolmisslyckanden och en låg motivation.

Vården har, trots ett påfrestande läge i stort, kunnat upprätthålls på en enligt SiS bedömning, god nivå. SiS möjligheter att förbättra och utveckla vården och behandlingen av barn, unga och klienter påverkades dock negativt av den rådande platsbristen. Förutsättningarna begränsades av att möjligheten att organisera vården i mindre grupper fick prioriteras ned samt av utmaningarna med den ökade kompetensförsörjning och kompetensutveckling som uppdraget krävt. Trots detta har viktiga steg tagits för att ge förutsättningar för en likvärdig och kvalitativ vård. Vårdresultaten bedöms positiva utifrån de förutsättningar som har funnits.

5.1 SiS uppdrag att bedriva vård och behandling vid LVM-hem och särskilda ungdomshem

SiS uppdrag är att svara för att placerade barn, unga och klienter ges god, ändamålsenlig och rättssäker vård som ger bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende. En viktig förutsättning för ett gott resultat är att miljön är trygg, säker och trivsamt samt att vården präglas av delaktighet.

Barn, unga och klienter som placeras vid SiS befinner sig i en svår livssituation med, i många fall, omfattande psykosociala vårdbehov och i många fall hög förekomst av psykiatrisk samsjuklighet. Samhällsutvecklingen, med allt fler och allt yngre barn och unga som begår grova våldsbrott, leder samtidigt till ett ökat behov av platser med en högre nivå av säkerhet vilket kräver anpassningar av vården för att säkerställa att den alltså håller en god kvalitet.

Vården vid SiS är en del av en längre vårdkedja och bedrivs därför i samverkan med andra aktörer inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och i viss mån även civilsamhället.

SiS har under året bedrivit verksamhet vid 31 SiS-hem, varav nio varit LVM-hem och 22 varit särskilda ungdomshem.

5.1.1 Stärkt arbete med systematiskt kvalitetsarbete på hemmen

Under hösten har SiS beslutat att stärka det systematiska kvalitetsarbetet vid hemmen genom att tillskapa och resurssätta en ny befattning, kallad kvalitetssamordnare.

Kvalitetssamordnaren stöttar den lokala ledningsgruppen och avlastar kvalitetschefen med att stärka hemmets förmåga att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Kvalitetssamordnaren bidrar till en tryggare och mer rättssäker vårdmiljö för barn och unga eller klienter genom att arbeta med att kvaliteten i verksamheten utvecklas långsiktigt och proaktivt. Under året har motsvarande funktion funnits på tre hem. Rekrytering har initierats på övriga hem.

5.2 Missbruksvårdens utformning

Enligt 4 § LVM ska tvångsvård beslutas om en person till följd av ett fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktigt läsningsmedel är i behov av vård som inte kan tillgodoses

enligt SoL eller på något annat sätt och till följd av missbruket utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara, löper uppenbar risk att förstöra sitt liv eller kan befaras att allvarligt skada sig själv eller närstående.

Syftet med LVM-vården är att genom behövliga insatser motivera missbrukaren så att hen kan antas vara i stånd att frivilligt medverka till fortsatt behandling och ta emot stöd för att komma ifrån sitt missbruk.

Vården på SiS inleds vanligtvis vid låsbar enhet, givet att förutsättningarna i 34 § LVM är uppfyllda. Om eller när dessa förutsättningar inte längre är uppfyllda, till exempel om vård vid låsbar enhet inte längre bedöms nödvändig för att förhindra att klienten avviker, ska klienten omplaceras till en öppen avdelning. Huvudregeln är att vården vid låsbar enhet får pågå högst två månader i följd. Vården får dock pågå under längre tid om bland annat särskilda behandlingsskäl föreligger och klienten ges möjlighet till öppnare former.

Klienten ska så snart det är möjligt ges tillfälle att pröva vård i annan form utanför LVM-hemmet enligt 27 § LVM. Vid vård enligt 27 § LVM är klienten fortfarande inskriven vid ett LVM-hem, men kan vistas till exempel vid ett hem för vård eller boende för deltagande i strukturerade öppenvårdsinsatser. Vid avvikning eller återfall kan klienten återföras till LVM-hemmet.

Vården inom LVM är differentierad utifrån kön. Utöver att uppdelningen sker utifrån kön finns på två hem särskilt förstärkta avdelningar (SFA) där klienter som utöver allvarlig beroendeproblematik även har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och komplex psykiatrisk problematik kan erbjudas plats. Under 2025 har tio SFA-platser funnits inom missbruksvården. Det är samma antal platser som föregående år.

Under 2025 har SiS bedrivit missbruksvård vid nio LVM-hem.

5.2.1 Ett självständigt liv implementerat på alla LVM-hem

Behandlingsprogrammet Ett Självständigt Liv (ESL),⁴ avsett för klienter med lägre funktionsnivå, har under flera år gradvis implementerats. Under 2025 har implementeringen avslutats och samtliga LVM-hem erbjuder nu behandlingsprogrammet.

5.2.2 Studie- och yrkesvägledning

Under 2025 har en studie- och yrkesvägledarfunktion riktad mot missbruksvården inrättats. Satsningen är ett resultat av ett projekt under 2024 som bedömdes framgångsrikt. Funktionen har under året haft kontakt med ungefär 70 klienter vid ett eller flera tillfällen.

5.2.3 LARO-förmåga fullt utbyggd

Under året har SiS färdigställt förmågan att administrera och initiera läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO) vid samtliga LVM-hem.

⁴ Läs mer om ESL på: <https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/behandlingsmetoder/>.

5.2.4 Förtydligat fokus på extern samverkan för sammanhållen vårdkedja

SiS har under året arbetat med förutsättningar för en mer sammanhållen vårdkedja genom extern samverkan med representanter för placerande kommuner och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Syftet har varit dels att minska tiden klienter vistas på låsbara platser genom mer förutsägbara vårdövergångar, dels att öka genomströmningen så att nya klienter snabbare kan inleda vården på ett kvalitativt sätt. Samverkan har lett till en tydligare förståelse för hinder i vårdkedjan.

Flera strukturella hinder kvarstår emellertid, såsom svårigheter att få organisationen kring samordnad individuell plan (SIP) att fungera tillfredsställande, otydliga mandat mellan aktörer, kommunernas och regionernas varierande förutsättningar att ta vid och utmaningar kopplade till nära samverkan med enskilda vårdföretag.

SiS har sett behov för att stärka den strategiska samverkan med de kommuner som placerar mest på myndigheten. I december 2025 bjöd därför SiS in till ett första möte mellan myndigheten och de tio kommuner som placerar flest barn, unga eller vuxna som vårdas enligt LVU respektive LVM. Syftet med mötet var att höra socialdirektörerna i de berörda kommunerna om deras bild av behovet av en mer regelbunden dialog samt att ha ett första tillfälle om kommunernas syn på hur behov och efterfrågan på platser på myndigheten förväntas utvecklas och ska förstås utifrån utvecklingar och förhållanden i respektive kommun. Mötesserien syftar på lång sikt till en ökad samsyn beträffande förväntningar på vårdinnehåll kopplat till målgrupp.

5.2.5 Utvecklat arbete för personcentrerad vård

Med utgångspunkt i identifierade behov av utveckling och med beaktande av samsjuklighetsutredningens förslag⁵ har ett omfattande revideringsarbete gällande styrdokument för missbruksvården genomförts under året. Inom ramen för detta arbete förtydligas vikten av målinriktad behandlingsplanering med utgångspunkt i klientens egna deltagande och förutsättningar, det vill säga utvecklad personcentrerad vård. Beslut om de nya styrdokumenten fattas första kvartalet 2026.

5.3 Ungdomsvårdens utformning

SiS ungdomsvård syftar till att avbryta kriminalitet, missbruk och annat socialt nedbrytande beteende samt att ge sådan vård och behandling som stabiliserar barnets eller den unges situation och mående, förbereder för ökad öppenhet och minskar risken för återfall.

Barn som begår allvarliga brott, till exempel mord, grov misshandel, rån, narkotikabrott eller sexualbrott, när de är i åldern 15–17 år kan dömas till slutna ungdomsvård. Vården och behandlingen inom den slutna ungdomsvården motsvarar den som erbjuds barn och unga placerade inom ungdomsvården i övrigt, men med särskild tonvikt vid att förebygga återfall i brott.

⁵ SOU 2023:5.

Inom SiS ungdomsvård finns tre huvudtyper av avdelningar: avdelningar för mottagning och behovsbedömning (MBB), behandlingsavdelningar samt avdelningar för verkställighet av sluten ungdomsvård.

Med stöd av bestämmelserna i LVU och LSU har SiS under vissa förutsättningar möjlighet att begränsa den placerades rörelsefrihet genom att besluta om vård på låsbar enhet. Vården bedrivs i dessa fall på en låsbar avdelning. Även om socialtjänsten i huvudsak efterfrågar vård på låsbara avdelningar, och i princip alla som placeras inleder sin vård i låsbarhet, är utgångspunkten för LVU öppna avdelningar. SiS måste därför planera kapaciteten så att vård på öppen avdelning kan ordnas när behov av vård på låsbar enhet inte längre föreligger. Även på öppna avdelningar har de placerade noggrann tillsyn och SiS-medarbetare finns tillgängliga dygnet runt.

Vid MBB-avdelningar kartläggs behovet av fortsatta insatser och på behandlingsavdelningar är behandling i fokus. Utformningen av vård och behandling inom ungdomsvården präglas av målsättningen att minska risken för återfall i kriminalitet, missbruk och annat socialt nedbrytande beteende.

På avdelningar för verkställighet av sluten ungdomsvård ligger tonvikten inledningsvis vid bedömningar av vårdbehov för att sedan övergå till behandling och andra återfallsförebyggande insatser. Vården planeras utifrån principerna om risk, behov och mottaglighet (RBM) med utgångspunkt i individens behov, vilka kartläggs med hjälp av kunskapsbaserade bedömningsinstrument. Behoven är också utgångspunkt för målformulering och behandlingsplanering för fortsatt vård inom SiS, eller vård hos annan huvudman. Inom den slutna ungdomsvården har myndigheten ett samhällsskyddsuppdrag. Verktälligheten av sluten ungdomsvård ska inledas på en låsbar enhet. Så snart förhållandena medger det ska den placerade ges möjlighet till vistelse under öppnare former. Omplacering från låsbar till öppen enhet är en av SiS utslussningsaktiviteter.

Det finns differentierade avdelningar för specifika målgruppers behov av vård. Dessa platser möjliggör att barn eller unga kan vårdas i en mindre grupp med förstärkt bemanning. Arbetet med mindre gruppstorlekar utgör en målkonflikt med det akuta behovet av platser som SiS står inför. En utökning av dessa avdelningar behöver därför avvakta till dess att platskapaciteten motsvarar behovet av platser.

Under året har SiS fattat beslut om att inrätta en ny nationell avdelning för hem som vårdar flickor (se avsnitt 5.3.3).

Alla särskilda ungdomshem är indelade i säkerhetsnivåer med olika grad av säkerhetsarrangemang. Vid vissa ungdomshem har indelningen gjorts på avdelningsnivå, vilket innebär att olika avdelningar inom ett och samma ungdomshem kan ha olika säkerhetsnivåer. Avdelningarna är, utöver säkerhetsnivåer och avdelningstyp, uppdelade utifrån kön och ålder.

SiS bedriver skolverksamhet vid samtliga ungdomshem. Skolan motsvarar utbildningen i grundskola, anpassad grundskola, specialskola, gymnasieskola respektive anpassad gymnasieskola. Åldersindelningen av avdelningarna följer indelningen för grund- respektive gymnasieskolan.

Under 2025 har SiS bedrivit ungdomsvård vid 22 särskilda ungdomshem.

5.3.1 Stärkt fokus på barnrätt

SiS har utvecklat arbetet med barnrättsfrågor och har sedan tidigare två heltidstjänster med rollen barnrättssamordnare anställda på huvudkontoret. Arbetet med barnrättssamordning har dels involverat att stärka barnrätten i en rad interna förbättrings- och utvecklingsprojekt och dels stärkt samverkan med såväl andra myndigheter som civilsamhällesorganisationer inom barnrättsområdet.

Socialstyrelsens satsning på oberoende barnombud på ungdomshemmen har inneburit att flera civilsamhällesorganisationer beviljats statsbidrag, med krav på att organisationerna besitter tillräcklig erfarenhet, kompetens och utbildning för den verksamhet som ska bedrivas (se vidare avsnitt 5.3.4).

Det informationsmaterial som SiS sedan tidigare tagit fram och som varje barn och ungdom får i samband med introduktionen på SiS-hemmet har under året kompletterats med ett bild- och dialogbaserat material särskilt anpassat för barn och unga som annars har svårt att ta till sig informationen. För att göra informationen mer tillgänglig har ett visuellt stöd tagits fram i form av illustrerade blad som tar upp olika frågor och teman kopplade till rättigheter under placeringen. Materialet har testats under våren och reviderats utifrån erfarenheter och synpunkter från både barn, unga och medarbetare. Under hösten har åtta ungdomshem börjat använda det nya materialet för att pröva hur det fungerar i praktiken.

5.3.2 Utveckling av arbetet med stöd till avhoppare

Regeringen har de senaste åren gett flera uppdrag till SiS, Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Kriminalvården i syfte att utveckla stödet till avhoppare från organiserad brottslighet. I mars 2025 slutredovisades ett uppdrag som innebar ett ökat fokus på barn och unga som befinner sig i riskzon. Detta följdes i augusti 2025 av beslut om ett flerårigt uppdrag om ett nationellt sammanhållet stöd till arbetet med avhoppare som ska slutredovisas senast 1 mars 2028.⁶

Som en del i dessa uppdrag har SiS utvecklat ett metodstöd för arbetet med potentiella avhoppare och arbetar med att implementera arbetssättet inom ungdomsvården. Arbetssättet syftar till att identifiera, motivera och stödja potentiella avhoppare att under tiden på SiS påbörja processen mot ett avhopp. Det innebär också att myndigheten stöttar barnet eller den unge till kontakt med polis för att genomföra hotbilda-bedömning och samverkar med polis och socialtjänsten i planeringen för eventuella avhopparsatser efter utskrivning eller frigivning.

Implementering sker i två olika spår, en bred implementering vid samtliga ungdomshem som möter målgruppen och en fokuserad implementering som genomförs vid tre hem med särskild resurstilldelning.

Fem utbildningar, i form av en tvådagarskurs som föregås av en obligatorisk webbutbildning, har genomförts under året och omkring 60 medarbetare från tio

⁶ Uppdrag om ett nationellt sammanhållet stöd till arbetet med avhoppare, Ju2025/01696.

ungdomshem har deltagit. Utbildningen, som genomförs av två nationella utbildare, vänder sig enbart till särskilt utsedda medarbetare (till exempel psykologer och behandlingssamordnare) för riktat arbete med målgruppen. En central stödfunktion vid sektionen för verksamhetsutveckling har inrättats för löpande stöd och handledning.

5.3.3 Utveckling av organiseringen av ungdomsvården

Inrättad avdelning för hem som vårdar flickor

I juni 2025 beslutades om inriktningen att inrätta en ny nationell avdelning för ungdomshem som vårdar flickor. Syftet är att stärka kvaliteten i vården och skapa likvärdiga förutsättningar för ledning, styrning, uppföljning och långsiktig utveckling. I samband med detta tillförordnades en ungdomsvårdsdirektör för hem som vårdar pojkar samt hem som vårdar både pojkar och flickor.

Skälet till den organisatoriska förändringen var att samordna ledningen av utvecklingsinsatser riktade mot hem som enbart vårdar flickor i en gemensam avdelningsstruktur.

Förstärkt uppföljning på hem som vårdar flickor

En förstärkt uppföljning av hem som vårdar flickor har genomförts där fokus var att följa upp de särskilda förutsättningar som finns för vård av flickor. Målet med uppföljningen var att säkerställa att de insatser myndigheten infört för att stärka vården av flickor har implementerats, såsom normerad nattbemanning, avdelningsbemanning för att undvika ensamarbete där kameraövervakning saknas, bemötandestrategier med MI⁷ som förhållningssätt, grundläggande säkerhethållning, konflikthantering, att TMO⁸ används av klientnära medarbetare och att medarbetarna får regelbunden handledning samt att hemmet planerar och organiseras på ett sätt som gynnar skolverksamhetens innehåll, omfattning och kvalitet.

Fortsatt implementering av familjebehandlare

Sedan tidigare har befattningen familjebehandlare införts på alla avdelningar som vårdar skolpliktiga barn och unga. Där bemannade myndigheten med en årsarbetskraft familjebehandlare per behandlingsavdelning. Under år 2025 fortsatte införandet på hem som har avdelningar i säkerhetsnivå 1. Dessa hem fick en bemanning av två familjebehandlartjänster per hem, totalt tio stycken. Planen är att resterande ungdomshem ska införa befattningen familjebehandlare under 2026.

⁷ Motiverande samtal (Motivational Interviewing, MI), används vid strukturerade behandlingssamtal och som ett allmänt förhållningssätt vid den dagliga samvaron med barn, unga och klienter inom SiS. Det huvudsakliga målet är att hjälpa människor att komma vidare i en förändringsprocess.

⁸ Traumamedveten omsorg (TMO) är en obligatorisk kunskapsbas för all behandlingspersonal inom SiS, som syftar till att skapa förståelse för hur hjärna, hälsa och utveckling påverkas av trauma och hur detta kan ligga bakom beteendemässiga och emotionella svårigheter hos barn, unga och klienter.

5.3.4 Samverkan

Myndighetssamverkan

Institutet för mänskliga rättigheter (MR-institutet) har under året fört samtal med placerade på ungdomshem och tillsammans med SiS släppt en rapport om placerade unga, med inriktning på NPF. Diskrimineringsombudsmannen (DO) genomförde ett seminarium tillsammans med SiS under Barnrättsdagarna 2025, om barn och ungas röster.

Barnombudsmannen (BO) driver ett nätverk för barnrättsjurister och i allmänna barnrättsfrågor där SiS deltar. SiS har bistått BO med att distribuera enkäter till barn och unga i SiS samt genom att BO under året besökt ungdomshem för samtal med placerade. SiS har samarbetat med MR-institutet som även de har besökt ungdomshem för samtal med placerade. Samverkan har även skett med Kriminalvården i deras förberedelser för den föreslagna förändringen att ta emot unga som döms till fängelsepåföljd. Inom barnrättsområdet har samverkan med Kriminalvården berört frågor som exempelvis skola för placerade barn och unga, elektronisk övervakning, unga som genomgått bevistalan och visitationsformer med mera.

Stärkt vård och barnrätt genom samverkan med civilsamhället

Under året har SiS vidareutvecklat samverkan med civilsamhällesorganisationer i syfte att stärka vården och barnrättsarbetet. Arbetet har gått från enskilda initiativ till införande av en enhetlig struktur för hur samverkan etableras och genomförs. Barnrättsbyrån erbjuder oberoende barnombud för placerade barn och unga, BUFFF erbjuder samtal till LSU-placerade barn och unga samt individanpassade stödsatser till anhöriga, Ecpat har i samarbete med SiS nått ut med sin enkät "Nude på nätet" till barn och unga placerade inom SiS. SOS Barnbyar har informerat barn och unga om livet efter en placering och informerat om oberoende barnombud. Tim Bergling Foundation har tillsammans med musiklärare inom SiS tagit fram förslag till samverkan kring musikproduktion för placerade unga. Teater Tage Granit har fått stöd från en stiftelse för att fortsätta samverkan med SiS och att tillsammans med placerade barn och unga framföra en ytterligare teateruppsättning, "Hotet mot demokratin –när AI tar över" med tillhörande workshop.

Som ett led i att främja deltagande i prosociala fritidsaktiviteter har SiS ingått avtal med Riksidrottsförbundet från vilket insatser från lokala idrottsföreningar kan initieras.

Insatserna kopplas även till utskrivning av barn och unga, där kontakt etableras med idrottsföreningar i hemkommunen för att underlätta nästa steg i vårdkedjan.

FrySiS – samverkan kring utslussverksamhet och eftervård

Projektet FrySiS bedrivs i samverkan mellan Fryshuset och SiS och har till syfte att skapa en strukturerad eftervård för barn och unga som löper stor risk för att återfalla i kriminalitet. Arbetet sker enligt *Förstärkt Eftervård för Unga i Slutenvård* - FEUS-modellen – utformad utifrån evidensbaserade metoder, Socialstyrelsens riktlinjer samt BRÅ:s rekommendationer. FEUS-modellen handlar om att stärka barnen och de ungas förmåga att fatta positiva livsbeslut och bana väg för ett liv bortom kriminalitet. Placerade barn och unga träffar Fryshusets coacher sina tre till sex sista månader under verkställigheten på SiS.

Projekt FrySiS inleddes genom ett pilotprojekt på ungdomshemmet Råby och involverar Fryshusets verksamhet nationellt. Under 2026 kommer FrySiS att starta upp på fler ungdomshem, efter beslut från regeringen om ytterligare finansiering av pilotprojektet.⁹

5.4 Vård och behandling inom SiS missbruksvård och ungdomsvård

Grunden för vård inom SiS, oavsett lagrum, placeringsorsak, SiS-hem eller avdelningstyp, är att ge omsorg och möjliggöra stabilisering för att skapa förutsättningar att ta emot mer riktade behandlingsinsatser. För placerade inom ungdomsvården utgörs grunden i vardagen av att gå i skolan. För vården innebär det att få till stånd en dygnsrytm som främjar hälsa och återhämtning, fungerande vardagliga rutiner, trygga och stabila omständigheter runt varje individ och näringsriktig mat samt tillgodose behov av hälso- och sjukvårdsinsatser.

Inom SiS är begreppen vård och behandling sammanvävda. Vård har en bredare innebörd och inkluderar exempelvis omsorg, stöd och skydd. Behandling är riktade insatser utifrån specifika behovsområden som bland annat syftar till att minska riskfaktorer kopplade till återfall i normbrytande beteende och att träna färdigheter för att kunna hantera krav och påfrestningar i livet. Tvångsvårdens omsorg, stöd och skydd utgör förutsättningar för att riktade behandlingsinsatser ska kunna genomföras med önskade resultat.

Inom SiS erbjuds motiverande samtal, *Motivational Interviewing* (MI), som strukturerad behandlingsinsats. Samtalsmetodiken handlar om att utgå från samarbete och se sig som en jämlik samarbetspartner i alla kontakter med barnet, den unge eller klienten. Inte minst handlar det om att söka efter den enskildes egna tankar och idéer om det aktuella beteendet och förändring av detta.

SiS medarbetare får utbildning inom traumamedveten omsorg (TMO). TMO är en obligatorisk kunskapsbas för all behandlingspersonal och syftar till att skapa förståelse för hur hjärna, hälsa och utveckling påverkas av trauma. Barn och unga som varit med om traumatiska händelser har ofta lärt sig hantera sin omvärld på ett sätt som riskerar att bli dysfunktionellt i andra miljöer. Målet är att göra medarbetare medvetna om och uppmärksamma på bakomliggande orsaker till utmanande beteenden. Kompetensutveckling inom TMO och MI för SiS klientnära medarbetare sker löpande (se mer under avsnitt 7.3.5).

Utöver att erbjuda stabilitet, trygghet och omsorg i vårdmiljön genomför SiS också behandling i form av färdighetsträning samt psykosocial och psykologisk behandling.

Inom missbruksvården vårdas samtliga klienter utifrån målet att avbryta livshotande missbruk och motivera till frivillig vård och behandling. Vården och de behandlingsinsatser som erbjuds respektive klient baseras på en individuell kartläggning.

Behandlingsarbetet inom ungdomsvården utgår primärt från teorin om risk, behov och mottaglighet (RBM). Individernas behandlingsbehov bedöms med hjälp av kunskapsbaserade bedömningsinstrument. Behandlingsmål och behandlingsaktiviteter dokumenteras i individuella behandlingsplaner.

⁹ S2025/02130

Utbudet av behandlingsmetoder är normerat och utgår från bästa tillgängliga kunskap och erfarenhet.

5.4.1 Färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter

Med färdighetsträning avses sådana aktiviteter som syftar till att lära sig förstå och anpassa sig efter sociala normer för att stärka förmågan att samspela med andra. Aktiviteterna syftar även till att förbereda den enskilde för ett självständigt vardagsliv genom att exempelvis träna på att sköta sin personliga hygien, genomföra hushållssysslor och att klara av att hålla myndighetskontakter.

SiS använder också strukturerade behandlingsaktiviteter för att öka motivation till förändring och engagemang i behandlingen, utveckla relation till familj och andra närstående, samt främja den fysiska, psykiska, sexuella och sociala hälsan. Exempel på strukturerade behandlingsaktiviteter är olika typer av stödsamtal eller behandlande samtal, arbete riktat mot familj och andra närstående eller hälsofrämjande aktiviteter.

Omsorg och stabiliserande insatser utgör det grundläggande och mest omfattande vårdinnehållet vid SiS-hemmen. Även om antalet aktiviteter kopplade till individuella mål i sig inte är en garant för kvalitet i vården ger aktivitetsmängden en indikation på hur många målinriktade insatser som barn, unga och klienter får under sin vistelse.

Inom missbruksvården har antalet registreringar om färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter ökat under de senaste åren. Under 2025 registrerades 25 procent fler färdighetsträningstillfällen än genomsnittet för 2023–2024. Antalet registreringar om strukturerade behandlingsaktiviteter var 24 procent högre under 2025 jämfört med snittet för 2023 och 2024.

Tabell 5.1 Antal registrerade aktiviteter inom färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter per 365 vårddyg, missbruksvård 2023–2025

	2023		2024		2025	
	Antal	per 365 vårddyg	Antal	per 365 vårddyg	Antal	per 365 vårddyg
Färdighetsträning	5 305	13,6	6 391	18,0	6 101	19,7
Kvinnor	1 503	9,5	2 062	16,1	1 944	16,3
Män	3 802	-	4 329	19,1	4 157	21,8
Strukturerade behandlingsaktiviteter	94 013	241,4	97 838	275,6	99 189	320,0
Kvinnor	37 954	239,9	35 365	275,4	41 997	351,0
Män	56 059	242,5	62 473	275,7	57 192	300,5

Källa: KAJ

Kommentar Uppgifter redovisas endast från år 2023 och framåt då fullständiga uppgifter ej finns i KAJ för tidigare år.

Inom ungdomsvården var antalet aktiviteter inom färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter per 365 vårddyg 37 respektive 43 procent högre jämfört med

genomsnittet för 2023–2024. För flickor minskade färdighetsträningsaktiviteter per 365 vårddygn något under 2025 jämfört med 2024.

Tabell 5.2 Antal registrerade aktiviteter inom färdighetsträning och strukturerade behandlingsaktiviteter per 365 vårddygn, ungdomsvård 2023–2025

	2023		2024		2025	
	Antal	per 365 vårddygn	Antal	per 365 vårddygn	Antal	per 365 vårddygn
Färdighetsträning	110 685	173,7	143 657	234,7	185 896	280,4
Flickor	44 075	225,8	45 489	277,4	40 003	267,9
Pojkar	66 610	150,7	98 168	219,1	145 893	284,1
Strukturerade behandlingsaktiviteter	91 435	143,5	111 370	181,1	154 034	232,4
Flickor	25 683	131,0	25 093	151,8	27 230	180,7
Pojkar	65 752	149,1	86 277	193,1	126 804	247,6

Källa: KAJ

Kommentar: Uppgifter redovisas endast från år 2023 och framåt då fullständiga uppgifter ej finns i KAJ för tidigare år.

5.4.2 Behandlingsprogram

De riktlinjer och instruktioner som SiS har gällande vård och behandling bygger på kunskap och beprövad erfarenhet och ska möta barns, ungas och klienters olika behandlingsbehov. Det finns riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program där de återfallsförebyggande programmen ingår, exempelvis programmen ART, PULS och STOPPA.

Programverksamheterna syftar till att öka barns, ungas och klienters förmåga att hantera ångest och stress, öka förmågan att undvika risksituationer samt öka sociala färdigheter, självkontroll och problemlösningsförmåga. Målet är att minska risk för exempelvis alkohol- och drogmisbruk, kriminalitet och våldsanvändning. Behandlingen kan ske individuellt, i grupp eller tillsammans med de placerades familjer och nätverk.

Tabell 5.3 Behandlingsprogram utifrån placeringsgrund inom missbruksvård och ungdomsvård

Ungdomsvård			Missbruksvård
Missbruk	Kriminalitet	Socialt nedbrytande beteende	Missbruk
Komet	Komet	Komet	ACT
MI-samtal	MI-samtal	MI-samtal	MI-samtal
ÅP eller ACRA	ÅP eller ACRA		ÅP
	PULS, ART eller STOPPA		
ACT	ACT	ACT	ESL
TFCO	TFCO	TFCO	

Kommentar: Beskrivningar över SiS behandlingsmetoder finns på SiS hemsida.

Inom missbruksvården har antalet aktiviteter inom behandlingsprogram per 365 vårddygn minskat och ligger elva procent lägre än snittet för 2023 och 2024. För kvinnorna sågs dock

en ökning med 13 procent, medan det för männen har minskade med 39 procent jämfört med föregående år.

Inom ungdomsvården har antalet registrerade aktiviteter per 365 vård dygn inom behandlingsprogram ökat och ligger 31 procent högre än genomsnittet för 2023–2024. För flickor ökade antalet kraftigt under året: en ökning på 67 procent jämfört med 2024.

Tabell 5.4 Antal genomförda behandlingsaktiviteter inom kunskapsbaserade behandlingsprogram, missbruksvård och ungdomsvård 2023–2025

	2023		2024		2025	
	Antal	per 365 vård dygn	Antal	per 365 vård dygn	Antal	per 365 vård dygn
Missbruksvård	7 714	19,8	9 101	25,6	6 267	20,2
Kvinnor	2 356	14,9	3 034	23,6	3 166	26,5
Män	5 358	23,2	6 067	26,8	3 101	16,3
Ungdomsvård	8 864	13,9	10 888	17,8	13 714	20,7
Flickor	1 610	8,2	2 127	12,9	3 242	21,5
Pojkar	7 254	16,4	8 761	19,6	10 472	20,5

Källa: KAJ
Kommentar: Uppgifter redovisas endast från år 2023 och framåt då fullständiga uppgifter ej finns i KAJ för tidigare år.

5.4.3 Andel LVM-klienter som vid utskrivning vårdas i annan form (27 § LVM)

SiS ska, så snart det kan ske med hänsyn till den planerade vården, besluta att klienten ska beredas tillfälle att vistas utanför LVM-hemmet för vård i annan form. Andelen klienter som avslutar sin vård utanför LVM-hemmet i enlighet med 27 § LVM är en indikator på i vilken mån vården får effekten att avbryta det livshotande missbruket och skapa förutsättningar för vård i öppnare former.

Andelen klienter som vid utskrivning vårdas i sådan öppnare, annan form sjunker med två procentenheter jämfört med 2024, men ligger relativt stabilt sett över tid.

Tabell 5.5 Andel klienter som vid utskrivning vårdas enligt § 27 LVM

	2022	2023	2024	2025
Totalt	49%	51%	54%	52%
Kvinnor	53%	53%	59%	55%
Män	47%	50%	51%	51%

Källa: KAJ
Kommentar: Uppgifter redovisas endast från år 2022 och framåt då fullständiga uppgifter ej finns i KAJ för år 2021.

5.4.4 Uppfyllelse av behandlingsmål¹⁰

I samband med utskrivning och den avslutande uppföljningen av barnets eller den unges behandlingsplan gör ansvarig behandlingssekreterare en bedömning av uppfyllelse av behandlingsmålen.

Inom ungdomsvården är utfallen relativt stabila och en viss positiv tendens finns för samtliga grupper.

Försiktighet bör vidtas gällande tolkning av sambandet mellan skattad måluppfyllelse och mängden registrerade behandlingsaktiviteter. Vården bedrivs till största del i form av stabilisering och omsorg (se avsnitt 5.4) och inom ungdomsvården genom motivation till och deltagande i SiS skola. Vården på SiS är också vanligen en insats i en längre vårdkedja där flera insatser samverkar för att åstadkomma de förändringar i barnet eller den unges liv som är önskvärda för ett fungerande liv.

Tabell 5.6 Uppfyllelse av behandlingsmål vid utskrivning, ungdomsvård 2022–2025

		2022	2023	2024	2025
Totalt	Längre från målet	0%	1%	1%	1%
	Ingen förändring	14%	13%	15%	13%
	Närmare målet	43%	45%	41%	42%
	Målet uppfyllt	43%	42%	44%	45%
Flickor	Längre från målet	0%	1%	2%	1%
	Ingen förändring	13%	14%	17%	12%
	Närmare målet	44%	45%	41%	45%
	Målet uppfyllt	42%	41%	40%	42%
Pojkar	Längre från målet	0%	0%	0%	0%
	Ingen förändring	15%	12%	13%	13%
	Närmare målet	40%	44%	40%	40%
	Målet uppfyllt	44%	43%	46%	47%
LSU	Längre från målet	2%	7%	5%	2%
	Ingen förändring	12%	20%	17%	15%
	Närmare målet	72%	55%	47%	48%
	Målet uppfyllt	14%	18%	31%	35%

Källa: KAJ

Kommentar: Uppgifter om skattad måluppfyllelse infördes 2021 varför data för helår finns först från och med 2022.

5.4.5 Barn, unga och klienters upplevelse av vården

Vid utskrivning från SiS tillfrågas barn, unga och klienter hur de upplevt olika aspekter av placeringen. Bland annat ställs frågor rörande huruvida barnen, de unga och klienterna känt sig delaktiga i planeringen av sin behandling och om de upplevt att de fått hjälp med det

¹⁰ Missbruksvårdens måluppfyllelse redovisas inte i årets redovisning med anledning av bristande datakvalitet.

som de verkligen velat ha hjälp med. Andelen som besvarar utskrivningsenkäten har under perioden 2021–2025 varit ungefär 60 procent inom ungdomsvården och 50 procent inom missbruksvården. Anledningarna till att utskrivningsenkäten inte genomförs kan variera, antingen för att barnet, den unge eller klienten väljer att inte svara, eller att förutsättningarna för att genomföra intervjun inte finns vid utskrivning.

Svarsfrekvensen till trots är utskrivningsintervjun ett av få verktyg som i dagsläget kan användas för att kartlägga barnen, de unga och klienternas upplevelse av sin tid på SiS. Vidare utgör resultaten en del av en tidsserie som gör det möjligt att följa utvecklingen över åren och hur barn, unga och klienters upplevelser av vården förändras över tid.

Inom missbruksvården var de kvinnliga klienternas upplevelse av delaktighet i planeringen av vården i princip i linje med genomsnittet för perioden 2021–2024, medan det minskat för fyra procentenheter för männen jämfört med samma period. Totalt anser 88 procent av de svarande att de varit delaktiga i planeringen.

För barn och unga inom ungdomsvården ligger utfallet trendmässigt stabilt där 89 procent av de som besvarat enkäten upplever att de varit delaktiga i planeringen, jämfört med 87 procent som var genomsnittet för perioden 2021–2024. För flickorna syns en nedgång om en procentenhet jämfört med genomsnittet 2021–2024 och för pojkarna en ökning med fyra procentenheter jämfört med samma period. Utfallen är genomgående stabila på en hög nivå utan stora skillnader mellan könen.

Tabell 5.7 Barns, ungas och klienters upplevelse av delaktighet i behandlingsplanering 2021–2025. Andel som svarat Ja, respektive Bra/Mycket bra

		2021	2022	2023	2024	2025
Har du varit med och utformat behandlingsplanen?	Missbruksvård Totalt	90%	85%	91%	90%	88%
	Kvinnor	91%	85%	88%	92%	91%
	Män	90%	86%	93%	89%	86%
Har du varit med i planeringen av behandlingen?	Ungdomsvård Totalt	85%	85%	86%	90%	89%
	Flickor	83%	86%	87%	90%	86%
	Pojkar	85%	84%	85%	89%	90%

Källa: ADAD och DOK

Av de LVM-klienter som besvarat utskrivningsintervjuerna under 2025 skattar 68 procent att deras vilja och motivation att bli alkohol- eller drogfri har ökat under placeringen, en nedgång med fyra procentenheter jämfört med genomsnittet för 2021–2024. Klienternas skattningar uppvisade en ökning om en procentenhet för kvinnorna men en minskning om fem procentenheter för männen, jämfört med genomsnittet för perioden 2021–2024.

Tabell 5.8 Klienters skattning av motivation, 2021–2025. Andel som har svarat Ja

		2021	2022	2023	2024	2025
Missbruksvård – Har din vilja/motivation till att bli alkohol-/drogfri ökat under placeringen?	Totalt	73%	69%	72%	73%	68%
	Kvinnor	74%	74%	69%	80%	75%
	Män	73%	67%	74%	69%	64%

Källa: DOK

Av de barn och unga som besvarat frågorna efter utskrivning eller frigivning från ungdomsvården ansåg sig 72 procent ha fått hjälp med de problem de verkligen velat ha hjälp med, en ökning med en procentenhet jämfört med genomsnittet för perioden 2021–2024. För flickorna har resultatet sjunkit med två procentenheter och för pojkarna visade resultaten på en liten ökning med en procentenhet, jämfört med perioden 2021–2024. Flickornas resultat visar alltså på lägre nöjdhet med den hjälp de fått än pojkarna och var 2025 cirka 14 procentenheter lägre än för pojkarna. Flickornas nöjdhet har legat i genomsnitt elva procentenheter lägre än pojkarnas under perioden 2021–2024.

Tabell 5.9 Barns och ungas skattning av hjälp 2021–2025. Andel som svarat Ganska mycket/Mycket

		2021	2022	2023	2024	2025
Ungdomsvård – Tycker du att du här på avdelningen har fått hjälp med de problem som du verkligen velat ha hjälp med?	Totalt	71%	70%	70%	72%	72%
	Flickor	68%	64%	65%	57%	62%
	Pojkar	72%	74%	73%	79%	76%

Källa: ADAD

SiS undersöker löpande i hur stor utsträckning barn, unga och klienter upplever sig ha blivit informerade om sina rättigheter. Resultaten visar på små förändringar, där det för kvinnor inom missbruksvården ligger på samma nivå som genomsnittet för åren 2021–2024 medan det för flickor och pojkar inom ungdomsvården och män inom missbruksvården har sjunkit med mellan en och tre procentenheter, jämfört med genomsnittet för perioden 2021–2024.

Tabell 5.10 Barns, ungas och klienters upplevelse av rättighetsinformation, 2021–2025. Andel som svarat Ja, respektive Bra/Mycket bra

		2021	2022	2023	2024	2025
Missbruksvården - Har du fått information om dina rättigheter under placeringen?	Totalt	85%	84%	88%	86%	85%
	Kvinnor	80%	86%	85%	83%	84%
	Män	87%	82%	89%	88%	85%
Ungdomsvården - Har du fått information om dina rättigheter under placeringen?	Totalt	89%	89%	87%	89%	88%
	Flickor	89%	86%	81%	86%	83%
	Pojkar	90%	91%	90%	90%	89%

Källa: ADAD och DOK

5.5 Skolverksamhet inom ungdomsvården

En lyckad skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet, och därmed en viktig del i barnens och de ungas vård. Många placerade på SiS har inte haft en fungerande skolgång och att upprätta en positiv skolidentitet är därför i fokus under placeringstiden. För att kunna anpassa undervisningen är det avgörande att ha bra överlämningar mellan den skola barnet eller den unge senast har gått i, SiS skola och den skola som barnet eller den unge ska gå till efter vistelsen på SiS. Målet är kontinuerlig skolgång såväl i tid som i undervisningens innehåll.

Inom skolverksamheten ska utbildningen följa en central timplan med erbjudande om 23 timmars undervisning i veckan motsvarande skolformerna grundskola, gymnasieskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. SiS erbjuder undervisning i samtliga 16 obligatoriska grundskoleämnena, de nio gymnasiegemensamma ämnena samt modersmål för de elever där det är aktuellt. Utöver detta erbjuds ytterligare lokala urval av ämnena och kurser för elever i gymnasiet.

Förutsättningarna för kvalitetsuppföljning av SiS skola skiljer sig jämfört med skolor inom det ordinarie skolväsendet. Barnet eller den unge är elev i SiS skola endast under den tid då vården pågår. Detta medför att elever kommer och lämnar skolan löpande under läsåret obeaktat tidpunkter för exempelvis betygsättning. De sätt att bedöma kvalitet som används inom den reguljära skolan, exempelvis godkända betyg, meritvärde, behörighet till gymnasiet och gymnasieexamen, fungerar därför inte som mått på kvalitet. Myndigheten följer i årsredovisningen upp verksamheten primärt genom elevernas deltagande i undervisning.

Anpassning till den reformerade gymnasieskolan GY 2025

Den 1 juli 2025 trädde en omfattande reform av gymnasieskolan i kraft. Reformen innebär att gymnasieutbildningen organiseras i sammanhållna ämnen med olika nivåer istället för som tidigare i fristående kurser. Elever får därmed ett slutbetyg för hela ämnet baserat på den högsta nivån de har godkänts i, istället för ett betyg för varje avslutad kurs. Under en

övergångsperiod kommer skolorna att samtidigt ha elever som läser i det nya respektive gamla systemet, vilket är en utmaning i sig utöver att implementera själva reformen. SiS har under året tagit fram en implementeringsplan för reformen och insatser har genomförts löpande för att informera om reformen och fånga upp eventuella stödbehov från skolorna. Under hösten 2025 har fyra erfarenhetsutbyten mellan skolorna genomförts och ytterligare implementeringsinsatser är planerade för 2026.

Utveckling av SiS skolbibliotek

SiS har tagit fram en biblioteksplan för myndighetens skolbibliotek. Syftet med skolbiblioteksplanen är att öka likvärdigheten och kvaliteten på skolbiblioteksverksamheten inom SiS i enlighet med skollagen och bibliotekslagen. I förlängningen är målet att skolbiblioteksplanen ska bidra till ökad uppfyllelse av läroplansmålen.

Processtöd i det fortsatta utvecklingsarbetet

SiS skola har två prioriterade utvecklingsmål; undervisningens kvalitet och elevers närvaro. Dessa är nära sammankopplade eftersom god undervisningskvalitet ökar närvaron och hög närvaro skapar förutsättningar för kvalitativ undervisning. För att stärka systematik och vetenskaplig grund har SiS under våren 2025 blivit medlem i forskningsinstitutet Ifous,¹¹ som ska bidra med processtöd i det fortsatta utvecklingsarbetet. Ifous uppdrag är att vara en nationell plattform för forskning och utveckling inom skolområdet och att ge stöd i utvecklingen av en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skapande skola – läs- och skrivfrämjande

Med hjälp av delfinansiering från Kulturrådet har ett projekt med digitala författarbesök på alla SiS skolenheter genomförts. Syftet med insatsen har varit att öppna upp och bredda elevernas förståelse för och nyfikenhet på kreativt skrivande och berättande, att stärka elevernas tilltro till den egna språkliga förmågan samt till språkets och berättandets roll för identitetsskapande och identitetsutveckling.

Närvarofrämjande utvecklingsarbete

SiS har under året bedrivit ett utvecklingsarbete i samråd med Specialpedagogiska skolmyndigheten vid tre skolor. Projektet förväntas resultera i en lokal dokumenterad plan för hur skolorna arbetar med skolnärvaro med såväl förebyggande, främjande och åtgärdande insatser samt rutiner, ansvarsfördelning och organisation för arbetet.

Utveckling av elevenkät

Under året har ett arbete genomförts för att revidera myndighetens elevenkät. Elevenkäten genomförs tre gånger per år med fokus på att följa upp elevernas och lärarnas upplevelse av måluppfyllelse inom bland annat skolidentitet, lärmiljö, trivsel och trygghet. Syftet med revideringen har varit att ge ett bättre underlag för verksamhetsutveckling samt att kunna jämföra SiS skola med övriga huvudmän genom att göra enkäten jämförbar med Skolinspektionens enkät för elever i grundskolans årskurs 8 och gymnasieskolans årskurs 2.

¹¹ Ifous står för innovation, forskning och utveckling i skola och förskola och är ett fristående forskningsinstitut som drivs som en ideell förening. Grundande medlemmar är Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Almega utbildning (f.d. Friskolornas riksförbund) och Idéburna Skolors Riksförbund.

5.5.1 Undervisningstid

Under läsåret 2024/25 har SiS skolor arbetat systematiskt med att säkerställa varje elevs rätt till utbildning motsvarande heltidsstudier (23 timmar per vecka). Exempelvis har rektorer lagt särskilt fokus på schemagranskningar och undervisningstiden har varit föremål för uppföljning i kvalitetsforum. Samtliga skolor har upprättade scheman som omfattar heltidsstudier, men den faktiska genomförda undervisningstiden varierar något mellan skolorna.

Den genomsnittliga undervisningstiden har ökat för både grund- och gymnasieskola samt både för flickorna och pojkarna. För grundskola har en ökning skett från i genomsnitt 18,3 timmar per vecka för de fyra tidigare läsåren till 20 timmar i veckan läsåret 2024/25. För gymnasieskolan har undervisningstiden ökat från i genomsnitt 12 timmar per vecka för de fyra tidigare läsåren till 14 timmar i veckan läsåret 2024/25.

Den totalt sett ökade undervisningstiden kan vara en effekt av det utvecklingsarbete som pågått under föregående läsår, avseende den garanterade undervisningstiden och schemaläggning av 23 timmar i veckan. Dock finns det fortfarande stora skillnader mellan gymnasieskolorna.

Tabell 5.11 Schemalagd undervisningstid, genomsnittligt antal timmar per vecka¹²

Läsår	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Grundskola					
Total	17	19	19	18	20
Flickor	15	17	18	17	20
Pojkar	18	20	20	19	21
Gymnasium					
Totalt	11	13	12	12	14
Flickor	11	13	12	12	13
Pojkar	11	13	12	12	14

Källa: Adela

5.5.2 Ogiltig frånvaro från skolundervisningen

Frånvaron minskade i grundskolan från 12 procent i genomsnitt för de fyra tidigare läsåren till 10 procent under läsåret 2024/25. För flickor sjönk frånvaron från 13 procent i genomsnitt för de fyra tidigare läsåren till 11 procent och för pojkarna från 11 till 10 procent jämfört med samma period. I gymnasieskolan låg den ogiltiga frånvaron på samma nivå som genomsnittet för de fyra tidigare läsåren. För flickorna ökade den till 21 procent från 17 procent i genomsnitt för de fyra tidigare läsåren medan den för pojkarna var oförändrad på 14 procent jämfört med samma period.

Insatser som visat sig ge positiv motivationshöjande effekt för gymnasieelever är veckovisa samtal mellan elev, mentor och behandlingssamordnare. En god struktur och samarbete för att motivera eleverna till skolan tillsammans med avdelningarna är gynnsamt för elevernas

¹² Anpassad grund- respektive gymnasieskola inkluderas i statistiken för grund- respektive gymnasieskola.

deltagande i undervisningen. På flertalet skolor har rutinen för frånvaroregistrering förtydligats, vilket har bidragit till ett mer säkert statistiskt underlag för arbetet med att främja närvaro.

Motivationen har en stark koppling till elevens förståelse för varför utbildning är viktig. Flera skolor utvecklar arbetet med framtidsorientering, där studie- och yrkesvägledning används tydligare i det skolmotiverande och pedagogiska uppdraget.

Tabell 5.12 Ogiltig skolfrånvaro¹³

Läsår	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Grundskola					
Total	8%	10%	14%	14%	10%
Flickor	12%	8%	16%	15%	11%
Pojkar	6%	11%	13%	13%	10%
Gymnasium					
Totalt	14%	13%	15%	16%	15%
Flickor	15%	14%	18%	22%	21%
Pojkar	14%	15%	14%	14%	14%

Källa: Adela

5.6 Hälso- och sjukvård

SiS hälso- och sjukvårdsverksamhet är en integrerad stödfunktion som möjliggör trygg, säker och effektiv tvångsvård. Regionerna har det övergripande ansvaret för hälso- och sjukvården, vilket innebär att de ska planera, finansiera, samordna och följa upp hälso- och sjukvården för hela befolkningen inom sitt geografiska område. Vidare ska regionerna säkerställa att vården håller god kvalitet, är tillgänglig och bedrivs på lika villkor samt följa upp vårdens resultat på systemnivå. SiS är vårdgivare i juridisk mening för den hälso- och sjukvård som bedrivs av SiS hälso- och sjukvårdspersonal. Det innebär att SiS ansvarar för att den vård som utförs inom myndigheten sker på ett säkert, lagenligt och kvalitetssäkrat sätt. För de placerades övriga behov av kontakt med hälso- och sjukvård ska SiS samverka för att placerade barn, unga och klienter får nödvändig vård i samverkan med regionerna.

Säker läkemedelshantering utgör en omfattande del av SiS hälso- och sjukvårdsverksamhet och utöver detta utförs viss somatisk och psykiatrisk bedömning och behandling. Inom ramen för hälso- och sjukvård arbetar SiS med att förebygga hälsoproblem genom att bland annat erbjuda avslappning och avstressande övningar, rådgivning om stress och sömn, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), samt råd om kosthållning.

Elevhälsan

SiS ska i enlighet med skollagen ansvara för att erbjuda elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser med tillgång till

¹³ Anpassad grund- respektive gymnasieskola inkluderas i statistiken för grund- respektive gymnasieskola.

skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samordnas med SiS andra hälso- och sjukvårdsinsatser.

Förändrad organisering för ett bättre helhetsgrepp

Från januari 2025 har ledning och styrning av hälso- och sjukvårdsuppdraget samlats på en ny sektion under forsknings- och utvecklingsavdelningen. Skälet till inrättandet är att underlätta och kvalitetssäkra normering och uppföljning.

5.6.1 Integrerad vård

Projektet Integrerad vård bedrevs under 2021–2024 inom ramen för ett regeringsuppdrag som samordnades av Socialstyrelsen. Den 21 november 2024 fattade regeringen beslut om ett fortsättningsuppdrag till SiS och Socialstyrelsen, *Uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete för att förbättra vården för barn och unga som vårdas på SiS och som har stora behov av psykiatrisk vård*.¹⁴ Uppdraget ska genomföras under åren 2025–2027 inom ungdomsvården och slutredovisas november 2028. Med utgångspunkt i erfarenheterna från projektet Integrerad vård ska SiS och Socialstyrelsen tillsammans med regionerna fortsätta att utveckla former för integrerad vård för de barn och unga som har de mest omfattande och komplexa behoven. Målgruppen har utökats till att också omfatta unga i åldern 18–21 år som vårdas inom SiS ungdomsvård. Tidigare målgrupp var barn och unga under 18 år.

5.6.2 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Hösten 2024 fick SiS, tillsammans med Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Migrationsverket, Myndigheten för delaktighet och Brottsoffermyndigheten ett regeringsuppdrag om att stärka och främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Folkhälsomyndigheten har det övergripande ansvaret och ska även samordna arbetet och kunskapsutvecklingen på nationell nivå. Fokus för uppdraget är kunskapsutveckling, stöd och spridning till regioner, kommuner och civilsamhälle. Särskilda insatser ska riktas till områden med stort utanförskap för att säkerställa att rättighetsperspektivet genomsyrar arbetet.

Inom ramen för elevhälsan har SiS samarbetat med Västra Götalandsregionens Kunskapscentrum för sexuell hälsa och genomfört ett projekt för att öka kunskap och tillgodose behov av SRHR för placerade på ungdomshem inom Västra Götalandsregionen. Projektet har pågått sedan 2023 och under 2025 har medarbetare på ungdomshemmen kunnat delta i fysiska och digitala utbildningar, gruppdiskussioner och praktiska övningar om samtal med barn och unga kring sexuellt våld, sexuell utsatthet och trauma.

5.6.3 Barn och ungas tillgång till hälso- och sjukvård och tandvård

SiS-placerade barn och unga har inte tillgång till den hälso- och sjukvård och tandvård de behöver och har rätt till på grund av bristande samordning mellan regioner och vårdgivare samt avsaknad av ett nationellt journalsystem. Under sommaren tilldelades SiS och Socialstyrelsen ett gemensamt regeringsuppdrag¹⁵ för att öka placerade barn och ungas

¹⁴ Dnr: S2024/02037.

¹⁵ Uppdrag om förbättrad tillgång till hälso- och sjukvård och tandvård för barn och unga som vårdas på SiS (S2025/00887, S2025/01324).

tillgång till ändamålsenliga hälso- och sjukvårdsinsatser och tandvård. Målet är att bygga långsiktigt hållbara strukturer för samverkan mellan regioner, socialtjänst och ungdomshem samt verka för att fler regionala hälso- och sjukvårdsinsatser kan ges på plats på ungdomshemmen. Exempel på insatser kan vara hälsoundersökningar, bedömning av psykiatriska tillstånd /akuta psykiatriska tillstånd och vårdbehov, läkemedelsbehandling samt habilitering och hjälpmedel.

SiS har en samordnande roll med ansvar att organisera samverkan och gemensamma forum. SiS ska tillsammans med Socialstyrelsen slutredovisa uppdraget den 30 november 2028.

5.6.4 Utveckling av ledningssystem för hälso- och sjukvård

SiS har under året initierat ett arbete med att utveckla myndighetens ledningssystem för hälso- och sjukvården. Insatsen genomförs med syfte att tydliggöra och precisera vilka typer av hälso- och sjukvårdsinsatser som ska erbjudas vid hemmen respektive i samverkan med regionen. I arbetet ingår också att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

5.7 Ekonomiskt resultat vårdens utformning och kvalitet

5.7.1 Missbruksvården

Genomsnittligt antal vårdade klienter inom missbruksvården uppgick till 220, vilket är 26 färre än föregående år.

Avgiftsintäkterna ökade med 21 miljoner kronor eller fyra procent jämfört med föregående år medan intäkter av anslag minskade med 13 miljoner kronor eller fyra procent. Intäkten per vård dygn ökade med 17 procent medan antalet vård dygn minskade med tolv procent jämfört med 2024.

Kostnaderna inom missbruksvården har minskat med 45 miljoner kronor eller fyra procent. Kostnaden per vård dygn har ökat med cirka 700 kr eller åtta procent vilket förklaras av att minskningen i antal vård dygn är större än kostnadsminskningen.

Tabell 5.13 Resultat missbruksvården 2023–2025

	2023	2024	2025
Andel anslagsfinansiering (%)	33	33	33
Andel avgiftsfinansiering (%)	67	67	67
Intäkter från vårdavgifter (mnkr)	576	562	583
Intäkter från anslag (mnkr)	326	336	323
Övriga intäkter (mnkr)	4	4	3
Kostnader (mnkr)	1 012	1 044	999

Källa: UBW

Tabell 5.14 Ekonomiska mått missbruksvården 2023–2025

	2023	2024	2025
Fakturerade vårddyggn	133 114	122 750	108 580
Vårddygnsintäkt (kr)	4 323	4 577	5 366
Vårddygnskostnad (kr)	7 603	8 504	9 202
Genomsnittligt antal vårdade*	273	246	220

Källa: UBW

*Antal fakturerade vårddyggn dividerat med 365 dagar.

5.7.2 Ungdomsvården

Genomsnittligt antal vårdade barn och unga inom ungdomsvård enligt LVU uppgick till 425 vilket är 45 färre än under 2024. Inom den slutna ungdomsvården (LSU) ökade det genomsnittliga antalet vårdade med 97 placerade under året. Det motsvarar en ökning med 65 procent.

Avgiftsintäkterna inom LVU ökade med 30 miljoner kronor eller två procent, medan intäkter från anslag ökade med 110 miljoner kronor eller tolv procent jämfört med föregående år. Intäkten per vårddyggn på institution ökade med 13 procent medan antalet vårddyggn minskade med cirka 16 500 vårddyggn eller ungefär tio procent jämfört med 2024.

Kostnaderna inom LVU har ökat med 119 miljoner kronor medan kostnaden per vårddyggn har ökat med 2 659 kr eller 15 procent. Den höga ökningen av vårddygnskostnaden förklaras av dels ökade kostnader och dels minskade vårddyggn inom LVU. Ett bidragande orsak till ökade kostnader inom LVU är SiS särskilda satsning på utökad kapacitet.

Inom den slutna ungdomsvården (LSU) ökade antalet vårddyggn med 65 procent, medan kostnaden ökade med 451 miljoner kronor eller 71 procent. Kostnaden per vårddyggn ökade med cirka fyra procent.

Intäkterna för eftervård har ökat med cirka en miljon kronor, vilket beror på ett ökat behov inom eftervårdsverksamheten jämfört med föregående år. Intäkten per vårddyggn var oförändrad medan kostnaderna per vårddyggn ökade med sju procent.

Tabell 5.15 Resultat ungdomsvården 2023–2025

	2023	2024	2025
LVU, SoL			
Andel anslagsfinansiering	33%	33%	33%
Andel avgiftsfinansiering	67%	67%	67%
Intäkter från vårdavgifter (mnkr)	1 894	1 690	1 720
Intäkter från anslag (mnkr)	885	888	998
Övriga intäkter (mnkr)	7	7	4
Kostnader (mnkr)	2 706	2 698	2 817
LSU			
Andel anslagsfinansiering	100%	100%	100%
Intäkter från anslag (mnkr)	328	632	1 083
Övriga intäkter (mnkr)	1	1	2
Kostnader (mnkr)	330	633	1 085
Eftervård			
Andel avgiftsfinansiering	100%	100%	100%
Intäkter (mnkr)	3	7	8
Kostnader (mnkr)	3	4	4

Källa: UBW

Tabell 5.16 Ekonomiska mått ungdomsvården 2023–2025

	2023	2024	2025
LVU, SoL			
Fakturerade vårddyggn på institution	206 981	171 493	154 995
Vårddygnsintäkt på institution (kr)	9 152	9 857	11 100
Vårddygnskostnad på institution (kr)	13 076	15 735	18 172
Genomsnittligt antal vårdade*	567	470	425
LSU			
Antal vårddyggn	27 228	54 349	89 700
Vårddygnskostnad på institution (kr)	12 103	11 650	12 095
Genomsnittligt antal vårdade*	75	149	246
Eftervård			
Antal vårddyggn	1 582	2 162	2 459
Vårddygnsintäkt (kr)	2 115	3 210	3 209
Vårddygnskostnad (kr)	1 965	1 693	1 811

Källa: UBW

*Antal fakturerade vårddyggn dividerat med 365 dagar.

6 Trygg och säker vård

Analys och bedömning av arbetet med trygg och säker vård

Inom området trygghet och säkerhet följer myndigheten löpande ett antal indikatorer för att säkerställa att myndighetens resurser prioriteras rätt och att avvikelser upptäcks tidigt. Dessa indikatorer utgör ingångsvärden för den samlade bedömningen av årets resultat. De indikatorer som utgör grunden för analys och bedömning i detta avsnitt är:

- trygghet bland barn, unga och klienter
- avskiljningar
- fysiska ingripanden
- vård i enskildhet
- begränsning av elektroniska kommunikationstjänster (EKT)
- hot och våld
- avvikningar och rymningar

Myndighetens bedömning är att de förbättringsåtgärder avseende trygghet och säkerhet som vidtagits har haft god effekt under året. Särskilt nämntvärt är att myndigheten lyckats minska antalet rymningar till en mycket låg nivå och ingen rymning har skett från den slutna ungdomsvården sedan 2022. Även antalet rapporterade hot- och våldscider har minskat inom ungdomsvården. Resultaten är särskilt positiva i ljuset av att allt fler barn och unga med stort våldskapital och kopplingar till kriminella nätverk vårdas på myndigheten.

Den rapporterade tryggheten bland barn, unga och klienter ligger på en stabil nivå för kvinnor och män inom missbruksvården samt för pojkar inom ungdomsvården men har minskat för flickor inom ungdomsvården. Fortsatta satsningar på kompetensutveckling och en förstärkt säkerhetskultur inom myndigheten bedöms vara viktiga bidragande faktorer till den överlag positiva utvecklingen. Barnrättssamordnarnas arbete med såväl interna utvecklingsprojekt som samverkan med civilsamhället har lett till ett förbättrat kunskaps- och erfarenhetsunderlag för myndighetens interna arbete med barnrättsfrågor.

Under året har den nya särskilda befogenheten avskildhet i anslutning till dygnsvilan implementerats på ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå. Befogenheten har följts upp inom ramen för ett regeringsuppdrag och den bedöms ha bidragit till ökad trygghet samt en lugnare miljö för såväl barn och unga som medarbetare. Dessutom förhindras våld, hot och påtryckningar som tidigare kunnat ske nattetid då endast medarbetare kan öppna de låsta boenderummen.

På en myndighetsövergripande nivå ligger antalet avskiljningar och fysiska ingripanden kvar på liknande nivåer som föregående år. Det är positivt att antalet inte har ökat trots en mycket hög beläggning och en målgrupp med allt större våldskapital. Trots detta har SiS fortsatt stora utmaningar när det kommer till att förebygga situationer som leder till att medarbetare behöver ingripa fysiskt och att barn, unga och klienter behöver hållas i avskildhet. Det är särskilt bekymrande att antalet fysiska ingripanden och avskiljningsbeslut fortsatt ligger på en hög nivå för flickor som vårdas enligt LVU.

Tidigare analyser visar tydligt att en stor andel avskiljningsbeslut och fysiska ingripanden rör en särskild målgrupp där neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykiatriska vårdbehov och suicidnära beteende, i kombination med utåtagerande beteende och våldsbenägenhet är vanligt förekommande och där flickor och kvinnor är överrepresenterade. Den aktuella gruppen har ofta långa vårdtider inom SiS, som i perioder präglas av många avskiljningar och fysiska ingripanden. God vård för dessa barn, unga och klienter kräver ett nära samarbete och samtidiga insatser från SiS, habilitering och specialistpsykiatri. Den utveckling som pågår i och med projektet *Integrerad vård*, fortsätter vara en central del i att öka möjligheterna till samverkan, och till bättre förutsättningar för placerade barn med psykiatrisk problematik och omfattande vårdbehov.

För att säkerställa att avskiljningar och fysiska ingripanden tillämpas rättssäkert och endast i situationer där mindre ingripande åtgärder inte är tillräckliga har ungdomsvårdsavdelningen initierat en särskild analys kring detta. I arbetet har myndighetens barnrättssamordnare medverkat och intervjuat barn och unga som under året varit föremål för avskiljning, i syfte att säkerställa att deras perspektiv beaktas. Analysen, i kombination med övriga genomförda insatser, bedöms kunna bidra till myndighetens fortsatta arbete med att utveckla arbetssätt som förebygger situationer där fysiska ingripanden och avskiljningar behöver tillgripas.

6.1 Säkerhet och trygghet

Återrapportering - Säkerhet och trygghet

Statens institutionsstyrelse ska redovisa, analysera och bedöma resultatet av de åtgärder som har vidtagits för att tillgodose behovet av en trygg miljö för de som vårdas samt för personalen vid myndigheten. Inom ramen för detta ska myndigheten särskilt redovisa, analysera och bedöma resultatet av de åtgärder som har vidtagits i syfte att förebygga och motverka sexuella övergrepp och otillbörliga relationer vid myndigheten.

6.1.1 Trygghet bland barn, unga och klienter

Upplevelsen av trygghet minskade för flickor inom ungdomsvården med fem procentenheter och för kvinnor och män inom missbruksvården med en procentenhet, jämfört med genomsnittet för åren 2021–2024. Den upplevda tryggheten för pojkar inom ungdomsvården låg på samma nivå som perioden 2021–2024. I skolan svarar en hög andel pojkar fortsatt att de känner sig trygga, medan andelen flickor som svarar att de känner sig trygga har minskat, och ligger nästan sju procentenheter lägre än genomsnittet för åren 2021–2024.

Tabell 6.1 Barns, ungas och klienters upplevelse av trygghet, 2021–2025. Andel som svarat Ja, resp. Mycket/Ganska mycket samt Stämmer helt och hållet/Stämmer ganska bra

		2021	2022	2023	2024	2025
Missbruksvården – Har du känt dig trygg på institutionen?	Totalt	94%	93%	93%	92%	92%
	Kvinnor	90%	88%	90%	86%	88%
	Män	96%	96%	94%	95%	94%
Ungdomsvården – Har du känt dig trygg på avdelningen?	Totalt	91%	89%	87%	90%	89%
	Flickor	90%	82%	77%	85%	79%
	Pojkar	92%	94%	92%	92%	93%
Skolan* – Jag känner mig trygg i skolan	Totalt	92%	93%	91%	92%	92%
	Flickor	89%	90%	85%	87%	81%
	Pojkar	93%	94%	93%	94%	94%

Källa: ADAD, DOK och SiS skolenkät.

*Skolans resultat avser läsår. 2025 avser läsår 2024/2025, 2024 avser läsår 2023/2024 o.s.v.

Myndigheten har fattat beslut om att öka andelen kvinnliga medarbetare på flickavdelningar inom ungdomsvården (LVU) samt kvinnoavdelningar inom missbruksvården, för att öka trygghet och säkerhet. En målsättning har varit att 70 procent av medarbetarna ska vara av kvinnligt kön och i december 2025 uppnåddes 61 procent kvinnliga medarbetare i klientnära befattningar på dessa avdelningar i genomsnitt. På ungdomshemmen eftersträvas att enskilda samtal, utevistelser och andra aktiviteter utförs antingen med endast medarbetare av samma kön eller med åtminstone en medarbetare av samma kön.

Myndighetens arbete för att förebygga, upptäcka, och agera vid sexuella övergrepp

Myndighetens styrande dokument *Instruktion för att förebygga, upptäcka och agera vid sexuella övergrepp* började gälla 1 mars 2024. SiS har även fattat beslut¹⁶ om att ensamarbete ska bedömas utifrån ett vårdperspektiv och utifrån barnens och de ungas trygghet. Särskild bedömning ska ske när ensamarbetet sker under vissa förhållanden, exempelvis i lokaler som saknar kameraövervakning eller under bevakade vistelser utanför avdelningen eller ungdomshemmet. Detta då ensamarbete tidigare identifierades som den enskilt största riskfaktorn vid en tidigare genomlysning.

Under 2025 genomförde SiS en genomlysning av förekomsten av sexuella övergrepp under 2023–2024 och resultaten kommer att redovisas under 2026.

6.1.2 Våldsförebyggande och säkerhetshöjande åtgärder

Barn, unga och klienter är rättighetsbärare. I syfte att stärka myndighetens förmåga att tillgodose en verksamhet som agerar i enlighet med ett barn- och människorättsperspektiv behöver SiS ständigt utvecklas. Insatser för att differentiera vården utifrån placerade barns, ungas och klienters behov såväl som ett gott etikarbete, ett barnrätts- och mänskliga rättigheter perspektiv i verksamheten samt insatser för att stärka medarbetarnas kompetens och färdigheter i konflikthantering utgör grunden för det förebyggande arbetet. Frånvaro av

¹⁶ Dnr 1.1.3-9305-2025.

hot och våld är en förutsättning för en trygg och säker vårdmiljö, vilket i sin tur är en förutsättning för goda vårdresultat och en trygg arbetsmiljö. Medarbetarna arbetar förebyggande och utifrån ett förhållningssätt som syftar till att förhindra och de-eskalera situationer som riskerar leda till hot- och våld. Det behöver dock finnas en beredskap för att kunna hantera situationer då hot- och våldsinidenter trots detta inträffar. Medarbetarna har som utgångspunkt en skyldighet att ingripa för att hindra att barn, unga och klienter skadar andra personer eller egendom eller själva blir utsatta för skada. Grundläggande säkerhetshållning (GSH) är det förhållningssätt till säkerhetsrelaterade frågor som SiS eftersträvar att medarbetare ska ha i sin dagliga verksamhet och i arbetet med de barn, unga och klienter som myndigheten ansvarar för. Det handlar om att löpande göra riskbedömningar inför varje arbetsmoment, där aktuell säkerhetsbedömning, trygghetsplan och BVC¹⁷ är centrala instrument. Bland medarbetarnas uppgifter ingår även att se till att ordningen vid hemmet upprätthålls. För att säkerställa att vårderna är trygg och säker kan medarbetare i vissa fall därför behöva ingripa fysiskt för att avvärja en situation som involverar våld, kränkningar eller annat ordningsstörande uppträdande.

Hemmen har arbetat med utbildningsinsatser i konflikthantering och behandlingsinsatser samt användningen av trygghetsplaner och säkerhetsbedömningar. Strukturerade uppföljningar av incidenter och händelseanalyser har skett i olika forum i lärande syfte, även för att bedöma effekter av åtgärder. I samband med arbetsplatsträffar har arbetsgrupperna diskuterat innebörden av professionella relationer, SiS riktlinje för etik¹⁸, instruktion för att förebygga upptäcka och agera vid sexuella övergrepp¹⁹ samt etiska dilemman.

Inom missbruksvården har förekomsten av hot- och våldsinidenter minskat när klienter kunnat motiveras till stabiliserande insatser, insatser med kunskapsbaserade metoder och fritidsaktiviteter. Inom ungdomsvården är SiS bedömning att den nya befogenheten avskildhet i anslutning till dygnsvila har skapat en lugnare miljö för de placerade och minskat risken för våld, hot och påtryckningar mellan placerade. Den nya lagstiftningen har haft en god effekt för tryggheten och säkerheten på de ungdomshem som tillämpar befogenheten.

Stärkt operativ ledning utanför kontorstid

Befattningen operativa ledare har införts på hemmen. Operativa ledare fungerar vid sidan av beredskap för institutionschefer, som en arbetsledningsfunktion som träder in utanför ordinarie chefers arbetstid. De operativa ledarna genomgår en veckolång utbildning och under 2025 har två utbildningar ägt rum med totalt 49 deltagare. Målet är att samtliga SiS-hem ska ha operativa ledare på plats till sommaren 2026.

¹⁷ Bröset Violence Checklist (BVC), ett mätinstrument som används för att kunna förutse och förebygga våldsamma situationer utifrån ett urval av parametrar (beteenden) hos barn, unga och klienter.

¹⁸ dnr 1.4.2-9000-2023.

¹⁹ dnr 1.4.2-2415-2023.

Förstärkt bemanning nattetid

I syfte att säkerställa betryggande bemanning nattetid har SiS genomfört en behovsinventering och beslutat att i ett första skede införa förstärkt vaken bemanning nattetid²⁰ på 13 särskilda ungdomshem.

Stärkt arbetsledning på hemmens avdelningar

I syfte att stärka den nära arbetsledningen har rollen gruppleddare införts på avdelningarna vid hemmen. Gruppleddarna ska, som förebilder och goda kulturbärare, agera rättssäkerhetsfrämjande med fokus på tillämpningen av SiS särskilda befogenheter. SiS har inrättat en tredagars utbildning för gruppleddarna.

Utvecklad larmorganisation

Strukturerna kring larmorganisationen har utvecklats i syfte att stärka myndighetens arbete med att hantera incidenter. Inom ramen för SiS utbildning i konflikthantering ingår momentet *Taktik på larmplats*, en del av den myndighetsgemensamma strukturen där medarbetare utbildas och tränas i att snabbt få överblick och kontroll över händelseutvecklingen vid verbala eller fysiska konflikter. Larmorganisationerna på varje hem ska ha en larmledare som leder och fördelar arbetet i varje enskild larmsituation och utsedda medarbetare som utgör larmgruppen.

SiS incidenthanteringsorganisation har utvecklats med bland annat införandet av operativa ledare. Operativa ledare samordnar och arbetsleder det löpande arbetet på hemmet utanför kontorstid och har i uppgift att bland annat ansvara för ledning vid larmsituationer i nära samarbete med larmledaren samt att vidta nödvändiga åtgärder efter inträffad incident.

Åtgärder för att öka tryggheten och säkerheten

Förmågan att hantera hot- och våldssituationer med särskilt stor risk bygger på kompetens, organisation och möjlighet att använda skyddsutrustning. För att säkerställa en trygg och säker vårdmiljö ligger fokus primärt på utbildning i vad medarbetarna kan göra initialt, där konflikthantering och de-eskalering av hot- och våldssituationer är viktiga verktyg.

Arbetet för att stärka förmågan att hantera och få kontroll över hot- och våldssituationer har utvecklats på olika sätt, bland annat genom myndighetens beslut i december om införande av beredskapsgrupper, som komplement till befintlig larmorganisation vid ungdomshem inom säkerhetsnivå 1. Vid hot- och våldssituationer med särskilt stor risk, där konflikthantering och de-eskalering inte når framgång, ska beredskapsgrupperna kunna ingripa för att skydda barn, unga och medarbetare. Lämplig skyddsutrustning är upphandlad och planeringsarbetet för utbildning och implementering pågår.

Ny visitationsutbildning

Inom arbetet med att utveckla rutiner för trygga och säkra visitationer har SiS har tagit fram en ny visitationsutbildning och samtliga medarbetare som förväntas genomföra visitationer har tagit del av denna under året. Under hösten började ett antal hem även att arbeta utifrån

²⁰ IVO:s granskningar har konstaterat brister kopplade till otillräcklig bemanning under nattetid inom SiS ungdomsvård.

en ny checklista i syfte att stärka SiS förmåga att arbeta rättssäkert med visitationer. Såväl utbildning som implementering av checklistan för visitationer fortsätter under 2026.

Riktlinjer och rutiner vid transport och förflyttning

Vid årsskiftet 2024/2025 trädde två nya styrdokument i kraft: *Riktlinje för transport och förflyttning* och *Instruktion för transport och förflyttning*.²¹ Kopplat till dessa styrdokument har en transportutbildning tagits fram och den implementerades under våren 2025. Syftet med utbildningen är att öka medarbetares förmåga att förebygga, förhindra och hantera våld och rymningar vid transport. En transportledarutbildning kommer implementeras under 2026 vars syfte är att öka medarbetarens förmåga att leda och fördela arbetet inför, under och efter transport.

Förstärkt säkerhetskultur

Myndigheten har fortsatt att vidareutbilda medarbetare för att ytterligare stärka säkerhetskulturen. En avgörande del i arbetet är att skapa ökad medvetenhet om vilka beslut som medarbetarna behöver fatta i riskfyllda situationer, liksom skälen till att dessa beslut fattas. Därigenom minskas de konflikter som kan uppstå mellan beslut som rör vård och behandling och beslut som rör säkerhet. Syftet är att skapa samsyn om arbetssätt och rutiner i arbetsgrupper för att säkerhetsmedvetandet ska bli en självklar del av uppdraget.

Kompetenshöjande åtgärder för att motverka våldsbejakande extremism har fortsatt. Inom ramen för arbetet ingår samverkan med andra myndigheter kring organiserad brottslighet samt att utveckla förmågan att hantera information och underrättelser från andra myndigheter. Målet för SiS säkerhetsarbete är att säkerhetsmedvetenheten ska vara en integrerad del av arbetet. Utbildning av medarbetare kring otillåten påverkan har genomförts.

Förbättrad dokumentation gällande avvikningar och rymningar

SiS har under året, inom ungdomsvården, utvecklat en ny kategorisering av avvikningar och rymningar samt implementerat dessa i incidentrapporteringssystemet ISAP och det klientadministrativa journalsystemet KAJ. Revideringen genomfördes i syfte att förbättra dokumentationen kring avvikningar genom att differentiera dessa mellan säkerhetsnivåer och situationer, för att tydliggöra allvarlighetsgraden. Avvikningar som görs från ett ungdomshem eller avdelning i förhöjd säkerhetsnivå benämns därför *rymning*. Barn och unga som bedöms ha behov av vård på förhöjd säkerhetsnivå (nivå 1 eller nivå 2) har ofta ett stort våldskapital och anknytning till gängkriminella miljöer. En *rymning* av en ungdom placerad på avdelning med förhöjd säkerhetsnivå anses således vara allvarlig, och ett tecken på brister i verksamheten. Barn och unga som inte bedöms ha behov av vård på förhöjd säkerhetsnivå, och som således vårdas på avdelningar med normal säkerhet, anses inte vara förknippade med samma risker som placerade på förhöjd säkerhetsnivå. Vidare vårdas vissa på öppna avdelningar, och de har större möjligheter till oövakade vistelser utanför det särskilda ungdomshemmet, såsom hempermissioner eller egna aktiviteter. *Avvikningar* från avdelningar med normal säkerhet anses således mindre allvarliga och handlar i de flesta fall

²¹ *Riktlinje för transport och förflyttning*, dnr. 1.4.2-5897-2025 och *Instruktion för transport och förflyttning*, dnr. 1.4.2-5897-2024.

om att en risk faller ut trots en avvägd riskbedömning, där risken för avvikning vägts mot att barnet eller den unge ges större friheter och möjlighet att ta ansvar.

- **Direktrymning** - när ett barn eller en ungdom placerad på avdelning med förhöjd säkerhetsnivå olovligen lämnar hemmets område.
- **Övrig rymning** – när ett barn eller en ungdom placerad på avdelning med förhöjd säkerhetsnivå olovligen lämnar under vistelse utanför hemmets område.
- **Direktavvikning** – när ett barn eller en ungdom placerad på avdelning med normal säkerhet olovligen lämnar hemmets område.
- **Övrig avvikning** - när ett barn eller en ungdom placerad på avdelning med normal säkerhet olovligen lämnar under, eller inte återkommer efter, vistelse utanför hemmets område.

Till dessa kategorier har knutits ett antal nyckelord vilka kan väljas i KAJ för att ge en tydligare bild av omständigheterna kring rymningar och avvikningar.

En översyn av myndighetens kamerabevakning

Under året har en översyn av myndighetens kamerabevakning fortsatt. SiS har sett över rättslig grund samt syfte och behov och inom ramen för arbetet har myndigheten tagit fram en normering med bestämda ändamål för olika utrymmen och säkerhetsnivåer. Normeringen grundar sig på gällande dataskyddslagstiftning, nya bestämmelser i kamerabevakningslagen²² samt önskemål och synpunkter som har lämnats av hemmen. Med rätt användning skapas förutsättningar för en tryggare tillvaro för barn, unga, klienter och medarbetare. Kamerabevakning innebär dock ett ingrepp i den personliga integriteten och kräver därför lagstöd samt ett korrekt utförande. Arbetet med översynen planeras slutföras under första halvåret 2026.

6.1.3 Stabsmetodik – förbättrad förmåga inom krisledning

En god beredskap för att hantera kriser är en väsentlig del av både säkerhets- och arbetsmiljöarbetet. Det ska finnas resurser på både nationell och lokal nivå för att kunna aktivera en krisledningsstab. Under året har fortsatta utbildningsinsatser i stabsmetodik för medarbetare genomförts för att säkerställa kompetens i stabsmetodik. Utöver de ungefär 300 medarbetare som utbildats sedan 2022 har ytterligare drygt 80 personer gått utbildningen under 2025. Utbildningen har resulterat i att SiS medarbetare och ledning har fått ökad förmåga att arbeta och verka i stab och därmed höjt förmågan att hantera allvarliga händelser. Därtill har scenarioövningar med olika ledningsgrupper genomförts och utvärderats. Myndigheten arbetar även med beredskapsfrågor, se mer om beredskap i avsnitt 10.5.

6.1.4 Rutiner för bakgrundskontroller och kroppsvisitation av besökare i vissa fall

SiS har under året skapat ett systemstöd och utarbetat rutiner för tillämpning av de särskilda befogenheter som avser bakgrundskontroller av besökare och andra kontakter samt

²² Kamerabevakningslag 2018:1200

kroppsvisitation av besökare (för information om befogenheterna och den rättsliga regleringen, se vidare avsnitt 6.2.2).

En särskild checklista för säkerställande av trygga och säkra kroppsvisitationer av besökare har tagits fram. Ett systemstöd för säker dokumentation, BABS, har också utvecklats internt inom myndigheten (se vidare avsnitt 6.2.2 och 10.8.3).

6.1.5 Utveckling av säkerhetsutbildningar

Under året har samtliga lokala instruktörer i konflikthantering genomgått omfattande fortbildning i reviderade och nyutvecklade utbildningsmoment i syfte att uppfylla kraven i arbetsmiljölagen (1977:1160). Syftet är att allamedarbetare, oavsett anställningsform, ska inneha de kunskaper som krävs för att undvika risker i arbetet. Utbildningar har skett inom områden som självskydd,²³ grundläggande säkerhetshållning,²⁴ säker dörröppning och inläsning vid dygnsvila,²⁵ transportutbildning,²⁶ visitationsutbildning²⁷ samt genomgång av åtgärdsplaner.²⁸

En digital utbildning i att förebygga och hantera otillåten påverkan är framtagen och är obligatorisk för samtliga klientnära medarbetare.

För att tidigt se vilka hem som behöver stöd i utbildningsinsatser har en uppföljning genomförts och de hem som på grund personalbrist haft begränsad kapacitet att genomföra utbildningar har fått stöd från huvudkontoret.

6.2 Särskilda befogenheter, incidenter och avvikelser

För att kunna bedriva en trygg och säker vård vid SiS särskilda ungdomshem och LVM-hem har SiS vissa särskilda befogenheter. De särskilda befogenheterna regleras i LVM, LVU och LSU.

För att möjliggöra jämförelser mellan år, målgrupper och lagrum presenteras uppgifter om antalet beslut eller händelser som en frekvens utifrån antal per 365 varddygn.

6.2.1 Rättstillämpningsforum

SiS har inrättat ett så kallat rättstillämpningsforum för korrekt och rättssäker tillämpning av myndighetens särskilda befogenheter. Det rör sig om ett fast mötesforum som hålls med regelbundna mellanrum och som innebär ett direkt stöd från rättsavdelningen till hemmen. Forumet som startade våren 2024 inom ungdomsvården har under 2025 utökats till att även omfatta missbruksvården. I forumet ges hemmen möjlighet att lyfta frågor, behov och

²³ Syftar till att utveckla förmågan till självskydd vid överhängande hot eller pågående våld.

²⁴ Syftar till att öka tryggheten och säkerheten genom att hjälpa medarbetarna att tänka systematiskt kring säkerhet i samtliga arbetsmoment.

²⁵ Syftar till att öka förmågan att genomföra dörröppning samt inläsning av barn och unga vid dygnsvila på ett tryggt och säkert sätt.

²⁶ Syftar till att öka medarbetarnas förmåga att förebygga, förhindra och hantera våld och rymningar eller avvikelser vid transport.

²⁷ Syftar till att ge grundläggande kompetens i att genomföra visitation.

²⁸ Syftar till att ge kunskap om de beslutade åtgärdsplanerna, samtliga klientnära medarbetare ska veta hur de ska agera vid allvarliga händelser och kris, exempelvis gisslantagning.

utmaningar avseende tillämpning av de särskilda befogenheterna på en övergripande nivå. Forumet är ett led i SiS arbete med att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning av de särskilda befogenheterna och att motverka lokala variationer i rättstillämpningen.

6.2.2 Nya regleringar inom ungdomsvården

Den 15 maj 2024 trädde ny reglering beträffande LVU och LSU i kraft. Regleringen innebär bland annat att SiS ska dela in de särskilda ungdomshemmen i säkerhetsnivåer. Ett hem som är rustat med mer än normal teknisk och fysisk säkerhet beskrivs ha förhöjd säkerhetsnivå.²⁹ Vidare infördes generella begränsningar vad gäller rätten att få använda elektroniska kommunikationstjänster som innebär att den som vårdas på ett särskilt ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå med stöd av 3 § LVU eller den som avtjänar sluten ungdomsvård enligt LSU, endast har rätt att använda elektroniska kommunikationstjänster för att stå i förbindelse med annan person. I dessa fall får även elektronisk kommunikation endast ske med utrustning som tillhandahålls eller godkänns av SiS.³⁰ Detta innebär som huvudregel att den unge inte får använda sin egen elektroniska utrustning, till exempel sin egen mobiltelefon, och inte får använda elektroniska kommunikationstjänster på annat sätt än att kommunicera med en annan person. Den nya regleringen innebär också att SiS har fått utökade möjligheter att vid särskilda ungdomshem besluta om begränsningar och kontroll av besök.³¹ SiS har också möjlighet att villkora ett besök till den unge på så sätt att besökaren ska genomgå en kroppsvisitation om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.³² Om det behövs ska SiS också, vid behov, undersöka om den som barnet eller den unge vill kommunicera med eller få besök av är dömd eller misstänkt för brott.³³

Den nya regleringen innebär även att SiS fått bemyndigande att meddela föreskrifter om anvisning av plats på de olika säkerhetsnivåerna på ungdomshemmen och om de särskilda befogenheterna enligt LVU och LSU. Med stöd av dessa bemyndiganden har SiS beslutat om föreskrifter om anvisning av plats för unga och placering av dömda på särskilda ungdomshem och om vissa befogenheter på sådana hem.³⁴

Den 15 december 2024 trädde en ny befogenhet i kraft, avskildhet i anslutning till dygnsvilan, som i praktiken innebär att dörren till den unges bostadsrum låses av SiS medarbetare i samband med nattvilan och hålls låst under nio timmar.³⁵ Befogenheten kan endast tillämpas avseende placerade som vårdas med stöd av 3 § LVU på låst avdelning i förhöjd säkerhetsnivå eller avseende dömda som verkställer sluten ungdomsvård, och syftar till att upprätthålla en trygg vårdmiljö vid SiS särskilda ungdomshem samt till att förhindra avvikningar. Då befogenheten innebär en begränsning av den enskildes fri- och rättigheter får den endast tillämpas under de förutsättningar som anges i lag och efter en individuell

²⁹ 12 § första stycket LVU.

³⁰ 15 f § första och andra styckena LVU och 16 § första och andra styckena LSU.

³¹ 15 n § LVU och 16 f § LSU.

³² 15 p § LVU och 16 h § LSU.

³³ 15 q § LVU och 16 i § LSU.

³⁴ SiSUVFS 2024:1.

³⁵ 15 b § fjärde–sjunde styckena (LVU) och 14 b § (LSU).

bedömning i varje enskilt fall. Befogenheten började under året tillämpas vid tre särskilda ungdomshem.

6.2.3 Uppdrag att säkerställa tillämpning av befogenheter inom ungdomsvården

Under året initierades inom ungdomsvården ett uppdrag som syftar till att säkerställa att användningen av ungdomsvårdens särskilda befogenheter sker på ett rättssäkert sätt, med särskilt fokus på avskiljningar och fysiska ingripanden. Inom ramen för uppdraget har ett arbetssätt för förstärkt uppföljning tagits fram gällande avskiljningar och fysiska ingripanden, där varje beslutsmotivering eller anteckning om ett fysiskt ingripande granskas av medarbetare från verksamheten utifrån en framtagna mall i syfte att identifiera brister och utvecklingsmöjligheter i tillämpningen. Medarbetarna har stöd av en barnrättssamordnare och ska bedöma bland annat vad som föranledde behovet att ingripa fysiskt samt om någon mindre ingripande åtgärd hade varit tillräcklig. En särskild arbetsgrupp genomför också en övergripande analys för att identifiera mönster och kommer utifrån denna att föreslå åtgärder för att bättre förebygga behovet av att avskilja och ingripa fysiskt mot barn och unga. Resultat från den övergripande analysen kommer att presenteras under första kvartalet 2026.

6.2.4 Uppföljning av nya särskilda befogenheter

Myndigheten har gjort en särskild uppföljning av de nya särskilda befogenheter som tillkommit i och med ny lagstiftning som trädde i kraft under 2024. Myndigheten avser följa upp hur dessa påverkat tryggheten, säkerheten och möjligheterna till en god vård på de särskilda ungdomshemmen. Uppföljningen har skett genom analys av resultat från extern tillsyn, framtagning och analys av statistiska uppgifter, granskning av lex Sarah-rapporter, samt sammanställning av klagomål och synpunkter från placerade. En fördjupad uppföljning kommer att genomföras som underlag för kommande slutredovisning våren 2026.

- Föreskrifter och allmänna råd har tagits fram avseende anvisning av plats för unga och placering av dömda, användning av elektroniska kommunikationstjänster, avskildhet i anslutning till dygnsvilan och kroppsvsitation av besökare.
- Styrdokument har uppdaterats och nya har tagits fram, exempelvis en särskild instruktion för avskildhet i anslutning till dygnsvilan och uppdaterade juridiska riktlinjer för LVU respektive slutna ungdomsvård.
- Funktioner för beslut och annan dokumentation i SiS klientadministrativa journalsystem har utvecklats.
- Ett nytt rättstillämpningsforum har inrättats och rättsavdelningen har gett särskilt stöd kring beslut om att hållas i avskildhet under dygnsvilan.
- Utbildningsmaterial har tagits fram, riktade utbildningar har genomförts med samtliga ungdomshem, och befintliga utbildningar, så som SiS grundutbildningar, har uppdaterats med relevanta inslag om de nya befogenheterna.

6.2.5 Avskiljningar

Ett barn, en ungdom eller en klient får endast hållas i avskildhet³⁶ om det är särskilt påkallat på grund av att denne uppträder våldsamt eller är så påverkad av berusningsmedel att denne inte kan hållas till ordningen. Att hålla ett barn, en ungdom eller en klient i avskildhet är en av SiS mest ingripande åtgärder och ska användas mycket restriktivt. En avskiljning får bara användas när det är *särskilt påkallat* i syfte att hantera en akut situation. En placerad får bara avskiljas om avskiljningen står i rimlig proportion till syftet med åtgärden. Om mindre ingripande åtgärder är tillräckliga ska dessa användas.

Utgångspunkten är alltid att avskiljning inte används annat än i rena undantagssituationer och då endast i skyddssyfte. Myndigheten arbetar ständigt för att minska risken för och frekvensen av sådana situationer, vilket i sin tur väntas leda till minskade avskiljningstal. För att uppnå detta syfte har myndigheten bland annat ökat medarbetartätheten, sett till att fler medarbetare har utbildats i bemötandet av barn, unga och klienter som lider av psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt omorganiserat både lokaler och vårdinslag för att bättre kunna möta barn, unga och klienters behov.

De flesta barn, unga och klienter som vårdas vid SiS blir aldrig föremål för en avskiljning under sin vistelse. En stor andel av det totala antalet avskiljningsbeslut fattas istället för ett relativt litet antal individer, framförallt bland kvinnor och flickor. Figur 6.1 och 6.2 visar antalet unika individer som varit föremål för minst ett avskiljningsbeslut under året, och antal *upprepade avskiljningar*, alltså antal avskiljningar som rör individer som varit föremål för minst ett tidigare avskiljningsbeslut under året.

Missbruksvård

Inom missbruksvården har antalet avskiljningar per 365 vårddygn halverats för kvinnor jämfört med 2024. För män ligger antalet per 365 vårddygn fortsatt lågt, men har ökat något sedan föregående år. Avskiljningstalen är inom missbruksvården fortsatt relativt låga, men det förekommer stor variation mellan åren. Vidare är ökningar och minskningar mellan år starkt förknippade med enskilda individer som blir föremål för ett stort antal beslut. Samtidigt som det totala antalet avskiljningar minskade under 2025 jämfört med 2024 ökade antalet unika individer som blev föremål för minst ett avskiljningsbeslut.

³⁶ 34 b § LVM, 15 c § LVU eller 17 § LSU.

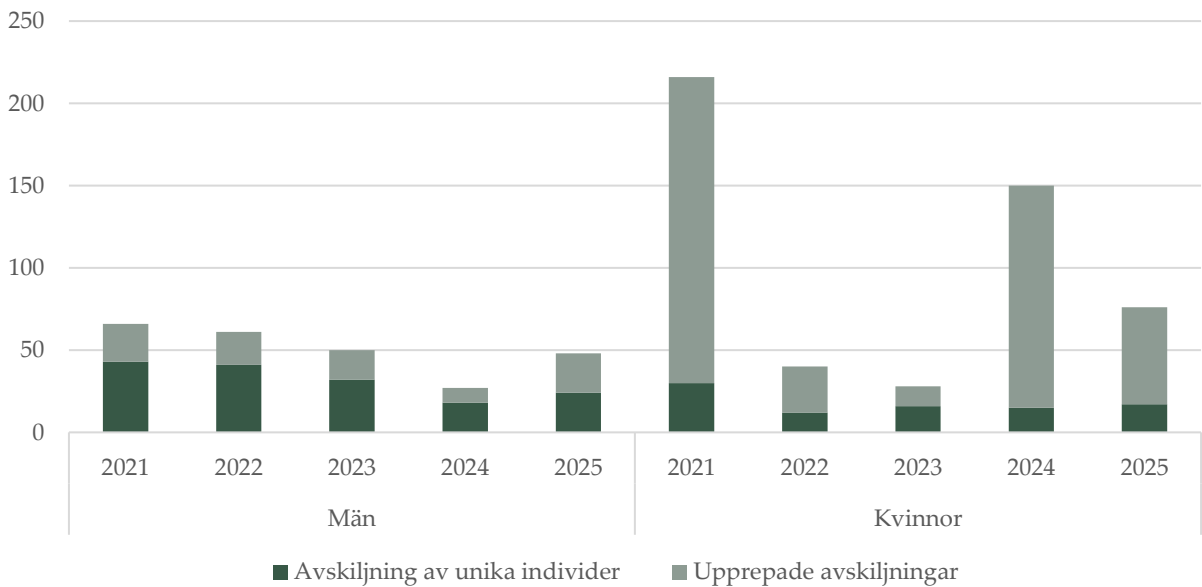
Tabell 6.2 Antal avskiljningar inom missbruksvården, totalt och per kön år 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avskiljningar, totalt	282	101	78	177	124
Kvinnor	216	41	28	150	76
Män	66	60	50	27	48
Antal avskiljningar per 365 vård dygn, totalt	0,7	0,3	0,2	0,5	0,4
Kvinnor	1,4	0,3	0,2	1,2	0,6
Män	0,3	0,3	0,2	0,1	0,3

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Avskiljningstalen för 2021 och 2022 måste läsas med hänsyn till att vissa fysiska ingripanden som tidigare föranlett ett beslut om avskiljning efter 14 mars 2022 istället dokumenteras som ett fysiskt ingripande.

Figur 6.1 Antal avskiljningar av unika individer samt upprepade avskiljningar inom LVM per kön 2021–2025

Källa: KAJ

Kommentar: Visar andelen unika individer som avskiljs i relation till det totala antalet avskiljningar inom missbruksvården, uppdelat på kön.

Ungdomsvård

Det totala antalet avskiljningar ligger fortsatt på liknande nivåer som under tidigare år. Antalet avskiljningar per 365 vård dygn har dock ökat något för flickor, då antalet flickor som vårdats enligt LVU minskat under 2025 jämfört med tidigare år. Likt inom missbruksvården står ett litet antal individer för en stor andel av avskiljningarna. Antalet unika pojkar som avskildes ökade dock till 140 under 2025, jämfört med 117 2024. För flickor minskade antalet något, från 84 år 2024 till 77 år 2025.

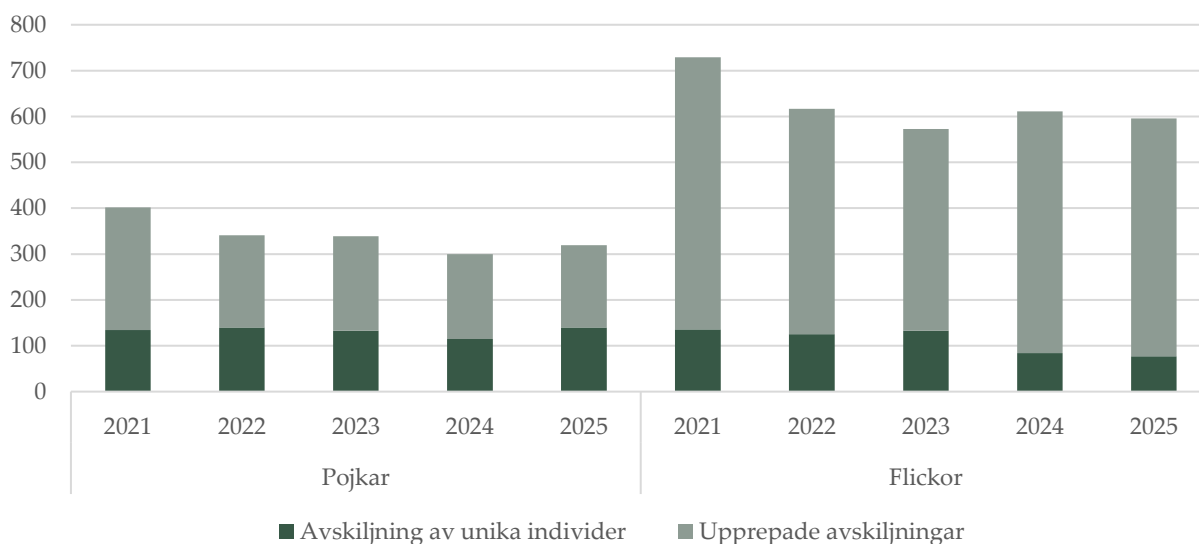
Tabell 6.3 Antal avskiljningar inom LVU, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avskiljningar, totalt	1 131	958	912	911	915
Flickor	729	617	573	611	596
Pojkar	402	341	339	300	319
Antal avskiljningar per 365 vård dygn, totalt	2,3	1,8	1,6	1,9	2,2
Flickor	4,0	3,3	3,0	3,9	4,2
Pojkar	1,3	1,0	0,9	1,0	1,1

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Avskiljningstalen för 2021 och 2022 måste läsas med hänsyn till att vissa fysiska ingripanden som tidigare föranlett ett beslut om avskiljning efter 14 mars 2022 istället dokumenteras som ett fysiskt ingripande.

Figur 6.2 Antal avskiljningar av unika individer samt upprepade avskiljningar inom LVU per kön 2021–2025

Källa: KAJ

Kommentar: Visar antalet unika individer som avskilts i relation till det totala antalet avskiljningar, uppdelat på kön.

Tabell 6.4 Antal avskiljningar inom LSU, totalt 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avskiljningar, totalt	3	17	59	17	25
Flickor	-	-	-	0	0
Pojkar	-	-	-	17	25
Antal avskiljningar per 365 vård dygn, totalt	0,1	0,3	0,9	0,1	0,1
Flickor	-	-	-	0,0	0,0
Pojkar	-	-	-	0,1	0,1

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga. Avskiljningstalen för 2021 och 2022 måste läsas med hänsyn till att vissa fysiska ingripanden som tidigare föranlett ett beslut om avskiljning efter 14 mars 2022 istället dokumenteras som fysiskt ingripande – avskiljning fullföljs ej.

6.2.6 Fysiska ingripanden

Sedan den 14 mars 2022 registreras avskiljningar som inte fullföljts som fysiska ingripanden. Förändringen innebar att avskiljningsbeslut inte längre fattas när ett fysiskt ingripande görs i syfte att föra barnet, den unge eller klienten till ett avskiljningsrum men transporten avbryts på vägen, exempelvis om den enskilde lugnat ned sig och det därför inte längre finns behov av åtgärden. I dessa fall har inte någon avskiljning verkställts utan händelsen registreras i stället under en särskild rubrik som ett fysiskt ingripande enligt brottsbalkens bestämmelser om laga befogenhet (fysiskt ingripande – avskiljning fullföljs ej). Avskiljningstalen för 2021–2022 måste därför läsas med beaktande av att vissa fysiska ingripanden som tidigare föranlett ett beslut om avskiljning sedan den 14 mars 2022 istället dokumenteras som fysiskt ingripande – avskiljning fullföljs ej.

Övriga fysiska ingripanden innefattar ingripanden där syftet inte har varit att avskilja barnet, ungdomen eller klienten. Det kan exempelvis handla om ingripanden för att förhindra självskada, skadegörelse eller våldsutövning. Det kan handla om att medarbetare efter upprepade uppmaningar har tagit i ett barn, en ung eller en klients arm och tagit personen åt sidan. Det kan även handla om fysiska ingripanden med stöd av brottsbalkens bestämmelser om nöd eller nödvärn.

Missbruksvård

Antal fysiska ingripanden per 365 vård dygn ligger kvar på liknande nivåer som föregående år. Antalet registreringar var betydligt lägre under 2022 och 2023, vilket kan bero på att dokumentationsrutiner förbättrats sedan fysiska ingripanden började registreras 2022.

Tabell 6.5 Antal fysiska ingripanden – avskiljning fullföljs ej inom missbruksvården, totalt och per kön 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal avskiljning fullföljs ej, totalt	14	26	142	130
Kvinnor	8	14	132	119
Män	6	12	10	11
Antal avskiljning fullföljs ej per 365 vård dygn, totalt	0,0	0,1	0,4	0,4
Kvinnor	0,1	0,1	1,0	1,0
Män	0,0	0,1	0,0	0,1

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därför saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår.

Tabell 6.6 Antal övriga fysiska ingripanden inom missbruksvården, totalt och per kön 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal övriga fysiska ingripanden, totalt	18	36	117	77
Kvinnor	15	28	110	59
Män	3	8	7	18
Antal övriga fysiska ingripanden per 365 vård dygn, totalt	0,0	0,1	0,3	0,2
Kvinnor	0,1	0,2	0,9	0,5
Män	0,0	0,0	0,0	0,1

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därför saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår.

Ungdomsvård

Antal registreringar om övriga fysiska ingripanden per 365 vård dygn ökade något under 2025 jämfört med 2024 för placerade enligt LVU och dömda inom den slutna ungdomsvården. Antal registreringar om ej fullföljda avskiljningar per 365 vård dygn var oförändrat under 2025 jämfört med 2024. Även inom ungdomsvården kan en del av ökningen under de senaste åren bero på förbättrade dokumentationsrutiner.

Tabell 6.7 Antal fysiska ingripanden – avskiljning fullföljs ej inom LVU, totalt och per kön 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal avskiljning fullföljs ej, totalt	420	644	745	660
Flickor	250	383	552	448
Pojkar	170	261	193	212
Antal avskiljning fullföljs ej per 365 vård dygn, totalt	0,8	1,1	1,6	1,6
Flickor	1,3	2,0	3,5	3,2
Pojkar	0,5	0,7	0,6	0,7

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därav saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår.

Tabell 6.8 Antal fysiska ingripanden – avskiljning fullföljs ej inom LSU, totalt 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal fysiska ingripanden – avskiljning fullföljs ej, totalt	3	14	32	48
Flickor	-	-	2	3
Pojkar	-	-	30	45
Antal fysiska ingripanden – avskiljning fullföljs ej per 365 vård dygn, totalt	0,0	0,2	0,2	0,2
Flickor	-	-	0,4	0,4
Pojkar	-	-	0,2	0,2

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därav saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår. Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga.

Tabell 6.9 Antal övriga fysiska ingripanden inom LVU, totalt och per kön 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal övriga fysiska ingripanden, totalt	376	623	737	748
Flickor	230	332	492	501
Pojkar	146	291	245	247
Antal övriga fysiska ingripanden per 365 vård dygn, totalt	0,7	1,1	1,6	1,8
Flickor	1,2	1,7	3,1	3,5
Pojkar	0,4	0,8	0,8	0,9

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därav saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår.

Tabell 6.10 Antal övriga fysiska ingripanden inom LSU, totalt och per kön 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Antal övriga fysiska ingripanden, totalt	8	19	32	111
Flickor	3	0	2	1
Pojkar	5	19	30	110
Antal övriga fysiska ingripanden per 365 vård dygn, totalt	0,1	0,3	0,2	0,5
Flickor	1,1	0,0	0,3	0,1
Pojkar	0,1	0,3	0,2	0,5

Källa: KAJ

Kommentar: Fysiska ingripanden började särredovisas från avskiljningar från och med mars 2022.

Därför saknas data från tidigare år. Eftersom registreringen började tillämpas i mars 2022 avser siffrorna för 2022 inte ett helt år och är därmed inte jämförbara med övriga helår. Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga.

6.2.7 Vård i enskildhet

Vård i enskildhet (VIE)³⁷ innebär att en enskild får hindras att träffa övriga placerade om det krävs med hänsyn till barnets, den unges eller klientens speciella behov av vård, säkerhet eller övriga placerades säkerhet. Beslut om VIE får endast fattas om åtgärden står i rimlig proportion till syftet med den. Om mindre ingripande åtgärder är tillräckliga ska dessa användas. Ett beslut om VIE får gälla högst i sju dagar från senaste prövning, men behovet ska omprövas fortlöpande.

Missbruksvård

Antal beslut om vård i enskildhet per 365 vård dygn har minskat något under perioden 2021 till 2025, men låg under 2025 kvar på liknande nivåer som tidigare.

Tabell 6.11 Antal beslut om vård i enskildhet (VIE) inom missbruksvården, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
VIE - Antal beslut	757	649	634	540	465
Kvinnor	343	386	375	286	248
Män	414	263	259	254	217
VIE-beslut per 365 vård dygn	1,9	1,6	1,6	1,5	1,5
Kvinnor	2,1	2,5	2,4	2,2	2,1
Män	1,7	1,1	1,1	1,1	1,1

Källa: KIA, KAJ

³⁷ 15 d § LVU, 14 a § LSU och 34 a § LVM.

Ungdomsvård

Antal beslut om vård i enskildhet per 365 vårddygn för placerade enligt LVU ligger på liknande nivåer som under tidigare år. Samtidigt har antalet beslut per 365 vårddygn minskat något inom den slutna ungdomsvården. Antalet beslut har ökat, men inte i samma utsträckning som antalet vårddygn.

Tabell 6.12 Antal beslut om vård i enskildhet (VIE) inom LVU 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
VIE - Antal beslut	1 136	1 150	1 213	881	893
Flickor	521	379	371	265	249
Pojkar	615	771	842	616	644
VIE-beslut per 365 vårddygn	2,3	2,1	2,1	1,9	2,1
Flickor	2,8	2,0	1,9	1,7	1,8
Pojkar	1,9	2,2	2,2	2,0	2,3

Källa: KIA, KAJ

Tabell 6.13 Antal beslut om vård i enskildhet (VIE) inom LSU 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
VIE - Antal beslut	70	67	122	222	340
Flickor	-	-	-	10	6
Pojkar	-	-	-	212	334
VIE-beslut per 365 vårddygn	1,3	1,1	1,8	1,6	1,4
Flickor	-	-	-	1,9	0,7
Pojkar	-	-	-	1,6	1,5

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga.

6.2.8 Begränsning av elektroniska kommunikationstjänster (EKT)

Missbruksvård

Den som vårdas enligt LVM har rätt att använda EKT i den utsträckning det är lämpligt. Den intagnes rätt att använda EKT får dock vägras och begränsas om den kan äventyra vården eller ordningen vid hemmet.³⁸ SiS riktlinjer avseende beslut om EKT inom missbruksvården förtydligades under 2023, vilket resulterade i att det därefter fattades färre beslut om att begränsa EKT.

³⁸ 32 a § LVM.

Inom missbruksvården fattades under året avsevärt fler beslut om att begränsa användning av EKT för kvinnor jämfört med för män. Ingen särskild uppföljning har genomförts för att klarlägga orsaker till skillnaden, men indikationer från verksamheten tyder på att skälen kan ligga i att kvinnor i högre utsträckning utnyttjar elektronisk kommunikationsutrustning på ett självdestruktivt sätt. Som exempel kan utrustningen användas för självskada eller för att sälja sexuella tjänster.

Tabell 6.14 Antal beslut om begränsningar gällande EKT inom missbruksvården, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt antal	1 691	1 653	395	128	168
Kvinnor	90	96	202	94	90
Män	1 601	1 557	193	34	78
Antal beslut	4,1	4,1	1,0	0,4	0,5
Kvinnor	0,6	0,6	1,3	0,7	0,8
Män	6,4	6,3	0,8	0,2	0,4

Källa: KIA, KAJ

Ungdomsvård

I maj 2024 trädde en lagändring i LVU och LSU ikraft som innebar att SiS fick ökade befogenheter att helt eller delvis, eller genom villkor såsom avlyssning, begränsa användandet av elektroniska kommunikationstjänster (EKT) inom ungdomsvården.³⁹ Syftet var att öka tryggheten och säkerheten genom att minska risken för avvikningar, fritagningar och brottslighet, och därigenom öka förutsättningarna för en god vård och behandling. Reglerna berör dömda som verkställer sluten ungdomsvård samt unga som vårdas enligt LVU på avdelning med förhöjd säkerhet. Begränsningar innebär att EKT endast får användas för att stå i förbindelse med en annan person. Att surfa på internet är inte tillåtet. Undantag kan göras i särskilda fall, till exempel för skolundervisning och för att barnen och de unga ska kunna legitimera sig elektroniskt. Det finns även möjlighet att fatta beslut om individuella begränsningar under vissa förutsättningar. Den unges rätt att använda elektroniska kommunikationstjänster får vägras, begränsas, avlyssnas eller kontrolleras på något annat sätt om det behövs med hänsyn till vården av den unge, ordningen eller säkerheten på hemmet eller för att förhindra skada för den unge eller för någon annan.⁴⁰ Begränsningar får endast göras om de står i rimlig proportion till syftet med åtgärden. Om mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga ska dessa användas.⁴¹

Elektronisk kommunikation får endast ske med utrustning som tillhandahålls eller godkänns av SiS.⁴² De ungas egna mobiltelefoner omhändertas när de anländer till ungdomshemmet och återlämnas senast vid frigivning eller utskrivning.

³⁹ 15 e-k §§ LVU.

⁴⁰ 15 g och 15 h §§ LVU och 16 a och §§ LSU.

⁴¹ 20 a § LVU och 18 b § LSU.

⁴² 15 f § första och andra styckena LVU och 16 § första och andra styckena LSU.

Tabell 6.15 Antal beslut om begränsningar gällande EKT inom LVU, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal beslut, totalt	2 320	3 224	5 840	4 934	3 887
Flickor	970	1 307	2 000	1 578	1 369
Pojkar	1 350	1 917	3 840	3 356	2 518
Antal beslut per 365	4,6	6,0	10,3	10,5	9,2
Flickor	5,2	7,0	10,3	10,0	9,8
Pojkar	4,2	5,5	10,3	10,8	9,0

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Lagändringarna som trädde i kraft den 15 maj 2024 innebär att utfallen 2021–2023 inte är jämförbara med 2024 och 2025 inom ungdomsvården.

Tabell 6.16 Antal beslut om begränsningar gällande EKT inom LSU, totalt 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal beslut,	496	576	989	913	641
Flickor	-	-	-	60	54
Pojkar	-	-	-	853	587
Antal beslut	9,5	9,9	14,4	9,5	4,6
Flickor	-	-	-	16,6	11,8
Pojkar	-	-	-	9,2	4,3

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga.

6.2.9 Hot och våld

SiS system för händelserapportering, incidentrapporteringssystemet ISAP, används för att dokumentera och följa upp säkerhetsrelaterade incidenter, arbetsmiljötillbud och olyckor samt för klagomål som inkommer till myndigheten. Medarbetare rapporterar här även incidenter av hot och våld som förekommit på hemmen, antingen mellan vårdade eller från vårdade mot medarbetare. Då rapporterna inte identifierar vem som hotat eller utövat våld kan uppgifterna inte redovisas könsuppdelat, och inom ungdomsvården är det inte möjligt att dela upp efter lagrum.

Missbruksvården

Inom missbruksvården är rapporter om hot och våld mellan klienter på en fortsatt låg nivå, och hot och våld mot medarbetare ligger kvar på liknande nivåer som tidigare år.

Tabell 6.17 Hot och våld mellan klienter, antal incidenter inom missbruksvården, 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal incidenter	47	70	54	33	41
Antal incidenter per 365 vård dygn	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1

Källa: ISAP

Kommentar: Rapportering av hot och våld i ISAP identifierar inte vem som hotat eller utövat våld och därmed kan inte uppgifterna redovisas könsuppdelat.

Tabell 6.18 Hot och våld mot medarbetare, antal incidenter inom missbruksvården, 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Hot	188	210	269 ^r	234 ^r	198
Våld	187	214	149 ^r	191 ^r	189
Totalt hot och våld	375	424	418 ^r	425 ^r	387
Incidenter av hot och våld per 365 vård dygn	0,9	1,1	1,1	1,2	1,2

^r = reviderad.

Källa: ISAP

Kommentar: Siffror för 2023 och 2024 har reviderats från föregående årsredovisning med anledning av sent inkomna registreringar. Revideringen resulterar i en ökning med 2 % för Totalt hot och våld för både 2023 och 2024.

Kommentar: Rapportering av hot och våld i ISAP identifierar inte vem som hotat eller utövat våld och därmed kan inte uppgifterna redovisas könsuppdelat.

Ungdomsvården

Inom ungdomsvården har antal rapporter om hot och våld mellan vårdade per 365 vård dygn minskat för andra året i rad. Även hot och våld mot medarbetare följer fortsatt en minskande trend.

Tabell 6.19 Hot och våld mellan unga, antal incidenter inom ungdomsvården (LVU och LSU), 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal incidenter	385	475	481	363	336
Antal incidenter per 365 vård dygn	0,7	0,8	0,8	0,6	0,5

Källa: ISAP

Kommentar: Rapportering av hot och våld i ISAP identifierar inte vem som hotat eller utövat våld och därmed kan inte uppgifterna redovisas könsuppdelat.

Tabell 6.20 Hot och våld mot medarbetare, antal incidenter inom ungdomsvården (LVU och LSU), 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Hot	1 082	1 198	1 161 ^r	758 ^r	755
Våld	1 331	1 623	1 358 ^r	1 234 ^r	1 181
Totalt hot och våld	2 413	2 821	2 519 ^r	1 992 ^r	1 936
Incidenter av hot och våld per 365 vårddyg	4,3	4,7	3,9	3,3	2,9

^r = reviderad.

Källa: ISAP

Kommentar: Siffror för 2023 och 2024 har reviderats från föregående årsredovisning med anledning av sent inkomna registreringar. Revideringen resulterar i en ökning med 1–2 % för Totalt hot och våld avseende 2023 och 2024.

Kommentar: Rapportering av hot och våld i ISAP identifierar inte vem som hotat eller utövat våld och därmed kan inte uppgifterna redovisas könsuppdelat.

Hot och våld – från medarbetare gentemot barn, unga och klienter

Inför en anställning av medarbetare som ska arbeta med barn, unga och klienter ska SiS alltid begära utdrag från misstanke- och belastningsregistret. SiS har också, inom ramen för grundutbildningen, genomfört en omfattande satsning på att utbilda nyanställda medarbetare i bland annat den statliga värdegrunden, ett professionellt förhållningssätt, barnkonventionen samt mänskliga rättigheter.

SiS har riktlinjer och rutiner som reglerar hur en händelse ska hanteras när en medarbetare misstänks för en brottslig handling som ska ha begåtts när medarbetaren var i tjänst.

6.2.10 Avvikningar

Under våren 2025 infördes en ny kategorisering av begreppen *rymning* och *avvikning* inom ungdomsvården, för att ge en mer rättvisande bild av händelsernas allvarlighetsgrad och underlätta förståelsen (se avsnitt 6.1.2).

De tidigare definitionerna kvarstår dock inom missbruksvården, då missbruksvårdshemmen inte delats in i säkerhetsnivåer.

Missbruksvård

Antal avvikningar per 365 vårddyg inom missbruksvården ligger kvar på liknande nivåer som under de senaste åren.

Tabell 6.21 Antal avvikningar missbruksvården, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avvikningar totalt	181	190	180	137	109
Kvinnor	99	59	73	45	32
Män	82	131	107	92	77
Antal avvikningar per 365 vård dygn	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Kvinnor	0,5	0,4	0,5	0,4	0,3
Män	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4

Källa: KIA, KAJ

Ungdomsvård

Antal avvikningar och rymningar har minskat kraftigt de senaste åren. Även under 2025 minskade antal avvikningar inom ungdomsvården. För placerade enligt LVU skedde fem rymningar för barn eller unga placerade på avdelningar i förhöjd säkerhetsnivå från att de nya avvikningskategorierna infördes i maj 2025. Inga rymningar skedde från sluten ungdomsvård, och samtliga avvikningar från sluten ungdomsvård sedan 2022 har varit av typen *återkommer ej*, vilket innebär att den dömd inte återkommer på utsatt tid från en oöversatt vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet.

Tabell 6.22 Antal avvikningar och rymningar ungdomsvården LVU, totalt och per kön 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avvikningar totalt	359	420	248	171	133
Flickor	174	166	90	90	74
Pojkar	185	254	158	81	59
Antal avvikningar per 365 vård dygn	0,7	0,8	0,4	0,4	0,3
Flickor	1	0,9	0,5	0,6	0,5
Pojkar	0,6	0,7	0,4	0,3	0,2

Källa: KIA, KAJ

Tabell 6.23 Antal avvikningar per kategori, ungdomsvården, LVU, 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avvikningar (totalt)	359	420	248	171	133
<i>Avvikningstyper t.o.m. maj 2025</i>					
- avviken från institution/område	124	123	83	45	25
- avviken från bevakad utevistelse	108	113	53	25	2
- återkommer ej	122	176	105	91	21
- avviken från sjukhus	5	8	7	10	0
<i>Avvikningstyper fr.o.m. maj 2025</i>					
- direktrymning	-	-	-	-	3
- övrig rymning	-	-	-	-	2
- direktavvikning	-	-	-	-	33
- övrig avvikning	-	-	-	-	47
Antal avvikningar (flickor)	174	166	90	90	74
<i>Avvikningstyper t.o.m. maj 2025</i>					
- avviken från institution/område	-	-	-	25	8
- avviken från bevakad utevistelse	-	-	-	11	1
- återkommer ej	-	-	-	48	14
- avviken från sjukhus	-	-	-	6	0
<i>Avvikningstyper fr.o.m. maj 2025</i>					
- direktrymning	-	-	-	-	1
- övrig rymning	-	-	-	-	0
- direktavvikning	-	-	-	-	18
- övrig avvikning	-	-	-	-	32
Antal avvikningar (pojkar)	185	254	158	81	59
<i>Avvikningstyper t.o.m. maj 2025</i>					
- avviken från institution/område	-	-	-	20	17
- avviken från bevakad utevistelse	-	-	-	14	1
- återkommer ej	-	-	-	43	7
- avviken från sjukhus	-	-	-	4	0
<i>Avvikningstyper fr.o.m. maj 2025</i>					
- direktrymning	-	-	-	-	2
- övrig rymning	-	-	-	-	2
- direktavvikning	-	-	-	-	15
- övrig avvikning	-	-	-	-	15

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Uppgifterna redovisas konsuppdelat fr.o.m. 2024. Från 18 maj 2025 redovisas avvikningar med nya avvikningstyper som samstämmer med Kriminalvårdens uppdelning av avvikningar.

Tabell 6.24 Antal avvikningar totalt och per avvikningstyp, ungdomsvården, LSU, 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal avvikningar	6	2	1	2	2
<i>Avvikningstyper t.o.m. maj 2025</i>					
- avviken från	5	1	0	0	0
- avviken från bevakad	0	1	0	0	0
- återkommer ej	1	0	1	2	1
- avviken från sjukhus	0	0	0	0	0
<i>Avvikningstyper fr.o.m. maj 2025</i>					
- direktrymning	-	-	-	-	0
- övrig rymning	-	-	-	-	0
- direktavvikning	-	-	-	-	0
- övrig avvikning	-	-	-	-	1

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Fr.o.m. 18 maj 2025 redovisas avvikningar med nya avvikningstyper som samstämmer med Kriminalvårdens uppdelning av avvikningar.

6.3 Barn och unga i organiserad brottslighet

Samverkansstrukturen Barn och unga i organiserad brottslighet (Bob) är ett regeringsuppdrag där SiS, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Länsstyrelserna, Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Skolverket, Socialstyrelsen, Kriminalvården och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ingår.

Målet är att säkerställa att effektiva och ändamålsenliga insatser och åtgärder vidtas för barn och unga med koppling till kriminella nätverk. Samverkan syftar också till att förstärka och effektivisera arbetet för att motverka att barn och unga hamnar i allvarlig kriminalitet.

I Bob-uppdraget är målsättningen att skapa fungerande kontaktvägar mellan aktörer på lokal nivå såsom exempelvis polis, socialtjänst och skola. Bob stärker och kompletterar redan fungerande arbetssätt kring brottsaktiva barn och unga. Under 2025 har fokus också legat på att skapa effektiva kommunikationskanaler från lokal nivå till nationell nivå och vice versa.

SiS deltar framförallt i samverkan på nationell nivå i myndighetschefernas råd, i det nationella Bob-rådet, i den nationella arbetsgruppen samt genom deltagande i de temabaserade arbetsgrupperna kring juridik, kommunikation, kunskapsstöd, häktade barn och lägesbild per målgrupp. Myndigheten är även representerad i nystartade arbetsgrupper kring hälso- och sjukvård samt uppföljning.

SiS samverkar på regional nivå genom det Regionala Operativa Centret (ROC) och är representerat både i ROC:s samverkansgrupp och i styrgruppen. SiS bidrar varje månad med en aktuell lägesbild rörande ungdomsvårdens platssituation. Det finns även exempel på ungdomshem som deltagit på lokala Bob-råd.

Inom myndigheten samordnas Bob-uppdraget i en gemensam referensgrupp med regeringsuppdrag som handlar om stöd till avhoppare (se avsnitt 5.3.2).

Nationell och internationell forskning lyfter, för Bob-målgruppen, fram vikten av det systemiska perspektivet med familjearbete och behandling. Socialstyrelsen rekommenderar föräldrastöd och för barn och unga strukturerad beteende- och färdighetsträning utifrån påverkbara riskfaktorer. SiS har under 2025 infört familjebehandlare på fem hem för icke-skolpliktiga i hög säkerhetsnivå som har platser för ungdomsvård (se avsnitt 5.3.3)

6.4 Ökade förutsättningar till informationsutbyte

Från och med den 1 april 2025 gäller en ny reglering i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, som ger ökade förutsättningar för uppgiftslämnande till Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter. I den nya regleringen finns sekretessbrytande bestämmelser⁴³ som särskilt avser SiS och som ökar möjligheterna för SiS att lämna uppgifter till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket och avser uppgifter som omfattas av socialtjänstsekretess. Regleringen innebär att SiS har betydligt större möjligheter än tidigare att lämna uppgifter som rör en enskild till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket i syfte att den mottagande myndigheten ska kunna förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet.

6.5 Ekonomiskt resultat säkerhet

Kostnaderna har ökat med 18 miljoner kronor eller 23 procent jämfört med föregående år. Större delen av kostnadsökningen är kopplat till insatser kring säkerhetsklassning av ungdomshem och LVM-hem.

Tabell 6.25 Kostnader säkerhet, mnkr 2023–2025

	2023	2024	2025
Säkerhetsorganisationen	55,1	56,1	60,2
- varav tjänstekläder	9,5	5,1	5,2
Säkerhetsklassning	18,4	21,8	30,3
Summa totalt	73,5	77,9	95,7

Källa: UBW

⁴³ 26 kap. 9 e § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

7 Medarbetare, kompetensförsörjning och arbetsmiljö

Medarbetarna är SiS främsta tillgång. Arbetet med att attrahera, rekrytera, behålla och kompetensutveckla medarbetare till en komplex och föränderlig verksamhet med ett svårt uppdrag är viktigt. Detta för att säkerställa en differentierad vård och behandling i en trygg och säker vård- och arbetsmiljö för barn, unga, klienter och medarbetare. En utgångspunkt för myndighetens uppdrag är trygga, kompetenta medarbetare och chefer med rätt stöd- och ledningsstrukturer för att genomföra sitt uppdrag.

Analys och bedömning av kompetensförsörjning, medarbetare och arbetsmiljö

Inom området kompetensförsörjning följer myndigheten löpande ett antal indikatorer för att säkerställa att myndighetens resurser prioriteras rätt och att avvikelser upptäcks tidigt. Dessa indikatorer utgör ingångsvärden för den samlade bedömningen av årets resultat. Analys och bedömning i detta avsnitt baseras på resultaten avseende:

- tillsvidareanställningar
- timanställningar
- personalomsättning
- sjuktal
- kompetensutveckling

SiS bedömning är att insatserna för kompetensförsörjning har haft en god utveckling. Såväl antalet som andelen tillsvidareanställda ökade och en stor del av ökningen utgjordes av medarbetare i klientnära verksamhet. Rätt bemanning på hemmen är en förutsättning för att bedriva kvalitativ vård. Inrättandet av bemanningsplanerare bidrog till bättre samordning mellan avdelningarna på hemmen.

Personalomsättningen har minskat något jämfört med de tidigare två åren. Flera insatser har genomförts i syfte att stärka kompetensförsörjningen och behålla medarbetare, bland annat genom att stärka stabiliteten i bemanningen med fler tillsvidareanställda. En ny kompetensförsörjningsstrategi beslutades under våren och syftar till att tydliggöra myndighetens inriktning för kompetensförsörjning.

SiS har arbetat med implementering av anpassade scheman på hemmen till följd av ett nytt arbetstidsavtal. Syftet är att anpassa arbetstidsavtalet till gällande EU-direktiv samt förbättra förutsättningarna att bedriva en stabil, professionell verksamhet av god kvalitet som utgår från uppdrag och vårdmetoder för olika krav och målgrupper för att barn, unga och klienter ska ges likvärdig vård.

SiS har åstadkommit stora förflyttningar avseende kompetensutveckling för medarbetarna. Förändringen av grundutbildningen till en modell med löpande starter, införandet av generalistutbildare som kan hålla samtliga delar av grundutbildningen och möjligheten att anpassa grundutbildningen till medarbetarnas utbildningsbakgrund och kompetensnivå har inneburit en kraftig ökning av antalet utbildningsplatser och lett till större flexibilitet. Samtidigt har myndigheten ökat antalet webbaserade utbildningar. Utmaningar kvarstår i

att hantera den situation som uppkommit av att antalet utbildningsplatser de senaste åren inte har stått i paritet med antalet nyanställda medarbetare. Behovet av att kunna bemanna verksamheten samtidigt som medarbetare behöver ges möjlighet att genomföra utbildningar har varit en ytterligare utmaning.

SiS arbetsmiljöarbete har stärkts och flera åtgärder kopplade till ett föreläggande från Arbetsmiljöverket har genomförts med omfattande utbildningsinsatser. Kartläggningar och riskbedömningar av riskfyllda arbetsmoment, arbetssituationer, platser, lokaler och utrustning har genomförts på hemmen. Arbetsmiljöutbildningen har uppdaterats och obligatoriska webinarier för chefer har genomförts. Konflikthanteringsutbildningen har utvecklats med ett tillägg kring självskydd.

Den totala sjukfrånvaron var under 2025 närmast oförändrad. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron har fortsatt och flera insatser har kommit på plats i form av fortsatt utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet, löpande uppföljningar av långtidssjukskrivningar, arbetsanpassningar och rehabilitering.

De närmaste åren bedöms myndighetens efterfrågan av flera av SiS stora medarbetargrupper vara större än utbudet. De skärpta kraven på minst tvåårig eftergymnasial utbildning bidrar till ytterligare utmaningar avseende myndighetens rekryteringsmöjligheter framåt.

7.1 Nytt arbetstidsavtal och utökad bemanning

SiS slöt ett nytt arbetstidsavtal den 1 mars 2025. Syftet med det nya arbetstidsavtalet är att myndigheten ska följa det EU-direktiv⁴⁴ som anger att arbetstagare ska ha tid för återhämtning, där direktivet ställer krav på minst elva timmars dygnsvila per 24-timmarsperiod. Genom en översyn av nuvarande bemanning har myndigheten identifierat underdimensionerade områden där utökad personaltäthet kan minska behovet av övertidsarbete och timvikarier. Arbetet pågår med samtliga hems grundbemanning och scheman i syfte att göra anpassningar utifrån verksamhetens behov och arbetstidsavtalet. Under 2025 har fem hem tagit fram nya verksamhetsanpassade scheman. Arbetet kommer att fortgå under 2026 med målsättningen att samtliga hem ska ha verksamhetsanpassade scheman på plats. Målsättningen är att det ska minska personalomsättningen och ge positiva effekter med färre sjukskrivningar. Då rekryteringsläget har varit svårt under flera år ger den nya schemaläggningen en möjlighet att attrahera och behålla fler medarbetare.

7.1.1 Stärkt HR-kompetens vid hemmen

Som ett led i det nya arbetstidsavtalet har befattningen bemanningsplanerare inrättats. Dessa har introducerats i att resurseffektivt planera bemanningen utifrån ekonomisk och arbetsmiljömässig hållbarhet. Därmed har hemmens förutsättningar till minskat uttag av övertid och användning av timanställda förbättrats. Rollen innebär även att SiS kan öka kvaliteten i arbetet med schemaläggning och vakanstillsättning, på kort och lång sikt. För att uppnå likvärdighet, rättssäkerhet och samordning i arbetssätt och processer har en nära koppling till HR-avdelningen upparbetats. Rollen bedöms även ha skapat bättre samordning mellan avdelningarna på hemmen.

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG.

Flera hem har även förstärkt med ytterligare en HR-generalist i syfte att förbättra möjligheterna att kunna rekrytera nya medarbetare.

7.1.2 Lönesatsning och lönejustering

Vid en analys av myndighetens lönebild i början av året identifierades en problematik avseende lönestruktur inom vissa yrkesgrupper, där förhållandevis många medarbetare hade en omotiverat låg lönenivå i förhållande till erfarenhet och kompetens.

Generaldirektören fattade beslut i syfte att stärka förutsättningarna för att kompetensförsörja och behålla medarbetare, med fokus på grupper som haft en dålig löneutveckling eller där löneläget varit lågt i förhållande till den övriga arbetsmarknaden. Myndigheten gjorde även lönejusteringar i två yrkesgrupper på grund av osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.

7.2 Rekrytering och bemanning

7.2.1 Kompetensförsörjningsstrategi 2025–2030

I februari 2025 fastställdes myndighetens kompetensförsörjningsstrategi,⁴⁵ vars syfte är att skapa en tydlig riktning för SiS arbete med kompetensförsörjning. Strategin beskriver prioriterade områden för att utveckla och förbättra SiS kompetensförsörjning med sikte på år 2030. Under den period som kompetensförsörjningsstrategin sträcker sig bedöms efterfrågan på flera av SiS stora medarbetargrupper att vara större än utbudet. Särskilt gäller detta behandlingsassistenter och behandlingspedagoger, sjuksköterskor, psykologer och lärare.

Inom ramen för arbetet med att implementera den nya kompetensförsörjningsstrategin kommer SiS att tydliggöra och utveckla myndighetens organisationskultur, de informella regler, sociala normer, värderingar, attityder och vanor som, utöver organisationens struktur, utgör en del i hur medarbetare agerar. Syftet är att tillvarata medarbetarnas engagemang och motivera till att känna ansvar för sitt arbete och dess utveckling. Den statliga värdegrunden, tillsammans med SiS värdeord för bemötande, SiS medarbetarskapspolicy och ledarskapspolicy utgör SiS önskade organisationskultur. Dialogaktiviteten "Tillsammans för en trygg och öppen kultur" har startats som del i arbetet med att stärka organisationskulturen. Merparten av myndighetens ledningsgrupper på hemmen och huvudkontoret genomförde dialogen under året och aktiviteten kommer att genomföras på alla avdelningar i verksamheten och på huvudkontoret under 2026.

7.2.2 Ökade kompetenskrav

En ny socialtjänstförordning trädde i kraft den 1 juli 2025.⁴⁶ Syftet är att höja vårdkvaliteten inom socialtjänstens verksamheter, genom bland annat tydligare krav på utbildning och erfarenhet. För myndigheten innebär detta en skärpning av kompetenskraven där klientnära medarbetare som anställs efter den 1 juli 2025 måste ha minst tvåårig eftergymnasial utbildning inriktad mot socialt arbete, socialpedagogik, beteendevetenskap eller annat relevant ämnesområde. Förändringen har medfört att myndigheten ofta behövt frånga kompetenskraven i samband med nyrekrytering, för att upprätthålla kapaciteten.

⁴⁵ Dnr: 1.4.2-4030-2024

⁴⁶ Socialtjänstförordning (2025:468).

Myndigheten har påbörjat arbetet för att intensifiera och utöka validering av kompetens hos ett stort antal befintliga medarbetare för att de ska uppfylla de nya utbildningskraven senast den 1 juli 2031. Inför 2026 har antalet platser för validering och kompletterande utbildning utökats med omkring 30 procent. En första kartläggning av antalet behandlingsassistenter som behöver insatser för att möta de nya kraven är genomförd och arbete pågår för att utveckla SiS valideringsmodell med fler lämpliga spår. Det kommer att krävas en långsiktighet för att kompensera för glappet mellan utbildningskraven och tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden. Förutsättningarna på arbetsmarknaden är en generell utmaning för hela myndigheten, även om möjligheterna att rekrytera utifrån de nya kraven varierar något i olika delar av landet.

7.2.3 Rekryteringssatsningar

Arbetet med att se över scheman och anpassa grundbemanningen till verksamhetens behov innebär en förstärkt bemanning på så gott som samtliga hem. Arbetet med att attrahera och rekrytera medarbetare för att klara bemanningsbehovet pågår med full kraft.

Samverkan mellan SiS-hem, utbildningsanordnare och lärosäten är viktig för att myndigheten ska klara kompetensförsörjningen och det har genomförts ett omfattande arbete för att stimulera och utveckla samverkan. Efter att den nya socialtjänstförordningen med högre kompetenskrav för flera klientnära befattningar trädde i kraft har SiS lagt stort fokus på att attrahera studenter från bland annat yrkeshögskoleutbildningar, som utbildar sig till socialpedagoger.

SiS har genomfört en särskild rekryteringssatsning mot målgruppen över 55 år. Det är en grupp som har såväl gymnasieutbildning, körkort och lång arbetslivserfarenhet. Inom ramen för arbetet kring attraktiv arbetsgivare satsar myndigheten även på att informera arbetssökande om förmåner som statligt anställda och specifikt SiS anställda har.

7.3 Kompetensutveckling

Genom relevanta utbildningar säkerställs att samtliga medarbetare i klientnära funktion har rätt kunskap för arbetet. Bemanningssvårigheterna i verksamheten har fortsatt en stor påverkan på utbildningstakten, då kompetensutvecklingen inte får påverka bemanningen på hemmen. I syfte att klara denna utmaning har ett antal åtgärder vidtagits och arbete kommer fortsätta under 2026.

Ett gott ledarskap är en förutsättning för att SiS ska klara sitt uppdrag och de utmaningar som verksamheten står inför. Under året har myndigheten fortsatt att genomföra chefsutbildningar, däribland har flera insatser genomförts för att höja chefers kunskaper i det systematiska arbetsmiljöarbetet. SiS deltar i gemensamma utbildningar med andra myndighetschefer som *Statliga chefer i samverkan* och *Högre chefer inom staten*. Myndigheten har även tecknat nytt avtal för myndighetens interna ledarskapsutbildningar och individuell chefscoachning.

7.3.1 Ny leveransmodell för grundutbildningen

Under året har leveransmodellen för grundutbildning förändrats från fasta kursomgångar till en modell med löpande starter. Kapaciteten och flexibiliteten har därigenom ökat och utbildning kan ges lokalt i samband med volymrekryteringar eller anpassas när hem ska ta

emot en ny målgrupp. Förändringen har förbättrat tillgängligheten till utbildningar och myndigheten kan snabbare möta efterfrågan på kompetensutvecklingsinsatser.

Utöver förändring av leveransmodellen har ett viktigt steg varit att införa generalistutbildare som kan hålla i alla delar av grundutbildningen. Detta innebär att grundutbildningens olika delar i allt högre utsträckning kan anpassas för att möta medarbetarnas utbildningsbakgrund och kompetensnivå. Under året har även framtagandet av en normerad lokal introduktion för samtliga medarbetare inletts. Detta blir ett viktigt steg i utvecklingen av en systematisk kompetenstrappa från ny på jobbet till specialist.

7.3.2 Tillgänglig utbildning vid rätt tidpunkt

I syfte att förbättra tillgängligheten till utbildningar fortsätter arbetet med digitalisering genom webbaserade utbildningar som kan genomföras fristående eller som en del av en anpassad insats på ett specifikt hem. Systematisk uppföljning av kompetensutvecklingen på såväl individ- som verksamhetsnivå är fortsatt en utmaning på grund av bristande systemstöd. Arbeta med detta pågår. För att öka tillgängligheten krävs även förstärkningar av den digitala infrastrukturen med fler datorer, funktionella plattformar för administration och kommunikation samt tillgång till lokaler där medarbetare kan sitta ostört för genomförande av webbaserade utbildningar. Under året har samtliga hem fått fler utbildningsdatorer då såväl webbaserade utbildningar som antalet medarbetare kommer att öka. Behovet av utbildningsdatorer kommer ytterligare att öka för genomförande av kompletterande utbildningar, för att alla medarbetare ska kunna uppnå kraven enligt den nya socialtjänstförordningen om tvåårig eftergymnasial utbildning till 1 juli 2031.

7.3.3 Kompetenstrappa för strukturerad kompetensutveckling

Arbete med att ta fram en tydligare kompetenstrappa från normerad introduktion till grundutbildning, fortbildning och slutligen specialistutbildning har påbörjats. Myndighetens kompetensutveckling ska effektiviseras genom en tydlig struktur, så att rätt målgrupp får rätt kompetensutvecklingsinsatser. En tydlig kompetenstrappa utgör en viktig del i såväl bemanningssituationer som för myndighetens attraktivitet i rekryteringssammanhang men även utifrån att behålla befintliga medarbetare.

7.3.4 Åtgärder efter föreläggande

I december 2024 fattade Arbetsmiljöverket beslut om ett föreläggande med vite mot SiS, vilket innebar att myndigheten måste rätta till ett antal brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Föreläggandet var en följd av att Arbetsmiljöverket följt upp SiS inrapporterade händelser gällande hot och våld under 2023.

SiS har genomfört omfattande åtgärder för att stärka arbetsmiljön och uppfylla Arbetsmiljöverkets krav. Flera kompetenshöjande insatser hade påbörjats av myndigheten redan innan föreläggandet och låg även i linje med behov som iaktogs vid Arbetsmiljöverkets inspektioner. Dessa utbildningsinsatser intensifierades därmed och i februari genomfördes webinarier för chefer, skyddsombud, säkerhetssamordnare och HR-generalister. Samtliga SiS-hem har genomfört lokala kartläggningar och riskbedömningar av riskfyllda arbetsmoment, arbetssituationer och fysiska miljöer utifrån platser, lokaler och utrustning. Arbetet har syftat till att säkerställa att varje medarbetare har kännedom om befintliga risker och hur arbetet ska utföras på ett säkert sätt.

Myndigheten säkerställer att nyanställda medarbetare i klientnära befattning får relevant introduktion, grundutbildning och regelbunden konflikthanteringsträning och klientnära medarbetare erbjuds relevanta utbildningar för sina arbetsuppgifter. SiS instruktörer i konflikthantering har fått en omfattande fortbildning innehållande reviderade och nyutvecklade moment, för att uppfylla kraven i arbetsmiljölagen. SiS har utvecklat ett moment för självskydd i konflikthanteringsutbildningen. Målgrupp är alla medarbetare som arbetar klientnära. Under hösten har samtliga klientnära medarbetare, inklusive visstidsanställda, timanställda och vikarier, utbildats inom flera olika områden i syfte att stärka förmågan att arbeta tryggt och säkert. (Se avsnitt 6.1.5).

Den obligatoriska arbetsmiljöutbildningen för chefer och skyddsombud har uppdaterats och utökats med praktisk träning i utredningsarbete utifrån MTO-modellen (Människa, Teknik, Organisation). Vidare har det fattats beslut om att myndighetens samtliga chefer ska repetera arbetsmiljöutbildningen vart tredje år, för att säkerställa kunskaperna. För att tillgodose behovet togs en webbaserad arbetsmiljöutbildning fram under 2025 och den finns tillgänglig att genomföra från och med januari 2026. Utbildning i rapportering och analys av orsaker till arbetsolyckor och tillbud ingår nu som en obligatorisk del i SiS arbetsmiljöutbildning.

Beslut fattades i december 2025 om införande av beredskapsgrupper som ska komplettera befintlig larmorganisation och kunna ingripa för att skydda barn, unga och medarbetare vid ungdomshem inom säkerhetsnivå 1. (Se avsnitt 6.1.2).

Det systematiska arbetsmiljöarbetet samordnas och följs upp centralt för att säkerställa att kraven om en trygg och säker arbetsmiljö uppfylls vid samtliga SiS-hem. Uppföljningen består av en kartläggning på ungdoms- och LVM-hemmen för att därefter aggregeras till ungdomsvårds- respektive missbruksvårdsavdelningen och till sist till central nivå. Handlingsplaner upprättas på samtliga nivåer och följs upp inom skyddskommittéer.

7.3.5 Genomförd kompetensutveckling

Efter att leveransmodellen för grundutbildning förändrades under året har kapaciteten och flexibiliteten ökat och fler medarbetare har kunnat genomföra grundutbildningen. Antalet deltagare som har genomfört grundutbildning har ökat med 24 procent i jämförelse med föregående år.

Tabell 7.1 Genomförd kompetensutveckling 2024–2025

Genomförd utbildning	Totalt antal deltagare 2024	Totalt antal deltagare 2025
Grundutbildning t.o.m. 14 september 2025		
Modul 1	458	202
Modul 2 Klientnära	225	143
Modul 3 Klientnära övriga	47	28
Grundutbildning fr.o.m. 15 september 2025		
Ej klientnära	-	117
Klientnära arbete	-	325
Klientnära övriga	-	92
Nationellt genomförande av huvudkontoret		
Arbetsmiljöutbildning	109	108
ART	29	43
Konflikthantering Instruktorsutbildning	38	56
Introduktion för blivande larmledare	231	404
MI steg 1 (ej grundutbildning)	107	162
Stabs- och ledningsmetodik	110	55
TMO - Traumamedveten omsorg (Train the Trainer)	31	29
KBT - Kognitiv beteendeterapi	65	92
ADAD - intervjuarutbildning	51	41
DOK - intervjuarutbildning	33	18
YLS/CMI 2.0	29	40
Arbetsmiljö och otillåten påverkan (webbinar)	-	85
Webbutbildning		
Trygg och säker – lär dig hantera otillåten påverkan	-	1 982
Delegeringsutbildning i läkemedelshantering	-	669
Grundläggande brandskyddsutbildning (GBU)	813	1 281
Grundläggande informationssäkerhet	162	201
Lokalt genomförande på hemmen		
HLR - Hjärt- och lungräddning	871	865
Brandskyddsutbildning	629	449
Delegation	332	222
GBU - Grundläggande brandskyddsutbildning	1 015	396
Konflikthantering introduktionsdag	993	1 353
Konflikthantering övningstillfällen	3 166	3 979
Suicidprevention grundutbildning	844	707
TMO - Traumamedveten omsorg	476	308
Visitationsutbildning	-	1 138
Transport och förflyttning inkl. grundläggande säkerhet	8	1 439

Källa: KURVA

Kommentar: Tillförlitlig statistik avseende genomförda utbildningar 2021–2023 finns ej att tillgå.

7.4 Hållbart arbetsliv

Flera insatser har genomförts för att främja medarbetarnas hälsa och förebygga sjukfrånvaro. Arbete mot hot och våld har intensifierats med anledning av Arbetsmiljöverkets föreläggande från 2024 och alla medarbetare, oavsett anställningsgrund, ska ha de kunskaper som behövs för att kunna undgå risker i arbetet (se avsnitt 6.1.2 och 7.3.4).

Det har skett en minskning av hot och våld mot medarbetare jämfört med föregående år, framförallt inom ungdomsvården, där indelningen av ungdomshemmen i säkerhetsnivåer troligen är en bidragande faktor. Bostadsrum, boendekorridorer och VIE-utrymmen är platser där medarbetare löper en högre risk för att bli utsatta för hot och våld (se avsnitt 6.2.9).

Rehabrådet som infördes 2024 har utvecklats till en stabil och effektiv form för samordning av sjukskrivningsärenden och arbetslivsinriktad rehabilitering. Särskilt fokus med löpande uppföljningar har lagts på långtidssjukskrivningar.

Uppföljningen av övertidsarbete har stärkts i syfte att motverka överbelastning och främja hållbart arbetsliv. Uppföljning visar att användning av övertid har minskat jämfört med föregående år.

Förberedelser inför upphandling av ny medarbetarundersökning pågick under hösten och avtal väntas finnas på plats under 2026 och ge fördjupade insikter i trivsel, ledarskap och arbetsmiljö.

Utbildningsinsatser inom arbetsanpassning och rehabilitering fortsätter, med fokus på att stärka chefernas kompetens i förebyggande och stödjande insatser.

7.5 Personalstruktur

Medelantalet anställda vid myndigheten ökade med 7,4 procent från föregående år till 4 702 anställda, exklusive timanställda. Räknat med timanställda var medelantalet anställda för året 5 929, vilket innebär en ökning med 7,5 procent jämfört med föregående år. En stor majoritet av SiS medarbetare arbetar på myndighetens ungdomshem och LVM-hem. De största grupperna av medarbetare utgörs av behandlingsassistenter, behandlingspedagoger och lärare. Av de som nyanställdes under året utgjorde 70 procent medarbetare i klientnära befattningar på SiS-hem. Exempel på klientnära befattningar är behandlingsassistent, behandlingssekreterare, behandlingspedagog och behandlingssamordnare.

Av SiS medarbetare är 73,5 procent tillsvidareanställda, 5,8 procent visstidsanställda med månadslön och 20,7 procent är timanställda. Andelen timanställda medarbetare har minskat till förmån för tillsvidareanställningar. Tillsvidareanställningarna har ökat med 8,2 procent jämfört med föregående år. Även antalet timanställda ökade under året, dels till följd av ett ökat behov i verksamheten och dels för att tillsvidareanställda medarbetare ska ges möjlighet att genomföra SiS grundutbildning.

Könsfördelningen bland SiS tillsvidareanställda visar att andelen kvinnor var 49,7 procent och andelen män var 50,3 procent under 2025.⁴⁷ Inom missbruksvården utgjordes drygt 60 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna kvinnor, motsvarande siffra inom ungdomsvården var 44 procent.

För att öka stabiliteten i vården har fler medarbetare fått tillsvidareanställning.

Tabell 7.2 Uppgifter om antal anställda, månadsanställda, timavlönade, årsarbetskrafter 2023–2025

	2023			2024			2025		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Summa medelantal månadsanställda och timavlönade	2 437	2 935	5 372	2 562	2 954	5 516	2 760	3 169	5 929
Medelantal månadsanställda⁴⁸	1 947	2 083	4 030	2 136	2 243	4 379	2 302	2 400	4 702
– tillsvidareanställda	1 802	1 913	3 715	1 996	2 032	4 028	2 165	2 195	4 360
– visstidsanställda	145	170	315	140	211	351	137	205	342
Timavlönade⁴⁹	490	852	1 342	426	711	1 137	458	769	1 227
Årsarbetskrafter	1 873	2 195	4 068	2 003	2 277	4 280	2 246	2 265	4 511
– månadsanställda ⁵⁰	1 703	1 844	3 547	1 858	1 983	3 841	2 095	1 959	4 054
– timavlönade ⁵¹	170	351	521	145	294	439	151	306	457

Källa: Primula

Personalomsättningen för avgångna har minskat jämfört med föregående år. Minskad personalomsättning leder till ökad stabilitet och en förbättrad arbetsmiljö för medarbetarna. Stabilitet i personalgruppen, inte minst i de klientnära rollerna, är fortsatt en strävan.

Tabell 7.3 Personalomsättning, tillsvidare- och visstidsanställda (antal) 2023–2025

	2023			2024			2025		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Nyanställda	540	505	1 045	418	451	869	667	628	1 295
Avgångar	343	312	655	348	360	708	354	358	712
Antal månadsanställda⁵²	2 070	1 962	4 032	2 119	2 250	4 369	2 288	2 418	4 706
Personalomsättning för avgångna	16,6%	15,9%	16,2%	16,4%	16,0%	16,2%	15,5%	14,8%	15,1%

Källa: Primula

⁴⁷ Könsfördelning tillsvidareanställda med månadslön, medeltal för april och oktober.

⁴⁸ Medeltal anställda med månadslön för april och oktober.

⁴⁹ Antal timavlönade personer som fått lön utbetald under en månad, genomsnitt för hela året.

⁵⁰ Arbetad tid i timmar för månadsanställda omräknat till årsarbetskrafter (Antal timmar/1920).

⁵¹ Arbetad tid i timmar för timavlönade omräknat till årsarbetskrafter (Antal timmar/1920).

⁵² Antal månadsanställda, uträknat genomsnitt för två år.

7.6 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ökade marginellt jämfört med 2024 till 8,2 procent.

Långtidssjukfrånvaron minskade något och skillnaden mellan kvinnor och mäns totala sjukfrånvaro ökade något. Kvinnors sjukfrånvaro ökade med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år till 9,1 procent och mäns sjukfrånvaro sjönk med 0,1 procentenheter till 7,3 procent.

Från och med hösten 2025 erbjuds SiS medarbetare vaccination mot säsongsinfluensa, i syfte att minska sårbarheten i den klientnära verksamheten. Vaccinationskampanjens effekt på korttidssjukfrånvaron under vintersäsongen kommer att följas upp under 2026. Arbetet för att ytterligare minska sjukfrånvaron fortsätter som ett led i det samlade arbetet med arbetsmiljön, trygg bemanning samt olika insatser för ett hållbart arbetsliv.

Tabell 7.4 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid 2023–2025

	2023	2024	2025
Total sjukfrånvaro	7,9%	8,1%	8,2%
- varav andel långtidssjukfrånvaro, 60 dagar eller mer	57,8%	59,6%	59,2%
Kvinnors sjukfrånvaro	8,6%	8,9%	9,1%
Mäns sjukfrånvaro	7,3%	7,4%	7,3%
Sjukfrånvaro åldersgrupp 29 år eller yngre	7,0%	6,9%	5,8%
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år	6,9%	7,5%	7,6%
Sjukfrånvaro åldersgrupp 50 år och äldre	9,7%	9,5%	9,9%

Källa: Primula

8 Kapacitet och anvisning av plats

Den vård som SiS bedriver är en del i en längre vårdkedja. SiS ansvarar för att tillhandahålla vårdplatser i den omfattning och kvalitet som behövs för att på socialtjänstens begäran omedelbart kunna anvisa plats åt ett barn, en ungdom eller en klient på en enhet som motsvarar barnets, den unges eller klientens vårdbehov. Inom ungdomsvården ska plats även tillhandahållas för de barn och unga som med anledning av allvarlig kriminalitet döms till påföljden sluten ungdomsvård.

I uppdraget ligger att bedriva vård av hög kvalitet för barn, unga och klienter med ofta komplexa och omfattande vårdbehov. Hur många individer som socialtjänsten placerar och hur stort vårdbehovet är hos dessa påverkar behovet av antal platser. För barn och unga som vårdas inom ungdomsvården enligt LVU beslutar socialtjänsten när vården vid SiS ska avslutas.

För att kunna säkerställa tillräcklig kapacitet krävs ett anpassat lokalbestånd, god kompetensförsörjning, samt möjligheten att tillhandahålla vårdinsatser som motsvarar efterfrågan (se avsnitt 0).

Analys och bedömning av kapacitetsarbetet

Inom området kapacitet och anvisning av plats följer myndigheten löpande ett antal indikatorer för att säkerställa att resurser prioriteras rätt och att avvikelser upptäcks tidigt. Dessa indikatorer utgör ingångsvärden för den samlade bedömningen av årets resultat. Analys och bedömning i detta avsnitt baseras på:

- fakturerade vårddygn
- genomströmning
- tillfälligt stängda platser
- andel omedelbar placering

Inom missbruksvården har efterfrågan på platser varierat under året. Under första halvåret var efterfrågan på platser relativt låg, och samtliga klienter kunde placeras omedelbart med goda möjligheter till placering utifrån individuella behov. Hösten innebar dock en kraftigt ökad efterfrågan, vilket resulterat i perioder av dubbel- och överbeläggning. Även om den totala platskapaciteten inom missbruksvården överlag bedöms vara tillräcklig visar erfarenheter från året att det finns tydliga utmaningar gällande att klara uppdraget i perioder av hög efterfrågan utan att planera för överkapacitet i perioder av lägre efterfrågan. Genom stora ansträngningar och flexibilitet från verksamheten, bland annat genom att arbeta med tillfälligt inrättade platser och överbeläggningar, har myndigheten klarat sitt uppdrag att omedelbart anvisa plats i akuta situationer. Årets ansträngningar har bidragit till att missbruksvården står bättre rustad för att hantera liknande situationer under kommande år.

Inom ungdomsvården var samtliga hem i stort sett fullbelagda under hela året. Vid årsskiftet 2025/2026 vårdades 680 barn och unga inom SiS, att jämföra med ungefär 640 vid föregående årsskifte. Trots att myndigheten i mitten av november 2025 vårdade nästan 690 barn och

unga, vilket är den högsta siffran någonsin, råder det en fortsatt platsbrist inom ungdomsvården. Den stora ökningen av antalet unga som dömts för grova brott under de senaste åren har lett till att en allt större andel av myndighetens ungdomsvårdsplatser beläggs av unga som dömts till sluten ungdomsvård. Myndigheten har under 2025 kunnat tillse omedelbar verkställighet av sluten ungdomsvård i enlighet med 10 § LSU, men inte klarat sitt uppdrag att omedelbart anvisa plats för samtliga barn och unga som placeras enligt LVU, även i de fall när socialnämnden bedömt att det funnits akut behov av placering på SiS.

Angående möjligheten att omedelbart placera har SiS således under året klarat sitt uppdrag att omedelbart bereda plats i akuta situationer för klienter inom missbruksvården och bereda plats omedelbart för barn och unga som fått en verkställbar dom om sluten ungdomsvård. Myndigheten har dock inte kunnat bereda plats omedelbart för alla barn och unga som behövt placeras enligt LVU i en akut situation.

Att utöka platskapaciteten inom ungdomsvården har under de senaste åren varit en av myndighetens högst prioriterade frågor. Flera initiativ har tagits under året för att utöka platskapaciteten, och som på sikt kommer att leda till betydande platstillskott. Myndighetens verksamhet ställer dock höga krav på tillgång till ändamålsenliga lokaler, kompetensförsörjning samt tillgång till it- och säkerhetssystem, varför inrättande av platser i nya lokaler eller utökning av befintlig verksamhet ofta är tidskrävande processer. Även om en del initiativ haft effekt under året förväntas flera av de påbörjade projekten leda till utökad platskapacitet först under kommande år.

Arbetet med kapacitetsprognoser, platsplanering och uppföljning av tillfälligt stängda platser har intensifierats, professionaliserats och formaliserats under året. Arbetet har gett resultat, vilket framförallt framgår av att platskapaciteten kunnat utökas och att antalet tillfälliga stängningar kunnat hållas på en lägre nivå. Vidare kommer inrättandet av en fastighetsavdelning på sikt att bidra till ett ännu mer systematiskt arbete med långsiktig lokalförsörjning och effektivt nyttjande av myndighetens platser. Myndigheten står bättre rustad för att möta utmaningar på kapacitetsområdet, och har förbättrade förutsättningar att planera och dimensionerna sin verksamhet för att möta samhällets behov under kommande år.

8.1 Flexibilitet och ändamålsenliga lokaler

SiS hyr ungefär 220 000 kvadratmeter lokalyta av olika fastighetsägare. Majoriteten av fastigheterna ägs och förvaltas av Specialfastigheter Sverige AB. Under 2025 överlät Specialfastigheter fyra av de fastigheter där SiS bedriver vård till Intea Fastigheter. Det är viktigt att planera för långsiktiga och hållbara lösningar i lokaler anpassade för myndighetens verksamhet. Detta innebär bland annat möjlighet att vid behov nyttja särskilda befogenheter, så som vård i enskildhet och att vid behov tillfälligt hålla barn, unga och klienter i avskildhet.

8.1.1 Nyinrättad fastighetsavdelning

I syfte att stärka myndighetens arbete med lokalförsörjning har en ny fastighetsavdelning inrättats vid SiS. Fastighetsavdelningen inrättades den 1 september 2025 och ansvarar för att tillgodose myndighetens behov av ändamålsenliga lokaler. I ansvaret ligger både viss

förvaltning av innevarande fastighetsbestånd och att bedöma och planera för det långsiktiga behovet av nyproduktion och avveckling av icke ändamålsenliga lokaler. Tidigare har det övergripande ansvaret för samtliga dessa delar funnits hos sektionen för lokalförsörjning som varit en del av ekonomi- och planeringsavdelningen. Den nya avdelningen har fått betydande resursförstärkningar och utökat antal medarbetare.

8.1.2 Fastighetsförvaltning

Under året har SiS påbörjat arbetet med att upprätta ett samlat lokalregister. Med anledning av att SiS hyr de fastigheter som myndigheten bedriver verksamhet i, samt att det tidigare inte funnits tillräckliga resurser, har det inte funnits något register över samtliga lokaler, och således inte heller över samtliga boenderum. Detta har försvårat arbetet med att planera för ett effektivt nyttjande av myndighetens lokaler.

I flera av myndighetens lokaler har brister i lokalernas skick identifierats och på vissa håll kan dessa brister orsaka begränsningar för möjligheterna att bedriva god vård. Flera av bristerna har konstaterats ha koppling till den rådande platsbristen inom ungdomsvården. SiS har haft svårt att åtgärda lokaler på särskilda ungdomshem som är i behov av renovering, då det skulle innebära att hela avdelningar behöver stängas under en längre tid och att platsbristen då skulle förvärras ytterligare. Sammantaget har fastighetsavdelningens projektenhet slutfört 62 stycken lokalprojekt under året, vilket innefattat avslut av fleråriga nyproduktionsprojekt såsom standardhus/skola, omställning av hel institution och åtgärder i form av lokalanpassningar. Exempelvis har lokaler anpassats på fem ungdomsvårdshem för att möjliggöra tillämpning av ny lagstiftning kring att hållas i avskildhet under dygnsvilan och låsning av boenderum nattetid. Inom missbruksvården har tre avdelningar tagits ur drift under året med anledning av brister i lokalernas skick. För närvarande utreds vilka anpassningar som behöver göras för att lokalerna återigen ska kunna nyttjas.

Skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga. Skolmiljön är därför högt prioriterad och två nya skolbyggnader har tagits i bruk under året. Framtagande av uppdaterade standardskolor för barn och unga placerade på säkerhetsnivå 1 respektive säkerhetsnivå 2 eller 3 pågår. Behov av nya skollokaler vid utökning av platser planeras lösas genom att hyra tillfälliga moduler för skolverksamhet.

Att säkerställa ett adekvat brandskydd är av högsta prioritet. Inventering av lokalernas brandskydd och tekniska status pågår löpande och brandskyddet har uppgraderats på 17 avdelningar. Totalt har myndigheten avslutat 24 brandprojekt och har dessutom flera pågående projekt som löper över till 2026. En nationell brandskyddssamordnare har rekryterats för att arbeta med systematiskt brandskyddsarbete, med tonvikt vid organisatoriska frågor.

8.2 Genomförd vård

Missbruksvården

Inom missbruksvården minskade antalet vård dygn med ungefär 13 procent jämfört med 2024. Genomsnittligt antal vårdade uppgick till 220, vilket var 26 färre jämfört med föregående år.

Tabell 8.1 Vårddygns missbruksvården 2021–2025

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Fakturerade vårddygns	140 859		136 078		133 114		122 750		108 580	
varav 13 § LVM*	11 173	8%	11 176	8%	9 511	7%	-	-	-	-
varav 4 § LVM*	90 603	64%	91 377	67%	90 208	1%	-	-	-	-
varav intag*	-	-	-	-	-	-	16 797	14%	15 275	14%
varav behandling*	-	-	-	-	-	-	72 847	59%	65 201	60%
varav frivillig vård	57	0%	37	0%	29	0%	23	0%	5	0%
varav 27 § LVM	39 026	28%	33 488	25%	33 366	25%	33 083	27%	28 099	26%
Genomsnittligt antal vårdade	279		281		273		246		220	

Källa: UBW

Kommentar: SiS redovisade tidigare vårddygns inom missbruksvården utifrån lagrum. Från och med år 2024 redovisas istället vårddygns för intag respektive behandling oavsett lagrum. Detta för att bättre spegla verksamheten inom missbruksvården. Siffrorna 2024–2025 för intag och behandling är inte jämförbara med tidigare årssiffror som redovisats utifrån lagrum enligt 4§ respektive 13 § LVM.

Tabell 8.2 Påbörjad och avslutad vård vid SiS LVM-hem 2022–2025

	2022	2023	2024	2025
Totalt				
Antal intagningar	890	853	750	689
Antal utskrivningar	877	892	771	708
Andel som vid utskrivning vårdas enligt §27	49%	51%	54%	52%
Kvinnor				
Antal intagningar	315	336	258	249
Antal utskrivningar	310	343	272	264
Andel som vid utskrivning vårdas enligt §27	53%	53%	59%	55%
Män				
Antal intagningar	575	517	492	440
Antal utskrivningar	567	549	499	444
Andel som vid utskrivning vårdas enligt §27	47%	50%	51%	51%

Källa: KAJ

Kommentar: Beräkningsgrunderna för utskrivning från vård enligt §27 har ändrats jämfört med föregående år. Uppgifter redovisas endast från år 2022 och framåt då fullständiga uppgifter ej finns i KAJ för år 2021.

Ungdomsvården

Inom den slutna ungdomsvården ökade det totala antalet vårddygns med 65 procent till 89 700. Antalet vårddygns inom LVU minskade med nio procent till 154 454. Det totala antalet

vårddygner inom ungdomsvården ökade med över åtta procent till 247 154 dygn. Genomsnittligt antal vårdade unga per dygn inom ungdomsvården totalt uppgick till 670, vilket var 51 fler än under 2024. Inom LSU ökade det genomsnittliga antalet intagna från 149 till 246 under 2025. Inom LVU minskade genomsnittligt antal placerade från 470 till 425 under 2025.

Tabell 8.3 Vårddygner ungdomsvården LVU, SoL 2021–2025

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Fakturerade vårddygner	187 891		197 064		208 563		173 655		157 454	
varav akut	59 114	32%	41 680	21%	14 638	7%	-	-	-	-
varav utredning	22 823	12%	11 322	6%	1 632	1%	-	-	-	-
varav MBB			33 840	17%	68 652	33%	57 201	33%	59 329	38%
varav behandling	103 618	55%	107 827	55%	122 059	58%	111 764	64%	95 666	61%
varav eftervård	2 336	1%	2 395	1%	1 582	1%	2 162	1%	2 459	1%
Genomsnittligt antal placerade	508		533		567		470		425	

Källa: UBW

Kommentar: SiS akut- och utredningstjänster började avvecklas och fasas ut från 2022 och har ersatts av avdelningar för mottagning och behovsbedömning (MBB).

Tabell 8.4 Vårddygner slutna ungdomsvården, LSU 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Genomförda vårddygner	21 461	23 520	27 228	54 349	89 700
Genomsnittligt antal vårdade*	59	64	75	149	246

Källa: UBW

Tabell 8.5 Påbörjad och avslutad vård för placerade enligt LVU eller SoL, 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt					
Intagningar	1154	1054	910	686	705
Utskrivningar	1217	979	947	780	713
Genomsnittligt antal vård dygn vid utskrivning	152	176	214	233	222
Flickor					
Intagningar	417	347	289	217	216
Utskrivningar	449	346	294	253	206
Genomsnittligt antal vård dygn vid utskrivning	154	188	228	240	271
Pojkar					
Intagningar	737	707	621	469	489
Utskrivningar	768	633	653	527	507
Genomsnittligt antal vård dygn vid utskrivning	151	169	214	230	202

Källa: KIA, KAJ

Tabell 8.6 Påbörjad och avslutad verkställighet samt genomsnittliga strafftider LSU 2021–2025

LSU	2021	2022	2023	2024	2025
Intagningar	64	55	101	194	259
Flickor	3	2	2	8	9
Pojkar	61	53	99	186	250
Frigivningar	55	59	61	90	199
Flickor	2	1	3	6	5
Pojkar	53	58	58	84	194
Genomsnittlig strafftid vid intagning, dagar	459	439	530	540	529
Flickor	-	-	697	456	697
Pojkar	-	-	527	544	522

Källa: KIA, KAJ

Kommentar: Statistik för LSU presenteras könsuppdelat från och med 2024 då endast ett fåtal flickor per år vårdades inom den slutna ungdomsvården tidigare, och uppgifterna således ansågs känsliga.

8.3 Omedelbar placering

Om en kommun har behov av att akut placera ett barn eller en ung enligt LVU eller en klient enligt LVM ska SiS kunna tillhandahålla plats omedelbart.

Missbruksvården

Under året har samtliga missbruksvårdsklienter kunnat beredas plats omedelbart. En ökad efterfrågan på platser under andra halvåret orsakade dock betydande utmaningar att bereda plats omedelbart för vissa målgrupper, och perioder av överbeläggning på flera

missbruksvårdshem krävdes för att klara uppdraget att omedelbart anvisa plats för samtliga klienter.

Tabell 8.7 Omedelbart placerade missbruksvården (andel % omedelbart placerade) 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Samtliga					
- Inom en vecka	100%	100%	100%	99%	99%
- Omedelbart	98%	100%	100%	99%	99%
Kvinnor					
- Inom en vecka	99%	100%	100%	99%	99%
- Omedelbart	99%	100%	99%	99%	99%
Män					
- Inom en vecka	100%	100%	100%	99%	100%
- Omedelbart	98%	99%	100%	99%	99%

Källa: KIA, KAJ

Ungdomsvården

Inom ungdomsvården var efterfrågan på plats större än möjligheten att tillhandahålla plats under året. Sedan februari 2022 har SiS haft svårigheter att omedelbart anvisa plats för samtliga barn och unga som placeras akut enligt LVU. Ett antal orsaker har identifierats för den rådande platsbristen inom ungdomsvården, bland annat ökad ungdomsbrottslighet, längre vistelsetider, brister i lokalbeståndet, anpassning av lokaler till följd av ny lagstiftning, svårigheter att kompetensförsörja verksamheten och strukturella utmaningar i vårdkedjan. En betydande faktor är att antalet barn och unga som dömts till slutna ungdomsvård har ökat kraftigt de senaste åren. Vid årsskiftet 2025/2026 vårdades 254 barn och unga inom den slutna ungdomsvården, att jämföra med 56 barn och unga vid årsskiftet 2022/2023. Behovet av platser inom den slutna ungdomsvården har med andra ord nästan femdubblats på endast tre år. Med anledning av detta har många platser som tidigare använts för vård av barn och unga enligt LVU behövt ställas om till slutna ungdomsvård. Detta har i sin tur lett till att antalet tillgängliga platser inom LVU inte varit tillräckligt för att möta efterfrågan. Utökning och effektivt utnyttjande av platskapaciteten inom ungdomsvården har således varit en av myndighetens högst prioriterade frågor under flera års tid.

Tabell 8.8 Omedelbart placerade enligt LVU (andel omedelbart placerade med behov av akut placering) 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Samtliga					
- Inom en vecka	98%	82%	45%	39%	30%
- Omedelbart	94%	56%	21%	21%	19%
Flickor					
- Inom en vecka	99%	70%	22%	46%	23%
- Omedelbart	96%	59%	7%	17%	10%
Pojkar					
- Inom en vecka	97%	87%	53%	36%	33%
- Omedelbart	93%	55%	26%	23%	23%

Källa: KIA, KAJ

8.3.1 Tillfälligt stängda platser

Inom missbruksvården har i genomsnitt elva platser varit ur drift med anledning av tillfälliga stängningar, varav i genomsnitt åtta av lokalrelaterade skäl. Under november och december var 21 platser tillfälligt stängda med anledning av att en verksamhet ställde om från att vårda kvinnor till att vårda män.

Antalet tillfälligt stängda platser inom ungdomsvården minskade avsevärt under 2025 jämfört med 2024. Inom ungdomsvården var i genomsnitt 71 platser ur drift med anledning av tillfälliga stängningar, att jämföra med i genomsnitt drygt 100 platser under 2024. Under 2025 har i genomsnitt 26 platser varit stängda med anledning endast av lokalrelaterade skäl, och 45 platser av verksamhetsrelaterade skäl så som svårigheter att säkerställa tillräcklig bemanning eller förelägganden från andra myndigheter (brandskyddsmyndigheter, IVO), eller en kombination av verksamhetsrelaterad och lokalrelaterade skäl.

8.3.2 Åtgärder som vidtagits för att möta efterfrågan på platser

Under år 2024 påbörjades flera initiativ som haft effekt under 2025, och som har lett till en ökad total platskapacitet. Vidare har ett antal initiativ tagits under 2025 för att öka genomströmningen eller för att mer effektivt kunna utnyttja den befintliga kapaciteten.

Förstärkt arbete med prognoser över behov och efterfrågan på myndighetens platser

Under 2024 beslutade myndigheten om framtagandet av en kapacitetsrapport med syfte att prognosticera myndighetens platsbehov för perioden 2025–2035, samt relatera platsbehovet till befintlig och planerad kapacitet. Som del i arbetet med rapporten etablerade myndigheten också ett systematiskt arbetssätt för att prognosticera behov av platser, samt förväntad platskapacitet. Rapporten slutfördes och beslutades under våren 2025.⁵³ Med anledning av de många förändringar som kommit eller kommer att påverka myndighetens verksamhet togs en reviderad kapacitetsrapport fram under andra halvåret 2025, vilken

⁵³ SiS kapacitetsrapport 2025–2035 dnr. 1.1.3-1538-2025.

fastställdes i december.⁵⁴ Den reviderade rapporten bidrog med en uppdaterad lägesbild samt utökade och mer utförliga prognoser och utgör ett underlag för arbete med budget för 2026 och budgetunderlag för 2027–2029.

Inrättande av plats- och kapacitetsprojekt

I början av 2025 beslutade myndigheten om ett projekt⁵⁵ med två huvudsakliga syften: (1) att hantera den akuta platsbristen genom ett mer effektivt och koordinerat genomförande av pågående initiativ samt (2) att utveckla arbetssätt och en tydlig struktur för myndighetens kort- och långsiktiga kapacitetsplanering.⁵⁶ Projektet har haft en samordnande funktion för övriga initiativ inom myndigheten som syftat till att utöka platskapaciteten, och arbetat för att ta fram systematiska arbetssätt för att prognosticera myndighetens kapacitet över tid, och relatera detta till det prognosticerade behovet. Projektet pågår till den 31 juli 2026.

Vidareutveckling av arbetssätt och processer kring platsplanering

Under året har ett arbete gjorts med att förbättra struktur och processer kring platsplanering inom ungdomsvården. Detta för att myndighetens platsbestånd ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt, och möta efterfrågan i största möjliga mån. Arbetet med upprättande av ett lokalregister är en viktig förutsättning för att kunna platsplanera. Ett ramverk för platsplanering har tagits fram inom ungdomsvården, innehållande bland annat principer och riktmärken för exempelvis antal barn och unga per avdelning beroende på avdelningstyp och målgrupp. Inom missbruksvården har en analys gjorts av platsbehovet för särskilda målgrupper, vilket resulterat i framtagandet av åtgärds- och handlingsplaner för att på bästa sätt nyttja befintliga platser för missbruksvårdens målgrupper.

Operativ kapacitetsgrupp

En operativ kapacitetsgrupp har bildats för ungdomsvården i syfte att samordna arbetet kring att driftsätta nya platser eller platser som behövt stängas tillfälligt, samt kartlägga omständigheter kring platser som inte driftsatts i tid. Gruppen leds av ungdomsvårdsavdelningen och består av representanter från flera avdelningar. Arbetet har bidragit till en tydligare ansvarsfördelning och uppdatering av rutiner och riktlinjer, exempelvis kring nyöppning av avdelningar.

Förbereda möjligheten att ingå avtal med kommuner om att bedriva särskilda ungdomshem

Myndigheten tilldelades under året ett regeringsuppdrag att utöka platskapaciteten utifrån en skrivelse i Socialtjänstlagen (SoL) som ger SiS möjlighet att uppdra till kommuner att inrätta särskilda ungdomshem, och således möjliggöra att dessa vårdar barn och unga som är intagna på SiS enligt LVU/SoL, eller verkställer dom om sluten ungdomsvård. Ett projekt inrättades för att koordinera insatser från flertalet avdelningar på huvudkontoret, vilka samarbetat för att utreda vilka förutsättningar som behöver finnas på plats för att kommunen eller kommunala bolag ska kunna driva särskilda ungdomshem på entreprenad. En avtalsmall har upprättats under året, men inga avtal har ännu tecknats.

⁵⁴ SiS kapacitetsrapport 2026–2035 dnr 1.1.3-9301-2025.

⁵⁵ Dnr. 1.1.3-76-2025.

⁵⁶ Dnr. 1.1.4-3647-2025.

Utredd förutsättningar för ett nytt ungdomshem

Med anledning av den rådande platsbristen har myndigheten sökt efter fastigheter som med mindre anpassningar skulle lämpa sig för SiS verksamhet. Få fastigheter har dock den tekniska och fysiska säkerhet som krävs, och eventuella anpassningar för att exempelvis kunna tillämpa särskilda befogenheter är ofta omfattande. En ny verksamhetslokal har dock identifierats i Göteborg, och myndigheten har inlett en fördjupad förstudie för att utreda förutsättningarna för att inrätta ett nytt särskilt ungdomshem i förhöjd säkerhetsnivå i de aktuella lokalerna. Om utredningen resulterar i beslut om att inrätta ett nytt ungdomshem kan platser vara i drift tidigast under 2028.

Införande av nya typer av behandlingsavdelningar inom ungdomsvården

Under året har SiS beslutat att förstärka den interna vårdkedjan genom införandet av två nya typer av behandlingsavdelning: utslussavdelningar för barn och unga som vårdas enligt LSU, och utskrivningsförberedande avdelningar för barn och unga placerade enligt LVU. Avdelningarna syftar till att bidra med en stegvis och strukturerad övergång och anpassning till samhället inför utskrivning eller frigivning. Vården ska i möjligaste mån genomföras i den typ av sammanhang där barnet eller ungdomen är tänkt att befinna sig efter utskrivning, men det finns även tillgång till stöd och en trygghet i att barn och unga kan backa tillbaka till vård på låsbar enhet vid behov. De nya avdelningarna förväntas bidra till förbättrad genomströmning inom myndigheten. SiS har under 2025 inrättat utskrivningsförberedande avdelning enligt normering på ett hem och motsvarande utslussavdelning för slutna ungdomsvård på ytterligare ett hem.

Ett mer flexibelt platsbestånd

Efterfrågan på myndighetens platser, i termer av antalet platsansökningar som inkommer, kan variera i perioder. För att mer flexibelt kunna nyttja myndighetens platser och öka förmågan att hantera perioder av högre efterfrågan har beslut fattats om att inrätta beredskapsplatser inom ungdomsvården under 2026, och tillfälliga platser har inrättats inom missbruksvården under hösten 2025. Beredskapsplatserna ska användas exempelvis för tillfälliga akuta placeringar eller omplaceringar samt övernattningar. För att öka användningen av dessa resurssätts de med medarbetare på samma sätt som ordinarie planerade platser. De tillfälligt inrättade platserna inom missbruksvården avser möjligheten att vid särskilda omständigheter dubbelbelägga vissa boenderum där detta bedöms möjligt.

Regeringsuppdrag om ett mer ändamålsenligt nyttjande av myndighetens platser

Myndigheten fick i reviderat regleringsbrev för budgetåret 2024 ett uppdrag om att se över och, om så anses lämpligt, ställa om vissa platser för missbruksvård till platser för ungdomsvård. Uppdraget slutredovisades⁵⁷ under hösten 2025. Arbetet resulterade i analyser, samordning mellan berörda delar av myndigheten samt framtagande av underlag och åtgärder för omställning av platser i syfte att möta förändrade behov inom SiS samlade verksamhet. I slutredovisningen konstaterades att omställning från missbruksvård till ungdomsvård är lämplig att genomföra när det finns en tydlig överkapacitet av platser inom missbruksvården, samtidigt som det finns behov av ett utökat antal platser inom ungdomsvården. Då missbruksvårdens kapacitet bedöms vara i nivå med behovet av platser

⁵⁷ Dnr 1.1.1-9156-2024.

under kommande år, och då det även konstaterats att omställning från missbruksvård till ungdomsvård är en tidskrävande process som ställer höga krav på personal och organisation, bedömdes inga ytterligare omställningar vara aktuella inom en snar framtid.

8.4 Kostnader för lokaler

Kostnaderna för lokaler ökade under 2025 med totalt 81 miljoner kronor eller 14 procent, hyreskostnader står för 42 miljoner kronor av ökningen. Kostnader för larm och lokalskötsel har minskat med 27 miljoner kronor eller 24 procent medan kostnaderna för reparation av lokaler har ökat med 58 miljoner kronor eller 147 procent. Kostnaderna för el och uppvärmning är i princip oförändrade jämfört med föregående år.

Tabell 8.9 Lokalkostnader, mnkr 2023–2025

	2023	2024	2025
Hyra lokaler	389,8	440,9	483,1
El och uppvärmning	33,7	27	27,2
Larm och lokalskötsel	54,1	81	61,4
Reparation lokaler	35	39,4	97,4
Summa totalt	512,6	588,3	669,0

Källa: UBW

9 Forskning, utveckling och bästa tillgängliga kunskap i vården

SiS ska svara för metodutveckling, forskning och uppföljning av vårdens resultat och utvecklingsarbete.

Forskning om institutionsvård är knapphändig, såväl nationellt som internationellt. Däremot finns relativt omfattande forskning som stöder principerna om risk, behov och mottaglighet, samt användningen av KBT- och systemteoretiskt baserade interventioner. Internationella skillnader i institutionsvård försvårar möjligheten att tillämpa internationellt framtagna arbetssätt i en svensk kontext.

9.1 Kunskapsutveckling genom omvärldsbevakning

För att ge förutsättningar för trygg, säker och resurseffektiv vård av hög kvalitet som vilar på bästa möjliga kunskap krävs omvärldsbevakning och inventering av såväl vetenskapliga framsteg och nya rön, som yrkeskunskap och utveckling av praxis i de kliniska verksamheterna. SiS behandlingsinnehåll och vårdens organiserande principer vilar bland annat på Socialstyrelsens riktlinjer och kunskapsstöd samt kunskapssammanställningar från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och internationella motsvarigheter. Omvärldsbevakning sker även genom att myndigheten deltar i expert- och referensgrupper i andra myndigheters och organisationers utveckling och framställning av ny kunskap och kunskapsstöd.

SiS samverkar även i olika nätverk med koppling till myndighetens verksamhet, såsom nätverk för FoU-myndigheter och ett forskningsnätverk med fokus på barn och unga med antisocial utveckling. SiS har under året även bidragit i olika forsknings- och kunskapsgenererande uppdrag gällande exempelvis barn som begått grova brott, mäns våld mot kvinnor och bearbetning av trauma. Myndigheten anordnar också årliga träffar för forskare som verkar inom områden relaterade till SiS verksamhet, i syfte att skapa ökad samverkan och en kontaktyta för utbyte av kunskap och erfarenheter.

9.2 Kunskapsutveckling genom egen finansiering av forskning

Att svara för forskning har inneburit att SiS har finansierat forskning som genomförts av externa forskare, för upp till fem miljoner kronor årligen. Utlysning av nya medel har tillfälligt upphört under 2025 och 2026 eftersom myndigheten utreder alternativa finansieringsformer för att öka kunskapsutvecklingen genom mer effektivt resursutnyttjande. Inom ramen för utredningen testas olika upplägg för kunskapsinhämtning. Resultaten från utredningen planeras redovisas under 2026.

Intern och extern kunskapsspridning

Resultaten av forskning som SiS har finansierat publiceras i vetenskapliga artiklar, doktorsavhandlingar, förlagspublikationer och i SiS egen rapportserie *Institutionsvård i fokus*. Projekten presenteras ofta vid seminarier inom och utanför SiS, såväl under projektiden som efter att projektet har avslutats. Utöver detta sprider SiS kunskap i flera olika forum, både internt och externt, genom exempelvis föreläsningar, seminarier och intervjuer med forskare. Under året har SiS bland annat föreläst för Polismyndigheten, varit medarrangör till ett symposium i rättspsykiatri samt publicerat fem forskningsrapporter.

SiS arrangerar löpande digitala webinarier där forskare, eller andra med relevant kunskap för verksamheten, bjuds in att föreläsa för SiS medarbetare. Under året har fem seminarier genomförts inom olika ämnesområden, såsom upptäckt och sortering till social barnavård, häktade barn inom Kriminalvården, betydelsen av genus, etnicitet och klass i LVU-mål och unga i kriminella nätverk inom SiS.

Forskningsprojekt

Fem forskningsprojekt som tidigare beviljats medel tilldelades fortsättningsanslag under året. Med anledning av den pausade utlysningen av forskningsmedel tilldelades inga medel till nya forskningsprojekt under året.

Tabell 9.1 Pågående forskningsprojekt

Forskningsprojekt	Dnr.
Förhoppning, undran och ovisshet - om att vara elev med intellektuell funktionsnedsättning i SiS skolverksamhet	2.6.1-1877-2023
Vilka aspekter av vistelsen vid SiS särskilda ungdomshem kan bidra	2.6.1-1930-2023
Läkemedelsassisterad behandling av opioidberoende i samband med	2.6.1-1656-2022
SFA – vardagliga villkor och samspel	2.6.1-2139-2024
Anpassning och utvärdering av behandlingsprogrammet PULS för att minska beteendeproblem och kriminalitet hos ungdomar med särskilt fokus på gängkriminalitet	2.6.1-2066-2024
Utvärdering av Adolescent Community Reinforcement Approach (A-CRA) för ungdomar med socialt nedbrytande beteende, kriminalitet och substansanvändning i SiS miljö	2.6.1-4108-2020

9.2.1 SiS vetenskapliga råd

SiS vetenskapliga råd består av forskare från olika akademiska discipliner samt verksamhetsföreträdare från SiS-hem, socialtjänst och hälso- och sjukvård. Tidigare har SiS vetenskapliga råd främst bistått myndigheten med beredningen av inkomna ansökningar om forskningsmedel. Under 2025 har rådet istället bidragit med sin expertis till myndighetens utredning av alternativa former för kunskapsinhämtning.

9.3 Forskningsrapporter

Under året har fem forskningsrapporter samt en sammanställning av de forskningsprojekt som SiS har finansierat publicerats i serien *Institutionsvård i fokus*.

Unga, SiS och kriminella nätverk – att hantera risker och möjliggöra förändring. Rapporten presenterar resultat från en studie där forskarna undersökt vilka hinder och förutsättningar behandlingspersonal på hemmen upplever i sitt arbete med unga med anknytning till kriminella gäng. Forskarna har också undersökt hur de unga upplever sin tid på SiS och hur de ser på tiden efter placeringen.

Hål i samhällsvården – Behov och uppfattningar om tandvård och munhälsa hos unga på särskilda ungdomshem. Syftet med studien som presenteras i denna rapport är att öka kunskapen om munhälsan hos unga placerade på SiS och hanteringen av konstaterade vårdbehov.

Forskarna har också undersökt de ungas uppfattningar om munhälsa och stöd, före och under placering.

Behandlingsprogrammet Stoppa för unga som begått sexuella övergrepp: En studie av implementering och preliminär behandlingseffekt. Då det saknas kunskapsbaserad behandling för unga med allvarliga psykosociala problem som har begått sexuella övergrepp utvecklade psykologer på SiS en ny insats med namnet *Stoppa*. Syftet med studien som presenteras i denna rapport var att undersöka insatsens genomförbarhet och eventuella behandlingseffekter.

Psykiatriska vårdbehov bland barn och ungdomar inom SiS och Psykiatriska vårdbehov bland klienter som vårdas enligt LVM inom SiS. I dessa rapporter presenteras resultat från kartläggningar av psykiatriska vårdbehov bland barn, unga och klienter som vårdas på SiS.

Tabell 9.2 Publicerade rapporter

Titel	Rapport nr.
Psykiatriska vårdbehov bland barn och ungdomar inom SiS	2 2025
Unga, SiS och kriminella nätverk – att hantera risker och möjliggöra förändring	3 2025
Hål i samhällsvården: Behov och uppfattningar om tandvård och munhälsa hos unga på särskilda ungdomshem	12 2025
Behandlingsprogrammet Stoppa för unga som begått sexuella övergrepp: En studie av implementering och preliminär behandlingseffekt	13 2025
Psykiatriska vårdbehov bland klienter som vårdas enligt LVM inom SiS	14 2025

9.4 Kostnader för forskning och utveckling

Redovisade kostnader för forskning och metodutveckling har ökat med cirka 2,6 miljoner kronor. Lämnade bidrag har ökat med cirka 1,2 miljoner kronor medan personal och övriga driftkostnader har ökat med cirka 1,5 miljoner kronor.

Tabell 9.3 Kostnader forskning och metodutveckling, mnkr, 2023–2025

	2023	2024	2025
Kostnader för personal	0,2	0,1	0,6
Övriga driftkostnader	1	0,2	1,1
Lämnade bidrag	4,7	3,8	5
Summa totalt	5,9	4,1	6,7

Källa: UBW

Tabell 9.4 Forskningsprojekt finansierade av SiS, mnkr

	2025
Vilka aspekter av SiS vistelse bidrar till resiliens	1,5
Läkemedelsassisterad behandling av opioidberoende i samband med LVM-vård	1,4

Källa: UBW

10 Andra insatser för utveckling av myndigheten

10.1 Ledning och styrning

10.1.1 Ny överdirektörsfunktion

I juni kompletterades myndighetsledningen med en överdirektörsfunktion. Myndighetsledningen startade då ett arbete med att stärka myndighetens ledning och styrning, bland annat genom vidareutveckling av myndighetens arbete med samordning och samverkan inklusive ordning för interna forum. I juli fattades beslut om ett uppdragsdirektiv⁵⁸ för översyn av vissa frågor rörande huvudkontorets organisering. Syftet med översynen är att identifiera myndighetens förutsättningar för hur strategiskt arbete inom olika områden kan stödjas och förstärkas samt stärka myndighetsledningens strategiska och administrativa stöd. Arbetet med översynen har pågått under hösten och fortsätter under inledningen av 2026.

Parallellt med översynen genomfördes under hösten ett arbete, under överdirektörens ledning, för att skyndsamt uppnå bättre samordningsfördelar på huvudkontoret. Nya mötesformer infördes i syfte att skapa större delaktighet i ledning och styrning bland fler chefsnivåer. Det innebar månatliga samordningsmöten för avdelningsdirektörer, under ledning av överdirektören. Syftet var beredning, information och samordning i frågor under olika verksamhetskategorier. Det infördes även månatliga möten för sektionschefer, under ledning av myndighetens stabschef. Under dessa möten förbereddes beredningsfrågor där flera avdelningar behöver involveras samt frågor till överdirektörens samordningsmöten.

10.1.2 Ledningssystem för verksamhetsstyrning

Under 2024 och första halvan av 2025 pågick ett projekt med syfte att ta fram ett förslag för att utveckla och stärka SiS ledningssystem för verksamhetsstyrning. Projektet kartlade hur styrning och uppföljning inom myndigheten fungerade, identifierade utvecklingsbehov och tog fram en modell för hur ett gemensamt ledningssystem för verksamhetsstyrning ska se ut. Från och med den 1 september 2025 har ett nytt projekt beslutats med uppdrag att genomföra de framtagna förslagen. Det innebär bland annat att

- införa en gemensam struktur för rapportering och uppföljning av myndighetens olika uppdrag,
- utveckla systematik för kontroll och uppföljning, och
- utveckla en systematiserad avvikelshantering.

Projektet pågår till och med 31 december 2026 och berör hela myndigheten. Målet är att styrning och uppföljning ska ske enligt samma principer för alla verksamhetsområden, vilket gör det enklare att prioritera, fatta beslut och följa upp myndighetens arbete på ett likartat sätt.

⁵⁸ Dnr 1.1.3-6445-2025

10.1.3 Styrdokument

Ett projekt för att förbättra ledningens förutsättningar att styra, normera och stödja verksamheten genom styrdokument⁵⁹ avslutades den 30 juni 2025. Det finns nu en grundstruktur med en process för framtagande och revidering av styrdokument, ett bibliotek för styrdokument på SiS interna webb, kategorier för styrdokument, definierade dokumentägarskap och delegerat beslutsmandat. Sammantaget har cirka 150 styrdokument hanterats under projekttiden, det vill säga uppdaterats, upphävts eller införlivats i annat styrdokument. Arbetet bedöms ge bättre möjligheter att arbeta i enlighet med beslutad styrning och följa upp att styrningen får avsedd effekt. Projektgruppens arbete har under hösten fortsatt i tillfällig förvaltning. Frågan om organisering av fortsatt förvaltning och funktion för styrdokument kvarstår.

10.2 Upphandlingsstöd

SiS har fortsatt att utveckla och effektivisera inköps- och upphandlingsarbetet. Arbetet har fokuserats både på att stärka den interna styrningen och på att öka transparensen i processerna för att säkerställa god regelefterlevnad. Detta har resulterat i ett mer tvärfunktionellt arbetssätt där avdelningar och sektioner i högre grad kan planera och avsätta resurser för kommande upphandlingar. Mot bakgrund av de höga säkerhetskraven inom SiS, exempelvis rörande informationssäkerhet och dataskydd, har dataskyddsfunktionen arbetat närmare inköpsprocessen. Det har underlättat hanteringen av flera större upphandlingar.

SiS har implementerat ett spendanalysverktyg som används för att öka förståelsen för myndighetens kostnader. Det i sin tur ska bidra till en bättre kostnadsmedvetenhet och insikter kring olika besparingsmöjligheter. Spendanalysverktyget används också för att säkerställa avtals- och leverantörstrohet. I samband med kvalitetshöjande korrigeringar i systemet har myndighetens leverantörstrohet successivt ökat och uppnådde vid årsskiftet 77 procent.

En övergripande intern utbildning om välfärds kriminalitet har genomförts för medarbetarna på sektionen för inköp och upphandling. Det har gjorts i syfte att upptäcka potentiella oegentligheter och andra risker inför avtalstecknande med olika företag inom riskbranscher. Utöver kontroller inför avtalstecknande genomförs även regelbundna kontroller av leverantörer med befintliga avtal.

Myndigheten har också påbörjat ett arbete med fördjupad granskning av fakturor och statistik rörande myndighetens mer omfattande avtal. Nya, standardiserade avtalsklausuler för exempelvis vite och avtalshävning har också tagits fram för att förenkla avtalsuppföljningen.

Myndigheten har genomfört 23 centrala upphandlingar, vilka samtliga har lett till tecknande av ett eller flera avtal.

⁵⁹ Dnr. 1.1.4-7915-2021.

10.3 Justering av attestbehörighet

Utifrån Riksrevisionens årliga revision har åtgärder införts rörande attestbehörigheter, för hantering av utlägg och godkännande av övertid. Ett omfattande arbete genomfördes i samband med omorganisationen av hemmen och arbete med att gå igenom samtliga behörigheter för attest pågår under första delen av 2026.

10.4 Stärkt omvärldsanalys och omvärldsbevakning

SiS har fortsatt arbetet med omvärldsanalys och utökad omvärldsbevakning. Arbetet har varit knutet till mediebevakning och myndighetens placeringskapacitet.

Omvärldsanalysen har utgått från ett antal trender med betydelse för SiS verksamhet på kort och lång sikt. Arbetet med omvärldsanalysen har genomförts i dialog med representanter från alla delar av verksamheten. Den senaste uppdateringen av analysen gjordes i juni och omfattar iakttagelser, större händelser och förändringar i omvärlden under perioden december 2024 till maj 2025. Analysen har även kompletterats med rekommendationer för hur SiS på bästa sätt kan möta de identifierade trenderna. Bevakningen och analysen bidrar till en mer effektiv och ändamålsenlig inriktning av myndighetens ledning och styrning.

SiS samverkar med SOM-institutet och deltar i nationella SOM-undersökningen. I undersökningen mäts kännedom om och förtroende för SiS. Från mycket låga nivåer har både kännedom om och förtroende för SiS ökat i 2025 års mätning jämfört med de två tidigare åren. Samtidigt har en majoritet av de tillfrågade ingen åsikt om, eller känner inte till SiS. I 2025 års mätning undersöktes också kännedom om och förtroende för SiS i utsatta områden.⁶⁰ Urvalet var litet, men resultatet av mätningen visade att både kännedom om och förtroende för SiS var större i utsatta områden jämfört med i icke utsatta områden. Mediebildens påverkan på kännedom och förtroende.

10.5 Beredskap

I syfte att stärka myndighetens förmåga att hantera oplanerade händelser eller kriser har myndigheten utvecklat beredskapsarbetet i enlighet med förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. SiS arbetar med beredskap utifrån tre grundprinciper; ansvars-, likhets- och närhetsprincipen.

Inom ramen för beredskapsarbetet har SiS beslutat⁶¹ att dela in landet i sex beredskapsregioner, i enlighet med den nationella indelning som gäller för vissa förvaltningsmyndigheter.⁶² Målet är att inrikta arbetet på civila beredskapsinstitutioner, vars uppdrag är att samordna och höja förmågan av beredskap inom respektive region.

Under året har SiS fortsatt samverka med sju andra myndigheter som, liksom SiS, inte är utsedda till beredskapsmyndigheter, för att föra dialog kring beredskapsfrågor. Syftet är att höja kompetensnivån, effektivisera och hitta gemensamma prioriteringar inom beredskap och kompetensutveckling, vilket till exempel kan ske genom föreläsningar av inbjudna

⁶⁰ Polisens definition av *utsatta områden* är geografiskt avgränsade platser med låg socioekonomisk status där kriminella har en stor inverkan på lokalsamhället (polisen.se).

⁶¹ Dnr 1.1.3-9150-2024.

⁶² Förordning (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning.

experter. Under året hölls bland annat en föreläsning om hur civilsamhället i Ukraina har kunnat arbeta vidare trots svåra förhållanden.

SiS har även genomfört utbildningsinsatser i stabsmetodik för att öka myndighetens förmåga att hantera allvarliga händelser. (Se mer i avsnitt 6.1.3).

10.6 Samordning av internationella kontakter och besök

Myndighetens samordning av internationella förfrågningar och besök har utvecklats. Utifrån en framtagna rutin sker bedömning av besökets lämplighet och kontakt med de inom SiS som berörs av förfrågan.

10.7 Förbättrad process för sammanställning och uppföljning av interna och externa granskningar

SiS har sedan tidigare en struktur och systematik för att registrera åtgärder i myndighetens systemstöd för verksamhetsstyrning när externa granskningar och myndighetsövergripande granskningar görs. Under 2025 har systemet utvecklats till att också omfatta åtgärder beslutade efter interna avvikelseutredningar. Syftet är att på ett mer enhetligt och systematiskt vis följa upp och synliggöra hur myndigheten arbetar med utveckling av processer och rutiner i syfte att åtgärda brister i verksamhetens kvalitet. Arbetssättet underlättar också i samband med extern tillsyn att beskriva påbörjade utvecklingsarbeten och åtgärder.

10.8 Digitalisering

Under året har myndigheten tagit flera viktiga steg inom digitalisering, systemutveckling och it-stöd för verksamheten.

10.8.1 Digitalisering av riskbedömning för hot och våld

Ett prioriterat område har varit att utveckla appar för riskbedömning och för daglig överlämning på hemmen. Apparna har färdigutvecklats och implementerats inom missbruksvården och under 2026 ska implementering ske inom ungdomsvården.

10.8.2 Teknisk lösning för barn, unga och klienter att lämna klagomål och synpunkter

Ett ytterligare systemstöd för klagomålshantering har driftsatts. Klagomål kan sedan tidigare lämnas via ISAP och via SiS externa webb och kommer också att göras tillgänglig via de mediaspelare som alla placerade har tillgång till, för att även placerade med EKT-begränsningar ska kunna lämna klagomål digitalt.

10.8.3 Nytt systemstöd för hantering av besöks- och bakgrundskontroller

SiS har sedan maj 2024 befogenhet att, i vissa fall, göra bakgrundskontroller på besökare och på personer som barn och unga inom SiS ungdomsvård kontaktar genom elektroniska kommunikationstjänster. SiS har även befogenhet att kroppsvisitera besökare. Kroppsvisitation innebär undersökning av kläder och annat som någon bär på sig samt av väskor, paket och andra föremål som någon har med sig. Myndigheten hade vid införandet av befogenheterna inte möjlighet att tillämpa dem då det saknats stöd för att på ett rättssäkert sätt inhämta och dokumentera bakgrundskontroller av tredje man, bland annat

uppgifter ur misstanke- och belastningsregistret. Under året har SiS utvecklat ett anpassat systemstöd, BABS som har testats. Systemet beräknas tas i full drift första kvartalet 2026 och ger SiS möjlighet att dokumentera uppgifter om tredje man gällande bakgrundskontroll och kroppsvisitation av besökare på ett rättssäkert sätt.

10.8.4 Stärkt intern it-kompetens

För att minska konsultberoendet och stärka den interna kompetensen inom systemutveckling har myndigheten under året fortsatt med den konsultväxling som påbörjades 2024. Insatsen har bidragit till att höja kompetensen inom myndigheten samt minskat konsultkostnader inom systemutveckling.

10.8.5 Förstärkt it-beredskap och kontinuitet

Myndigheten har under året stärkt beredskapen mot hot och störningar mot it-miljön, bland annat genom att säkerställa redundant strömförsörjning med flera oberoende källor för el samt en ny backup-lösning som säkerställer att system och kritisk information kan återställas i händelse av en kris eller ett cyberangrepp. SiS har även tecknat avtal för myndighetens datalagring som ska ske i nytt datacenter med hög säkerhet. Åtgärderna har bidragit till att säkerställa verksamheten och skydda myndighetens data.

10.8.6 Utveckling av teknisk infrastruktur

Myndighetens arbete med att skapa en stabil och säker teknisk plattform i syfte att underlätta den fortsatta digitaliseringen har fortsatt. Under året har SiS anslutit nya informationsflöden till *Säker digital kommunikation* (SDK), vilket gör det möjligt att utbyta sekretesskyddad information med andra anslutna, offentliga aktörer. Det ersätter manuell hantering via rekommenderad post. SiS har även anslutit sig till *Mina meddelanden*⁶³ som gör det möjligt att skicka digital post på ett säkert sätt till privatpersoner.

10.8.7 Myndighetskort

Införandet av myndighetskort har fortsatt. Under året har ytterligare hem infört korten och de återstående 40 procent av SiS-hemmen kommer att införa myndighetskorten under första kvartalet 2026. Medarbetare har utbildats och organiserat sig för att kunna hantera detta. Myndighetskorten används vid inloggning på datorer, för in- och utpassering samt för säkra utskrifter. Genom att använda myndighetskort ökar såväl den fysiska säkerheten som informationssäkerheten, samtidigt som det möjliggör ökad digitalisering och nya digitala tjänster. I takt med att myndighetskort införts har befintlig lösning för tvåfaktorausautentisering bytts ut mot kortinloggning på tjänstedatorer.

10.8.8 Säker teknik för barn, unga och klienter

Säkra surfplattor för barn, unga och klienter infördes på hemmen under 2024. Surfplattorna används för att tillhandahålla strömmande musik, film och information till barn, unga och klienter. Under året har fler surfplattor införts och säkerheten höjts både genom tekniska åtgärder och administrativa rutiner.

⁶³ Digital infrastruktur för meddelanden från offentliga aktörer till privatpersoner.

10.9 Myndighetens arbete med AI

Ett särskilt fokus har riktats mot AI där myndigheten har testat ett flertal generativa AI-tjänster för att bearbeta text och bild. Arbetet med att ta fram en internt driftad AI-plattform har påbörjats i syfte att öka kompetensen och på sikt kunna hantera känslig information i en säker miljö. Parallellt med detta har SiS följt eSams⁶⁴ arbete med AI.

10.10 Informationshantering

10.10.1 Handlingsplan för informationshantering

SiS har arbetat med ett antal strategiska aktiviteter utifrån *Handlingsplan för informationshantering 2025–2029*.⁶⁵ Den femåriga handlingsplanen omfattar en rad åtgärder avseende informationssäkerhets-, dataskydds- och arkivfrågor.

SiS har genom handlingsplanen vidareutvecklat sitt ledningssystem för informationssäkerhet genom stärkt styrning, tydligare roller och ansvar samt ett mer systematiskt arbete med riskhantering, uppföljning och kontinuerliga förbättringar i syfte att säkerställa informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.

Under året har SiS genom handlingsplanen bland annat gjort förflyttningar avseende den interna processen för arbete med konsekvensbedömningar utifrån dataskyddsregelverket. Myndigheten har även upphandlat lokaler för ett nytt centralarkiv och arbetat med att kartlägga myndighetens processer och ta fram en ny klassificeringsstruktur. Migreringen av information till det nyligen införda e-arkivet har fortgått och även arbetet med att se över myndighetens kamerabevakning.

10.10.2 Datalager

Arbetet med att etablera ett datalager har fortlöpt och det första steget avses lanseras till verksamheten under början av 2026. Arbetet har inkluderat informationsmodellering, införande och test av HR-data samt aggregerade journaldata, rapportskapande i valt Business Intelligence-verktyg och ett fortsatt arbete med konsekvensanalys.

10.10.3 Personuppgiftsincidenter

Myndigheten har under 2025 hanterat 93 personuppgiftsincidenter. Av dessa har 19 personuppgiftsincidenter anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

⁶⁴ eSam är ett medlemsdrivet samverkansprogram mellan myndigheter där målet är att underlätta för privatpersoner och företag samt att resurseffektivisera digitaliseringen.

⁶⁵ Dnr 1.4.2-7429-2024.

11 Intern och extern granskning och tillsyn samt PAN

11.1 Extern tillsyn

Justitieombudsmannen (JO) genomför tillsyn av myndigheter, inklusive SiS. Utöver sitt ordinarie arbete att granska myndigheter har JO ett särskilt uppdrag att vara Sveriges nationella besöksorgan enligt det så kallade Opcat-protokollet.⁶⁶ Det innebär att JO regelbundet inspekterar platser där människor hålls frihetsberövade. JO har en enhet som enbart arbetar med det särskilda Opcat-uppdraget, Opcat-enheten. Under 2025 genomförde Opcat-enheten sju oanmälda inspektioner på SiS-hem, varav tre LVM-hem och fyra särskilda ungdomshem. Handlingsplaner arbetas fram utifrån JO:s iakttagelser och rekommendationer.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) inspekterar samtliga särskilda ungdomshem minst en gång om året och LVM-hem vid behov. LVM-hemmen har inte haft något inspektionsbesök under 2025 och IVO har inte heller fattat något tillsynsbeslut avseende LVM-hem. Under året har IVO inspekterat samtliga ungdomshem med fokus på förekomst av hot och våld, tillsyns- och uppsiktsansvaret samt det systematiska kvalitetsarbetet. I flera tillsynsärenden har IVO påtalat brister i SiS systematiska kvalitetsarbetet vad gäller hantering och utredning av klagomål och andra avvikelser. SiS har tagit fram och redovisat åtgärder på såväl central som lokal nivå vilket, tillsammans med planerat utvecklingsarbete inom myndighetens systematiska kvalitetsarbete, bedöms skapa bättre förutsättningar för ett ändamålsenligt systematiskt förbättringsarbete med en välfungerande avvikelsehantering.

Vidare visade IVO:s tillsyn att de brister avseende nattbemanning som påtalades 2024 inte längre förelåg, vilket indikerade att myndighetens arbete med att förstärka nattorganisationen gett avsedd effekt. Vid ett ungdomshem bedömde IVO att situationen var så allvarlig att IVO först beslutade om att tillfälligt förbjuda fortsatt verksamhet vid en avdelning, och därefter förbud mot fortsatt verksamhet vid hela ungdomshemmet. SiS har överklagat besluten och den rättsliga processen avseende förbud mot fortsatt verksamhet pågår.

11.2 Tillsynsfunktion

Myndighetens sektion för tillsyn har i uppdrag att självständigt och oberoende granska och kontrollera att verksamheten bedrivs rättssäkert och med god kvalitet. Tillsynsverksamheten riktar sig mot all verksamhet som SiS bedriver, men med huvudsakligt fokus på ungdoms- och missbruksvården. Tillsynen är tematisk och har en systemansats, vilket innebär att även underliggande system och processer som påverkar hur organisationen fungerar och vilka förutsättningar det finns för att följa regelverket granskas. Fokus för den interna tillsynen är att undersöka om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar, förordningar och föreskrifter. Tillsyn ska genomföras enligt en riskbaserad tillsynsplan samt som riktade tillsynsinsatser på uppdrag av generaldirektören.

Under våren 2025 redovisades tillsynsrapporten om myndighetens tillämpning av bestämmelserna för VIE. Granskningen har bidragit till att myndigheten har kunnat

⁶⁶ Optional Protocol to the Convention against Torture.

identifiera systembrister inom bland annat ledning och styrning. Lämpliga åtgärdsplaner har varit en utmaning att arbeta fram, då brister som uppdragats berör flera olika områden inom myndigheten och kräver såväl förbättrade styr- som stödprocesser. Det finns samtidigt en stor nytta i åtgärdsplanerna, som systematiskt kommer att stärka myndigheten och innebära förbättringar på flera områden.

11.3 Internutredningsfunktion och visselblåsarfunktion

11.3.1 Internutredningsfunktion

SiS internutredningsfunktion utreder ärenden där misstanke om brott kan komma att aktualiseras, oegentligheter eller allvarliga illojala beteenden hos medarbetare. Funktionen har även till uppdrag att bland annat stödja chefer inom myndigheten i utredningar om oegentligheter som enligt arbets- och delegationsordningen finns på institutions- respektive sektionschefsnivå och som i allvarliga fall avgörs av myndighetens personalansvarsnämnd (PAN). Arbetet sker ofta i nära samarbete med HR-avdelningen. Ett par gånger om året träffas internutredningsfunktionen, sektionen för tillsyn samt internrevisionen för erfarenhetsutbyte. Funktionen deltar även i nätverk med internutredningsfunktioner på andra myndigheter.

Under året har 17 ärenden hanterats. Beslut om inledande av internutredning har fattats i åtta ärenden. Utredningarna har resulterat i internutredningsrapporter som redovisats för berörda chefer. Ytterligare åtta ärenden har avslutats, då misstanke om brott, oegentlighet eller allvarligt illojalt beteende kunnat avfärdas. Ett ärende är fortfarande under utredning. Den mest frekventa typ av ärende som inkommit under året rör dataintrång. För de internutredningar som resulterar i en rapport lämnas rekommendationer om eventuella åtgärder till berörd chef.

11.3.2 Visselblåsarfunktion

Visselblåsning innebär att en person, ofta en arbetstagare, slår larm om missförhållanden i en verksamhet. Myndighetens visselblåsarfunktion hanteras via ett system där det går att lämna in sin anmälan och chatta med funktionen. Det är även möjligt att maila eller ringa in eller boka ett fysiskt möte. Även anonyma visselblåsanmälningar hanteras i SiS visselblåsarfunktion.

De ärenden som utreds i visselblåsarfunktionen rör misstanke om missförhållanden som är av allmänintresse enligt visselblåsarlagen och som skadar förtroendet för myndigheten eller är av brottslig karaktär.⁶⁷ Om det under en utredning framkommer misstankar om att brott har begåtts överförs ärendet till internutredningsfunktionen för vidare utredning.

Majoriteten av de ärenden som inkommer till visselblåsarfunktionen utreds i syfte att kunna bedöma om det rör ett missförhållande av allmänintresse eller inte. Sedan funktionen inrättades har det varit ett jämnt flöde av ett hundratal inkomna ärenden årligen. Uppskattningsvis bedöms mellan fem och tio procent av de inkomna ärendena vara missförhållanden av allmänintresse enligt visselblåsarlagen. Under 2025 inkom 117 ärenden

⁶⁷ Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

varav ett bedömdes vara ett missförhållande av allmänintresse enligt visselblåsarlagen. Ett fåtal ärenden kunde avskrivas direkt, då de bedömdes falla utanför systemets syfte.

11.4 Internrevision

SiS internrevision har under året genomfört en granskning av efterlevnaden av säkerhetsrelaterade styrdokument. Internrevisionen konstaterade brister avseende efterlevnaden utifrån krav i granskade styrdokument, att följsamheten kan stärkas och att hanteringen av styrdokument kan utvecklas. SiS arbetar med framtagandet av en åtgärdsplan i linje med internrevisionens rekommendationer. Åtgärderna handlar framför allt om att fortsätta arbetet med att utveckla myndighetens styrdokument och säkerhetsarbete med fokus på att stärka arbetet med implementering av nya styrdokument, öka samverkan mellan huvudkontorets stödavdelningar och stärka uppföljningen av efterlevnaden av styrdokument inom säkerhetsområdet. Åtgärder som beslutas utifrån internrevisionens granskningar dokumenteras i SiS interna uppföljningssystem och följs därefter upp tertialvis.

11.5 Personalansvarsnämnd

SiS personalansvarsnämnd (PAN) är det organ inom myndigheten som beslutar om avsked, uppsägning av personliga skäl, disciplinansvar (varning och löneavdrag) och åtalsanmälan.⁶⁸ Generaldirektören är ordförande i PAN.⁶⁹ PAN sammanträdde 13 gånger under 2025 och avgjorde 56 ärenden, vilket är mer än dubbelt så många som under 2024. PAN-ärendena bereds och föredras för nämnden av ett kansli bestående av två jurister som är placerade vid rättsavdelningen, sektionen för myndighetsjuridik. Arbetet sker i nära samarbete med HR-avdelningen.

Som tabellen nedan visar har antalet inkomna ärenden till PAN fortsatt att öka. I förhållande till 2024 har andelen beslut om skiljande från anställning och beslut om avskrivning ökat.

Utgången *avskrivning* innebär att det inte funnits förutsättningar för nämnden att pröva ärendet i sak, oftast beroende på att medarbetaren avslutat sin anställning vid myndigheten. När nämnden prövar ett ärende i sak men finner att underlaget inte räcker till vare sig skiljande från anställning, disciplinpåföljd eller åtalsanmälan blir utgången *ingen åtgärd*.

⁶⁸ 25 § första stycket myndighetsförordningen (2007:515).

⁶⁹ 25 § andra stycket myndighetsförordningen.

Tabell 11.1 Ärenden i SiS personalansvarsnämnd 2021–2025.

Utgång	2021	2022	2023	2024	2025
Skiljande från anställning:					
- Uppsägning	1	1	1	0	2
- Avsked	4	2	4	1	8
Disciplinpåföljd:					
- Varning	0	5	6	1	5
- Löneavdrag	1	2	2	3	3
Åtalsanmälan	6	4	10	12	9
Åtalsanmälan och avsked	1	7	1	0	3
Avskrivning	2	8	12	5	19
Ingen åtgärd	0	4	1	3	7
Totalt	15	33	37	25 avgjorda 43 inkomna	56 avgjorda 51 inkomna

Källa: SiS personalansvarsnämnd

12 Intern styrning och kontroll

Processen för intern styrning och kontroll innefattar SiS arbete med att säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller verksamhetskraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Kraven i myndighetsförordningen inkluderar att verksamheten ska bedrivas effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt, samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

SiS omfattas av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll, vilken utöver ovanstående lyfter att korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter i verksamheten ska förebyggas, samt att det inom myndigheten ska finnas en god intern miljö. Där myndigheten bedömer det lämpligt bör processen för intern styrning och kontroll integreras i övrig styrning av verksamheten.

12.1 Bedömningen av intern styrning och kontroll

Under året har den interna styrningen och kontrollen följts upp inom ramen för den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen. Uppföljningen visar att det finns en fungerande struktur för att identifiera, bedöma och hantera risker i verksamheten.

De senaste årens samhällsutveckling, där den allvarliga brottsligheten har gått allt längre ner i åldrarna, har haft stor påverkan på SiS. Antalet unga som döms till sluten ungdomsvård har femdubblats på tre år. Brotten som begås av barn och unga har blivit allt grövre och verkställighetstiden för sluten ungdomsvård har blivit längre. Därtill kommer att placeringstiderna inom LVU har ökat. Trots rådande samhällsutmaningar har SiS klarat sitt

uppdrag att omedelbart anvisa plats inom missbruksvården och för barn och unga som döms till slutna ungdomsvård. Till följd av att en allt större andel av platser på myndighetens särskilda ungdomsvårdhem nyttjas för den slutna ungdomsvården har myndigheten dock inte klarat sitt uppdrag att omedelbart anvisa plats för barn och unga som placeras enligt LVU.

SiS mest prioriterade fråga under 2025 har varit att utöka platskapaciteten, vilket har avspeglats bland annat i myndighetens verksamhetsmål, utvecklingsuppdrag och flera av myndighetsriskerna. Myndigheten har tagit flera initiativ för att utöka platskapaciteten. Några initiativ har haft effekt redan under året. Flera av de påbörjade projekten kommer att leda till utökad platskapacitet först under kommande år.

Samtidigt ska SiS säkerställa att myndigheten har medarbetare med rätt kompetens och ett arbetssätt som säkerställer en trygg och säker vård.

Myndigheten har under 2025 genomfört flera insatser för att både upptäcka och hantera brister i verksamheten samt förebygga att de inträffar igen. SiS upprättar en årlig uppföljningsrapport för intern styrning och kontroll för att följa upp att myndigheten arbetar systematiskt med risker i verksamheten, vidtar åtgärder när brister identifieras, säkerställer att dialog och utvärdering av åtgärder som har vidtagits genomförs samt bedömer om de anses tillräckliga. De åtgärder som har identifierats för att reducera riskerna bedöms av myndighetsledningen vara relevanta och förväntas ge effekt. Samtidigt identifieras nya åtgärder för arbetet med att ytterligare reducera riskerna kommande år. Det avser myndighetens fortsatta arbete kring möjligheten att tillskapa nya platser, samordning och utökat ansvar vid implementering, samsyn i prioritering av utbildningsinsatser, stärkt arbetsgivarskap och förvaltning av genomförda utvecklingsinsatser.

För att ytterligare förebygga jäv, korruption och andra oegentligheter samt säkerställa regelefterlevnad inrättade myndigheten Nätverket mot Oegentligheter och för styrningens Genomslag (NOG) under 2024. Då identifierade nätverket fyra prioriterade utmaningar: jävsförhållanden vid rekrytering, bisysslor, lönekostnadshantering och regelefterlevnadskultur. Nätverket har under 2025 identifierat utvecklingsarbeten med åtgärder för att minimera riskerna.

Sammantaget bedöms den process som finns framtagna följas och fungera på så sätt att myndigheten identifierar risker på samtliga nivåer och att dessa följs upp och utvärderas i nationell ledningsgrupp, som i sin tur bidrar till att vidta ytterligare åtgärder för att stärka arbetet med intern styrning och kontroll.

13 Sammanställning av väsentliga uppgifter

Tkr	2025	2024	2023	2022	2021
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	220 000	190 000	190 000	170 000	160 000
Utnyttjad	177 714	157 464	128 111	112 154	135 223
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	350 000	350 309	218 309	200 000	218 309
Maximalt utnyttjad	259 235	243 996	142 307	148 223	135 760
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	2 578	1 012	0
Räntekostnader	5 814	9 025	4 694	940	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	2 750 000	2 678 000	2 090 000	2 296 879	0
Totala avgiftsintäkter	2 322 133	2 271 296	2 480 118	2 263 572	2 079 601
Anslagskredit 9 4:6					
Beviljad					
ap. 1	48 985	49 885	94 084	45 000	33 327
ap. 2	22 758	14 233	21 996	11 025	7 070
ap. 4	6 000	0	0	0	0
Utnyttjad					
ap. 1	0	0	75 154	0	0
ap. 2	19 117	10 929	16 468	0	0
ap. 4	0	0	0	0	0
Anslagssparande 9 4:6					
Utgående anslagssparande					
ap. 1	109 334	10 510	0	59	9 195
ap. 2	0	0	0	2 727	6 431
ap. 4	85 595	62 591	0	62 167	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	4 511	4 280	4 068	3 806	3 712
Medelantalet anställda (st)	5 929	4 379	5 371	4 998	4 804
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 073	1 008	986	931	914
Kapitalförändring *					
Årets	-165 055	-235 333	-25 109	87 320	16 090
Balanserad	-320 242	-84 910	-59 800	-147 120	-163 210

* Statskapital kulturtillgånger ingår ej i kapitalförändringen.

14 Resultaträkning

Tkr	Not	2025	2024
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	2 403 484	1 856 497
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	2 322 133	2 271 296
Intäkter av bidrag	3	14 345	15 781
Finansiella intäkter	4	194	168
Summa		4 740 156	4 143 743
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-3 638 938	-3 286 235
Kostnader för lokaler	6	-669 032	-588 315
Övriga driftkostnader	7	-530 313	-437 871
Finansiella kostnader	8	-6 019	-9 531
Avskrivningar och nedskrivningar		-60 909	-57 125
Summa		-4 905 210	-4 379 076
Verksamhetsutfall		-165 055	-235 333
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		11 410	430 980
Lämnade bidrag	9	-11 410	-430 980
Summa		0	0
Årets kapitalförändring	10	-165 055	-235 333

15 Balansräkning

Tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	0	0
Summa		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	36 819	42 581
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	141 098	121 255
Pågående nyanläggningar	14	2 859	15 700
Summa		180 776	179 537
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	15	364 165	270 432
Fordringar hos andra myndigheter		66 238	66 496
Övriga kortfristiga fordringar	16	3 044	2 743
Summa		433 446	339 671
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	133 711	135 348
Summa		133 711	135 348
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	18	-175 265	-61 312
Summa		-175 265	-61 312
Kassa och bank			
Kassa och bank	19	1 168	1 098
Summa		1 168	1 098
SUMMA TILLGÅNGAR		573 836	594 342

Tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskaptal			
Statskapital	20	205	205
Balanserad kapitalförändring		-320 242	-84 910
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-165 055	-235 333
Summa		-485 092	-320 037
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	5 163	2 509
Övriga avsättningar	22	22 793	22 645
Summa		27 956	25 154
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	23	177 714	157 464
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	24	166 025	188 292
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		96 148	78 535
Leverantörsskulder	25	176 230	115 227
Övriga kortfristiga skulder	26	59 676	48 879
Summa		675 792	588 397
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	27	345 443	296 409
Oförbrukade bidrag	28	9 737	4 419
Summa		355 180	300 829
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		573 836	594 342
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Projekteringsgarantier	29	44 200	27 200
Summa Ansvarsförbindelser		44 200	27 200

16 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag								
Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	30							
4:6 Statens institutionsstyrelse (Ramanslag)								
ap. 1 Statens institutionsstyrelse (ram)		10 510	1 414 439	-100 000		1 324 949	-1 215 615	109 334
ap. 2 Statens institutionsstyrelse - sluten ungdomsvård (ram)		-10 929	977 000	100 000		1 066 071	-1 085 187	-19 117
ap. 4 Särskild satsning på platskapacitet. (ram)			200 000			200 000	-114 405	85 595
Summa utgående överföringsbelopp		-419	2 591 439		0	2 591 020	-2 415 207	175 812
Summa totalt		-419	2 591 439		0	2 591 020	-2 415 207	175 812
Uo 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg								
4:6 Statens institutionsstyrelse (Ramanslag)								
ap. 3 Subvention av LVU - placeringar m.m.		62 591			-62 591			
Summa avslutade anslag		62 591			-62 591			

17 Tilläggsupplysningar och noter

17.1 Kommentarer till noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

17.2 Redovisnings- och värderingsprinciper

17.2.1 Allmänt

Statens institutionsstyrelses redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd.

Enligt förordningen (2007:1132) med instruktion för Statens institutionsstyrelse ska myndigheten ta ut avgifter för verksamhet som bedrivs enligt 9 kap. 8 § andra stycket socialtjänstlagen (2025:400) och disponera avgiftsinkomsterna. Avgiftsnivån ska bestämmas av myndigheten så att den täcker 67 procent av myndighetens totala kostnader inom nämnda verksamhet under 2025.

Resultatet av vårdavgifterna redovisas i resultaträkningen under "Intäkter av avgifter och andra ersättningar". Detta påverkar årets kapitalförändring och med det balanseras till kommande år.

17.2.2 Brytdag och periodiseringar

Löpande redovisning och anslagsavräkning har gjorts till och med den 5 januari 2026. Detta är en gemensam brytdag för statliga myndigheter. Efter brytdagen har intäkter och kostnader överstigande 50 000 kr bokförts som periodiseringsavgränsningsposter.

17.2.3 Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det värde de beräknas inflyta. I samband med bokslutet har individuell bedömning gjorts av vilka fordringar som ska betraktas som osäkra.

Skulder har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

17.2.4 Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 50 000 kr, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år, redovisas som anläggningstillgångar. I posten anläggningstillgångar ingår redovisning av kulturtillgångar.

För immateriella tillgångar ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 250 000 kr samt för förbättringsutgifter på någon annans fastighet är beloppsgränsen 500 000 kr.

SiS bedömer att den ekonomiska livslängden på bärbara datorer med kringutrustning som används vid myndigheten underskrider tre år, vilket innebär att datorer kostnadsförs direkt.

Inköp av inventarier till barn-, ungdoms- och klientnära gemensamma utrymmen där placerade kan vistas själva kostnadsförs direkt. Livslängden för dessa inköp bedöms alltid underskrida tre år.

Reparationsutgifter som uppkommit till följd av till exempel skadegörelse eller brand får inte aktiveras.

Föreläggande (IVO, Miljö & hälsa med flera) och brandskyddsåtgärder som Räddningstjänsten ålagt SiS att åtgärda för att verksamheten skall kunna fortsätta ses inte som anläggningstillgång utan bokförs som direktkostnad oavsett belopp.

17.2.5 Avskrivningar

På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis.

Följande avskrivningstider tillämpas:

- Övertaget från tidigare huvudmän, 3 år
- Immateriella tillgångar, 3 år
- Förbättringsutgifter annans fastighet, 5 år
- IT-utrustning inkl. serverar, 3 år
- Transportmedel, 5 år
- Maskiner, Inventarier, 5 år

Anläggningstillgångar som inte färdigställts bokförs som pågående nyanläggningar och pågående förbättringsutgifter på annans fastighet och avskrivning påbörjas när anläggningstillgången färdigställts.

17.2.6 Myndighetskapital

Posten myndighetskapital består av redovisade kulturtillgångar under statskapital och kapitalförändring enligt resultaträkning.

17.2.7 Ansvarsförbindelser

Som ansvarsförbindelse redovisas till exempel garantiåtaganden gentemot Statens Institutionsstyrelses hyresvärdar, till exempel avflyttningsklausuler och projekteringsgarantier. En projekteringsgaranti omfattar kostnaderna för utrednings- och förberedelsearbetet innan en större lokalåtgärd, till exempel uppförandet av en byggnad. Garantin ska avse framtagandet av de projekteringshandlingar som senare ska ligga till grund för hyresavtalet. Om inget hyresavtal tecknas betalar Statens Institutionsstyrelse ut projekteringsgarantin till hyresvärden. Projekteringen kan jämföras med förstudie- och planeringsfaserna i ett projekt.

17.2.8 Ersättningar och andra förmåner

Arvode till styrelsen enligt 7 kap 2§ FÅB och uppdrag i andra myndigheters styrelse och råd samt aktiebolagsstyrelser. I beloppet ingår ersättning utbetald från SiS till Insynsråd och ledande befattningshavare.

Namn	Uppdrag i andra statliga myndigheters styrelse och råd samt aktiebolagsstyrelser	Ersättning 2025 (tkr)*
Elisabet Åbjörnsson Hollmark Generaldirektör		1 724
förmåner		0,2
Caroline Oredsson. Överdirektör	Ledamot Svenska Kriminalistföreningen. Ledamot Lärarnas arbetslöshetskassa. Suppleant styrelsen för Handelsanställda arbetslöshetskassa. Förordnande av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	1 001
förmåner		4
Martin Bergström	Ledamot i SBU Vetenskapliga rådet (Sverige) och Trygfonden (Danmark)	2
Mikael Jeppsson	-	avstår ersättning
Johan Hultberg	Ledamot Alkoholsortimentsnämnden. Ledamot Gentekniknämnden.	2
Stefan Strömberg	-	6
Niclas Westin	-	avstår ersättning
Helene Odenljung	-	2
Anna Maria Romlid	Ledamot i Kommunfullmäktige, Ordförande i Individ och familjenämnden, Ledamot i Västerås Stadshus AB	6
Gustaf Lantz	Polisens region Mitts insynsråd, Lantz Education AB	8

Kommentar: I ersättning kan delar av arvode hänförbart till år 2024 och utbetalas år 2025.

Johan Hultberg, Stefan Strömberg, Gulan Avci, Anna-Maria Romlind och Gustav Lantz som helt eller delvis får utbetalt arvode år 2025. Helene Odenljungs arvode avseende september regleras år 2026.

17.3 Noter till resultaträkningen och balansräkningen

17.3.1 Noter till resultaträkning

Not 1 Intäkter av anslag

Tkr	2025	2024
Anslag 9 4:6 ap.1 Statens institutionsstyrelse	1 206 419	1 223 054
Anslag 9 4:6 ap.2 Statens institutionsstyrelse - slutna ungdomsvård	1 082 660	633 443
Anslag 9 4:6 ap.4 Särskild satsning på platskapacitet	114 405	0
Summa	2 403 484	1 856 497
Semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12§ anslagsförordningen (2011:223).	313	385

Intäkt av anslag för respektive anslagspost har lagts till och omräknats för 2024.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2025	2024
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	7 430	7 433
Avgiftsfinansierad vårdverksamhet	2 310 923	2 259 201
Reavinst anläggningstillgångar	3 522	4 328
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	258	334
Summa	2 322 133	2 271 296

Reavinst anläggningstillgångar har lagts till och omräknats för 2024.

Not 3 Intäkter av bidrag

Tkr	2025	2024
Kammarkollegiet	9 042	9 072
Försäkringskassan	1 239	516
Arbetsförmedlingen	1 005	561
Statens skolverk	3 013	2 599
Polismyndigheten	0	1490
Transportstyrelsen	0	1
Övriga intäkter	21	209
Bidrag från stiftelsen Råby och Malin	25	1 333
Summa	14 345	15 781

Integrerad vårdform och förstärkt barnrättsperspektiv har erhållit bidrag från Kammarkollegiet, brottsförebyggande arbete och avhopparverksamhet från Polismyndigheten, lovskola, fortbildning och specialpedagogik för lärande och lärare från Statens skolverk.

Not 4 Finansiella intäkter

Tkr	2025	2024
Övriga ränteintäkter	194	168
Summa	194	168

Not 5 Kostnader för personal

Tkr	2025	2024
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-2 446 753	-2 211 548
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	-328	-186
Sociala avgifter	-1 135 576	-1 022 435
Övriga kostnader för personal	-56 609	-52 252
Summa	-3 638 938	-3 286 235

Ökningen förklaras av utökad kapacitet och förstärkt bemanning samt förbättrad trygghet och vårdkvalitet. Bl.a. har SiS har förstärkt bemanningen för vård i enskildhet samt nattbemanningen.

Not 6 Kostnader för lokaler

Tkr	2025	2024
Lokalhyra	-483 080	-440 888
El, värme och vatten	-27 163	-27 031
Säkerhet lokaler	-40 630	-49 208
Reparation lokaler	-96 464	-37 958
Övriga lokalkostnader	-21 694	-33 230
Summa	-669 032	-588 315

Ökade hyreskostnader samt reparation av lokaler såsom brandskyddsförelägganden och säkerhetshöjande åtgärder förklarar ökningen.

Not 7 Övriga driftkostnader

Tkr	2025	2024
Kostnader inom kök	-72 120	-63 944
Inredning, elektronik	-93 868	-57 861
Div. inköp, trycksaker, verkstad, trädgård, underhåll, reparation	-27 402	-25 075
Diverse konsultkostnader	-105 656	-86 304
Datatjänster/Dataprogram, avtal, bevakning	-139 298	-121 512
Frakt och fordonskostnader	-9 384	-9 852
Resekostnader	-44 455	-35 982
Diverse kostnader ungdom/klient	-38 130	-37 341
Summa	-530 313	-437 871

Ökningen beror främst på att kostnader för förbrukningsinventarier och konsulttjänster har ökat.

Not 8 Finansiella kostnader

Tkr	2025	2024
Räntekostnader på Riksgäldskontoret	-5 814	-9 025
Övriga finansiella kostnader	-205	-506
Summa	-6 019	-9 531

Räntekostnader på Riksgäldskontoret summerar ränta på lån samt ränta på räntekonto.

Not 9 Lämnade bidrag

Tkr	2025	2024
Kommuner, subvention LVU placering	0	-421 409
Lunds universitet	-429	0
Karolinska institutet	-663	0
Stockholms universitet	-2 908	-2 968
Högskolan i Borås	-1 000	-832
Hälsö högskolan, Jönköping	282	0
Enskilda personer, (fickpeng)	-6 692	-5 771
Summa	-11 410	-430 980

Skillnaden mellan åren beror på att subventionerade vårdavgifter hanteras av Socialstyrelsen från 2025.

Not 10 Årets kapitalförändring

Tkr	2025	2024
Avgifter ungdomsvård	-83 635	-117 121
Avgifter missbruksvård	-81 420	-118 212
Summa	-165 055	-235 333

Förändring av årets kapitalförändring beror på lägre vårddygnsproduktion inom både LVU och LVM.

17.3.2 Noter till balansräkning

Not 11 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 863	3 863
Summa anskaffningsvärde	3 863	3 863
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 863	-3 863
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 863	-3 863
Utgående bokfört värde	0	0

Not 12 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	244 631	236 071
Årets anskaffningsvärde	5 210	11 970
Pågående förbättringsutgifter, årets	1 886	2 673
Årets försäljningar/utrangeringar	-5 856	-6 083
Summa anskaffningsvärde	245 871	244 631
Ingående ackumulerade avskrivningar	-202 050	-194 562
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivning	5 215	5 383
Årets avskrivningar	-12 217	-12 871
Summa ackumulerade avskrivningar	-209 052	-202 050
Utgående bokfört värde	36 819	42 581

Årets anskaffning avser huvudsakligen utgifter för lokalanpassningar, ny- och ombyggnationer av lokaler för institutioner, säkerhetshöjande m.fl. 2025 bokfördes 1 886 tkr som pågående förbättringsutgifter, som ej färdigställts. 2025 har 2 673 tkr färdigställts. Utrangering avser till största delen av oanvändbara tillgångar som skrotats och avförts från anläggningsregistret.

Not 13 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	439 315	390 554
Ny konst från Statens konstråd		
Årets anskaffningar	56 797	54 496
Årets försäljningar/utrangeringar, ansk värde	-21 098	-18 807
Årets överföringar från pågående nyanlägggn	11 848	13 072
Summa anskaffningsvärde	486 862	439 315
Ingående ackumulerade avskrivningar	-318 060	-291 800
Årets avskrivningar	-48 691	-44 253
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	20 987	17 993
Summa ackumulerade avskrivningar	-345 764	-318 060
Utgående bokfört värde	141 098	121 255

Årets anskaffning avser huvudsakligen anskaffning av nya bilar och säkerhetshöjande anläggningar.

Årets utrangeringar avser till största delen försäljning av gamla bilar och oanvändbara inventarier som skrotats och avförts anläggningsregistret.

Not 14 Pågående nyanläggningar

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	15 700	16 704
Årets anskaffningar	3 120	13 907
Årets överföringar/färdigställda	-11 848	-13 072
Årets utrangeringar	-4 113	-1 839
Summa anskaffningsvärde	2 859	15 700
Utgående bokfört värde	2 859	15 700

Årets anskaffning avser huvudsakligen av säkerhetshöjande anläggningar samt inredning m.fl., som ej färdigställts.

Not 15 Kundfordringar

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Kundfordringar	363 770	268 669
Osäkra fordringar	395	1 763
Summa	364 165	270 432

Kundfordringars ökning beror på novembers och decembers fakturering som förfaller 2026.

Not 16 Övriga kortfristiga fordringar

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Övriga fordringar	548	6
Lönefordran	2 496	2 737
Summa	3 044	2 743

Not 17 Förutbetalda kostnader

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	117 442	116 226
Övriga förutbetalda kostnader	16 269	19 122
Summa	133 711	135 348

Not 18 Avräkning med statsverket

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-62 171	91 641
Redovisat mot anslag	2 415 207	2 287 864
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-2 591 439	-2 441 676
Återbetalning av anslagsmedel	62 591	0
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-175 812	-62 171
Fordran avseende semesterlöneskuld inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	860	1 246
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-313	-386
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	547	860
Summa Avräkning med statsverket	-175 265	-61 312

Not 19 Kassa och bank

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Kassa och bank	1 168	1 098
Summa	1 168	1 098

Not 20 Myndighetskapital

Tkr	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2024	205	-84 910	-235 333	-320 038
Ingående balans 2025	205	-84 910	-235 333	-320 038
Föregående års kapitalförändring		-235 333	235 333	0
Årets kapitalförändring	0		-165 055	-165 055
Summa årets förändring	0	-235 333	70 278	-165 055
Utgående balans 2025	205	-320 242	-165 055	-485 092

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Ingående avsättning	2 509	2 889
Årets pensionskostnad	4 989	1 452
Årets pensionsutbetalningar	-2 335	-1 832
Utgående avsättning	5 163	2 509

I posten avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser har avsättningar gjorts för sådana pensionsförpliktelser som myndigheten svarar för samt särskild löneskatt baserad på pensionsförpliktens storlek. Skillnaden mellan respektive år kommer sig främst av högre omställningar under 2025 jämfört med 2024. 18 nya delpensioner är beslutade under året.

Not 22 Övriga avsättningar

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	22 645	18 477
Årets förändring	148	4 168
Utgående balans	22 793	22 645
Summa avsättningar	27 956	25 154

Under året har 4 642 tkr beslutats enligt protokoll. SiS har avsatt 4 838 tkr för omställningsarbete.

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	157 464	128 111
Under året nyupptagna lån	81 378	86 882
Årets amorteringar	-61 128	-57 529
Utgående balans	177 714	157 464
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	220 000	190 000

Ökningen beror på lån för anläggningstillgångar som avser lokalanpassningar, ny- och ombyggnationer av lokaler för institution, säkerhetshöjande, fordon m.fl.

Not 24 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	166 025	188 292
Summa	166 025	188 292
Beviljad räntekontokredit	350 000	350 309

Not 25 Leverantörsskulder

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	176 230	115 227
Summa	176 230	115 227

Leverantörsskulds ökning beror på inköp av fordon, upprustning och ökad säkerhet på institution.

Not 26 Övriga kortfristiga skulder

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Personalens källskatt	58 862	48 338
Övriga skulder	814	541
Summa	59 676	48 879

Not 27 Upplupna kostnader

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	240 000	218 969
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	87 978	69 385
Övriga upplupna kostnader	17 465	8 055
Summa	345 443	296 409

Semesterlöneskulds ökning förklaras av utökad kapacitet och förstärkt bemanning samt förbättrad trygghet och vårdkvalitet. Bl.a. har SiS har förstärkt bemanningen för vård i enskildhet samt nattbemanningen. Ökning av upplupna kostnader avser till största delen av slutreglering av hyror och fastighetskostnader.

Not 28 Oförbrukade bidrag

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	9 393	4 075
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer och ideella föreningar	344	344
Summa	9 737	4 419
Erhållna bidrag från Kammarkollegiet, Integrerad vårdform och omställningsstöd. Statens Kulturråd, skapande skola. Statens Skolverk diverse inom skapande skola, fortbildning och specialpedagogik.		
Oförbrukade bidrag gällande lön har delvis klassificerats som icke statliga organisationer i ekonomisystemet. Noten har omräknats.		
<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
inom tre månader	2 619	1 033
mer än tre månader till ett år	437	0
mer än ett år till tre år	6 337	3 042
Summa	9 393	4 075
Erhållit bidrag från Kammarkollegiet som förväntas tas i anspråk mer än ett år avseende omställningsmedel/kompetensmedel.		

17.3.3 Ansvarsförbindelser

Not 29 Projektgarantier Specialfastigheter

Tkr	2025-12-31	2024-12-31
SiS ungdomshem Rebecka	5 200	5 200
SiS ungdomshem Klarälvsgården	20 000	15 000
SiS LVM-hem Älvgården	0	3 000
SiS ungdomshem Eknäs	1 000	1 000
SiS ungdomshem Bergsjön	1 000	1 000
SiS Folåsa, Bergsjön, Ljungbacken, Gudhem och Sundbo	15 000	0
Hyresgäst Anpassningar 10 stycken institutioner VIE:n	2 000	2 000
Summa Ansvarsförbindelser	44 200	27 200

Not 30 Anslagsredovisning

Uo 9 4:6 ap.1

Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Statens institutionsstyrelse

Enligt villkor i regleringsbrevet får 10 000 000 kronor användas för arbete inom ramen för den samverkansstruktur för ett sammanhållet arbete med barn och unga som riskerar att begå eller begå grova brott, det s.k. BoB-uppdraget (Ju2023/02529). Av villkoret har 2 398 tkr använts.

SiS får disponera 3% av utgående överföringsbelopp. Av utgående överföringsbelopp om 109 334 tkr får 42 433 tkr disponeras enligt regleringsbrev 2026.

Av årets tilldelning har 100 000 tkr omdisponerats till ap. 2.

Uo 9 4:6 ap.2

Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Statens institutionsstyrelse

Anslagskredit är utnyttjad med beloppet 19 117 tkr.

Uo 9 4:6 ap.4

Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Statens institutionsstyrelse

SiS får disponera 3 % av utgående överföringsbelopp.

Av utgående överföringsbelopp om 85 595 tkr får 6 000 tkr disponeras enligt regleringsbrev 2026.

Anslaget är räntebärande.

Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Solna den 19 februari 2026

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Generaldirektör